

EURÓPSKA ÚNIA
Kohézny fond
OP Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020

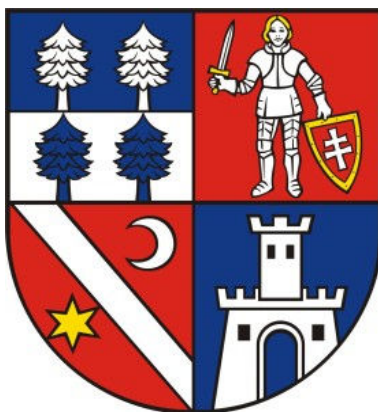
MINISTERSTVO
DOPRAVY A VÝSTAVBY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

BANSKOBYSSTRICKÝ
SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

OZNÁMENIE O STRATEGICKOM DOKUMENTE

podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie
a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

REGIONÁLNY PLÁN UDRŽATEĽNEJ MOBILITY BANSKOBYSSTRICKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA

OBSAH

I. Základné údaje o obstarávateľovi	str. 3
1. Názov	str. 3
2. Identifikačné číslo	str. 3
3. Adresa sídla	str. 3
4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa	str. 3
5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o strategickom dokumente a miesto konzultácie	str. 3
II. Základné údaje o strategickom dokumente	str. 4
1. Názov	str. 4
2. Charakter	str. 4
3. Hlavné ciele	str. 4
4. Obsah (osnova)	str. 5
5. Uvažované variantné riešenia zohľadňujúce ciele a geografický rozmer strategického dokumentu	str. 10
6. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania	str. 11
7. Vzťah k iným strategickým dokumentom	str. 11
8. Orgán kompetentný na jeho prijatie	str. 13
9. Druh schvaľovacieho dokumentu	str. 13
III. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia	str. 14
1. Požiadavky na vstupy	str. 14
2. Údaje o výstupoch	str. 16
3. Údaje o priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie	str. 18
4. Vplyv na zdravotný stav obyvateľstva	str. 32
5. Vplyvy na chránené územia [napr. navrhované chránené vtáčie územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti a pod.] vrátane návrhu na ich zmiernenie	str. 33
6. Možné riziká súvisiace s uplatňovaním strategického dokumentu	str. 50
7. Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice	str. 50
IV. DOTKNUTÉ SUBJEKTY	str. 51
1. Vymedzenie dotknutej verejnosti vrátane jej združení	str. 51
2. Zoznam dotknutých subjektov	str. 51
3. Dotknuté susedné štáty	str. 53
V. Doplnujúce údaje	str. 54
1. Mapová a iná grafická dokumentácia	str. 54
2. Materiály použité pri vypracovaní strategického dokumentu	str. 54
VI. Miesto a dátum vypracovania oznámenia	str. 55
VII. Potvrdenie správnosti údajov	str. 55
1. Meno spracovateľa oznámenia	str. 55
2. Potvrdenie správnosti údajov oznámenia podpisom oprávneného zástupcu obstarávateľa, pečiatka	str. 55

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI

1. Názov

Banskobystrický samosprávny kraj

2. Identifikačné číslo

37 828 100

3. Adresa sídla

Námestie SNP č. 23, 974 01 Banská Bystrica

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

Ing. Ján Lunter – predseda BBSK

Námestie SNP č. 23, 974 01 Banská Bystrica

telefónne číslo : + 421 048 / 4325 111

e-mail : predseda@bbsk.sk

v zastúpení : Ing. Matúš Hollý, riaditeľ úradu BBSK

e-mail : matus.holly@bbsk.sk

telefón : 048/4325 622

5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o strategickom dokumente a miesto konzultácie

Ing. Robert Michek – konateľ

NDCon s.r.o., Zlatnická 10/1582, 110 00 Praha 1, Czech Republic

telefónne číslo : + 420 251 019 231

e-mail : ndcon@ndcon.cz

v zastúpení : Ing. Jan Kašík

e-mail : jan.kasik@ndcon.cz

telefón : +420 251 019 231

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O STRATEGICKOM DOKUMENTE

1. Názov

Regionálny plán udržateľnej mobility Banskobystrického samosprávneho kraja (R-PUM BBSK)

2. Charakter

Regionálny plán udržateľnej mobility Banskobystrického samosprávneho kraja (ďalej aj „R-PUM BBSK“) je strategický dokument, ktorý na základe analýz existujúceho stavu a trendov vývoja definuje budúce potreby Banskobystrického samosprávneho kraja v oblasti dopravnej infraštruktúry pre obdobie +5, 10, 20 a 30 rokov. Predstavuje komplexný strategický dokument, ktorým sa vymedzujú základné strednodobé a dlhodobé ciele v oblasti rozvoja dopravnej infraštruktúry, stanovujú sa priority rozvoja a identifikujú sa opatrenia a zdroje na ich dosiahnutie.

Očakávaným cieľom strategického dokumentu bude získanie takých podkladov, ktoré svojím obsahom :

- aktualizujú reálne trendy dopravných charakteristík,
- vytvoria základ pre ďalší územný rozvoj z hľadiska dopravy,
- navrhnu efektívny a udržateľný dopravný systém.

3. Hlavné ciele

Cieľom spracovania Regionálneho plánu udržateľnej mobility Banskobystrického samosprávneho kraja je aktualizácia výhľadových dopravných charakteristík, parametrov a služieb Banskobystrického samosprávneho kraja s ich priemetom do reálneho návrhu riešenia, ktorý bude zohľadňovať možnosti finančných prostriedkov kraja, vrátane fondov EÚ. Úlohou strategického dokumentu je zadefinovanie podmienajúcej regulácie prípadného ďalšieho územného rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja z hľadiska dopravnej vybavenosti a obslužnosti. R-PUM Banskobystrického samosprávneho kraja bude rešpektovať princípy plánovania udržateľnej mobility („Metodické pokyny k tvorbe plánov udržateľnej mobility“, Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, 2015) a strategické dokumenty na krajskej, národnej a nadnárodnej úrovni (predovšetkým Európskej únie – EÚ).

Spracovaním R-PUM BBSK sa taktiež sleduje aktualizácia prognózy dopravy v reálnych ukazovateľoch, ktorá bude základným podkladom pre návrhovú časť jednotlivých módov dopravy. Nedeliteľnou súčasťou R-PUM BBSK bude územný priemet a definovanie územných požiadaviek na líniové dopravné stavby a dopravné plochy vyplývajúce z návrhu.

Cieľom R-PUM BBSK je systematizovať problematiku dopravy a udržateľnej mobility vo vzťahu k súvisiacim právnym predpisom, vo vzťahu k aktuálnym celoštátnym, regionálnym a medzinárodným koncepciám rozvoja dopravy a najnovším trendom v danej oblasti s prihliadnutím na potreby a potenciál Banskobystrického samosprávneho kraja.

Hlavným zámerom dokumentu bude riešenie dopravy na organizačnej, prevádzkovej a infraštruktúrnej úrovni v podobe dôrazu na verejnú osobnú a nemotorovú dopravu a na účinné využitie nových technológií inteligentných dopravných systémov s cieľom zabezpečiť environmentálne a finančne prijateľnú dopravu rešpektujúcu základné princípy udržateľnej mobility.

Do úvahy sa vezmú aj iné, paralelne prebiehajúce činnosti v oblasti dopravy, ako napr. výsledky celoštátneho sčítania dopravy z roku 2015, Strategický plán rozvoja a údržby ciest II. a III. triedy na úrovni krajov a podobne. Výsledky a výstupy z týchto činností budú k dispozícii v kompletnom materiáli.

4. Obsah (osnova)

I. Úvodná časť

- obsah dokumentu
- identifikačné údaje projektu
- stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy strategického dokumentu
- určenie hlavných cieľov spracovania R-PUM Banskobystrického samosprávneho kraja
- stručné zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov týkajúcich sa vymedzeného územia

II. Analytická časť – zber údajov, prieskumy, dopravné modelovanie a analýzy

➤ VYMEDZENIE ZÁUJMOVÉHO A RIEŠENÉHO ÚZEMIA

- analýza územia,
- vymedzenie územia (záujmové územie, riešené územie),
- definícia dopravno-urbanistických okrskov (dopravných zón) Banskobystrického samosprávneho kraja na základe stanovených princípov (súlad so štatistickými jednotkami – obce a okresy, homogénne využitie územia v rámci jednotlivých zón a pod.).

➤ ZBER DÁT

- Údaje o demografii a územnom rozvoji
 - Demografický vývoj a skladba obyvateľstva v rokoch 1970-2015
 - Vyhodnotenie základných demografických charakteristík vývoja Banskobystrického samosprávneho kraja
 - Analýza súčasného stavu, trendy rozvoja a demografický potenciál územia
 - demografické charakteristiky a trendy rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja
 - migračné trendy obyvateľstva (za prácou a bývaním)
 - denne prítomné obyvateľstvo,
 - trh práce a pracovné príležitosti
 - demografický potenciál a potreby Banskobystrického samosprávneho kraja
 - Analýza disproporcií územia a ľudského potenciálu
 - analýza vzťahov „bydlisko a pracovisko“ vo vzťahu k hybnosti
 - centrá zamestnanosti a bývania vo vzťahu k dopravným systémom
 - Prognóza demografického vývoja
 - demografická prognóza vo vzťahu k potenciálu územia
 - prognóza pracovných príležitostí k potenciálu územia
- Údaje o doprave
 - Organizácia dopravy (cesty, verejná osobná doprava, ostatné dopravné módy)
 - Prevádzka dopravy
 - cesty (prepravné nároky, dopravné nehody, nákladná doprava, účel využitia ciest)
 - verejná osobná doprava (prepravný výkon, dopyt, tarifný systém, dopravné nehody, údržba)
 - ostatné módy dopravy
 - cyklistická a pešia doprava
(intenzita a počet užívateľov na hlavných ťahoch, bezpečnosť a dopravné nehody, opatrenia na zabezpečenie dostupnosti pre osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie, údržba)
 - Infraštruktúra dopravy
 - cesty

- kategória, označenie a dĺžka cesty
- počet jazdných pruhov
- maximálna povolená rýchlosť
- základné parametre
- verejná osobná doprava
 - prímestská železničná doprava (depá, trate, stanice a zastávky, vozidlá)
 - autobusová a trolejbusová doprava (vozovne a garáže, infraštruktúra na trasách liniek, vozidlá)
- ostatné dopravné módy
 - cyklistická infraštruktúra, základné parametre (dĺžka, šírkové usporiadanie, sklon, povrch, spôsob vedenia, dostupnosť)
- Zber dát ohľadom nehodovosti, resp. bezpečnosti
- Zber iných dát
- PRIESKUMY
- Prieskum dopravy cez hranice kraja
 - Prieskum je zameraný na sčítanie intenzity dopravy a doplňujúce výberové anketové dopytovanie cestujúcich cez hranice Banskobystrického kraja pre všetky relevantné druhy hromadnej dopravy (cestná, autobusová, železničná) zo všetkých významných smerov dochádzky.
 - Lokality a spôsob vykonania prieskumu
 - Rozsah a obsah dotazníka pre prieskum dopravy cez hranice kraja
 - Spracovanie a vyhodnotenie dát zo zisťovania
- Dopravný prieskum verejnej osobnej dopravy (VOD)
 - Dopravný prieskum VOD je zameraný na získanie podkladov na určenie dostupnosti poskytovaných služieb, vzdialenosti k zastávkam, optimálnemu usporiadaniu a trasovaniu siete liniek, rozsahu verejnej osobnej dopravy, poskytovanej prepravnej kapacity, frekvencie a časovému rozloženiu spojov vo všetkých prevádzkových obdobiach a analýzu potrebného objemu dopravných výkonov celého systému VOD na primerané uspokojenie prepravných potrieb cestujúcich na území kraja.
 - Rozsah a obsah prieskumu
 - Uskutočnenie prieskumu
 - Spracovanie a vyhodnotenie dát zo zisťovania
- Prieskum intenzity dopravy ASD (automatické dopravné sčítanie) a smerový dopravný prieskum
 - Posúdenie a analýza prieskumov vykonaných NDS a SSC
 - Vykonanie dopravného prieskumu ASD a smerového dopravného prieskumu
 - Profily prieskumu
 - Analýza územia z hľadiska jazdného charakteru
 - Spracovanie údajov zo smerového dopravného prieskumu
- DOPRAVNÉ MODELOVANIE
- Dopravné modelovanie
 - Model dopravnej ponuky
 - Čiastkový model vzniku jazdy (Trip generation sub-model)
 - Čiastkový model rozdelenia jazdy (Trip distribution sub-model)
 - Čiastkový model výberu dopravného prostriedku (Mode choicer sub-model)
 - Pridelenie

- Varianty a dopravné prognózy
- Zaškolenie pracovníka

➤ ANALÝZY

• Analýza súčasného stavu a trendu vývoja

Na základe analýzy dát a informácií a na základe výsledkov dopravného modelu, je nutné vykonať komplexnú analýzu súčasného stavu a trendov týkajúcich sa všetkých aspektov relevantných pre dopravný systém z hľadiska politiky, organizácie dopravy / inštitucionálneho usporiadania, prevádzky, vozidiel a infraštruktúry.

- Analýza pre príslušné druhy dopravy :
 - kvalita a kapacita infraštruktúry,
 - bezpečnosti dopravy,
 - súčasný a výhľadový dopyt (vrátane O/D vzťahov),
 - dostupnosť a funkčnosť siete,
 - kapacita vozového parku,
 - organizačné a inštitucionálne usporiadanie,
 - aktuálny systém prevádzky a údržby systému, prevádzkové obmedzenia,
 - dopravná politika, parkovací systém,
 - životné prostredie,
 - bezpečnosť cestujúcich,
 - ostatné.
- Analýza bude zostavená na základe intermodálneho a multimodálneho hľadiska
- Verejná osobná doprava
 - Identifikovanie častí s maximálnou záťažou rozhodujúcich pre dimenzovanie dopravnej kapacity jednotlivých liniek, určenie kľúčových spojení v závislosti na veľkosti prepravných prúdov,
 - identifikácia hlavných prekážok,
 - úrovne prístupnosti,
 - spoľahlivosť, dostupnosť, údržba a bezpečnosť
 - komerčná rýchlosť,
 - ďalšie základné ukazovatele verejnej osobnej dopravy, kvantitatívne a kvalitatívne hodnoty pre podmienky Banskobystrického kraja.
- Cestná sieť a klasifikácia ciest
 - Na základe klasifikácie cestnej siete a modelovania a na základe výstupov z dopravného modelu bude vytvorený popis súčasného stavu spolu s disproporciami vzniknutými súčasným stavom ciest, napríklad :
 - intenzita premávky,
 - úrovne kongescií / úroveň služieb
 - dostupnosť hlavných oblastí / uzly,
 - bezpečnostné úrovne (miesta s vysokou nehodovosťou, analýzy koridorov, a pod.),
 - modelovanie hladín hluku,
 - modelovanie úrovne emisií CO₂ (aj v rámci celej dopravnej siete), NO_x, CO, SO₂ a HC,
 - spotreba energie,
 - prevádzkové náklady na sieť atď.
- Iné druhy dopravy – soft modes (chodci, cyklisti atď.)
 - ochrana/bezpečnosť,
 - prístupnosť (obzvlášť pre ľudí s obmedzením),

- kvalita ciest posudzovaná z hľadiska vplyvu na životné prostredie,
- ostatné základné kvantitatívne / kvalitatívne ukazovatele a pod.
- Varianty budúceho vývoja
 - Analýza súčasného stavu a trendu vývoja
 - Súčasný stav siete
 - Budúce varianty (pre referenčné časové horizonty +5, 10, 20 a 30 rokov)
- SWOT analýza : bude obsahovať silné a slabé stránky, príležitosti a hrozby, ktoré vyplynú z analytickej časti súčasného stavu pre každý druh dopravy a použijú sa ako vstup do prognózy. V SWOT analýze budú taktiež zahrnuté organizačné a finančné otázky a inštitucionálne usporiadanie.

III. Návrhová časť

- **Definícia špecifických cieľov**

Na základe výsledku z vykonaných analýz budú stanovené multimodálne výhľadové ciele, ktoré budú riešiť potenciál, rozvíjať silné stránky, alebo prekonávať slabé stránky, alebo hrozby systému identifikované v SWOT. Tieto špecifické ciele budú zamerané pre dostupnosť či prepojenie územia a subsystémov a pod. Pre každý konkrétny cieľ bude definovaný konkrétny kvantifikovateľný ukazovateľ a jeho cieľová hodnota tak, aby bolo možné sledovať vývoj a úroveň dosiahnutia požadovaných cieľov v R-PUM BBSK. Tieto ukazovatele by mali byť ľahko merateľné s prihliadnutím na možnosti, ktoré ponúka dopravný model.

- Celková vízia mobility bude navrhnutá na základe výstupov z analytickej časti pre obdobie +5, 10, 20 a 30 rokov v kapitolách :
 - trendy dopravných charakteristík územia,
 - reálne možnosti ďalšieho rozvoja dopravnej politiky,
 - zásady dopravnej regulácie územného rozvoja,
 - priority v rozvoji dopravných subsystémov.
- Opatrenia budú definovať princípy navrhovaného riešenia konkrétnych dopravných subsystémov podľa rôznych variantov. V rámci strategického dokumentu R-PUM BBSK bude vypracovaný návrh zásad riešenia jednotlivých dopravných subsystémov v súlade s celkovou víziou mobility :
 - závermi analytickej časti súčasného stavu a prijatými návrhmi variantov rozvoja Banskobystrického kraja a jeho sídelných aglomerácií,
 - sociálno-ekonomickým a demografickým vývojom (nízky, stredný a vysoký variant vývoja),
 - rozvojom dopravnej sústavy kraja pre návrhové časové horizonty +5, 10, 20 a 30 rokov,
 - rozvojom jednotlivých druhov a subsystémov dopravného procesu,
 - určením miery zaostávania stavu dopravnej infraštruktúry za reálnymi potrebami (porovnať so stavom v roku 2010).

Navrhované opatrenia budú slúžiť na dosiahnutie vytýčených cieľov pre všetky druhy dopravy a budú sa týkať nasledovných oblastí :

- organizácia dopravy (predaj cestovných lístkov, integrovaná doprava, harmonizácia cestovných poriadkov, nový prístup ku koordinácii verejnej dopravy, systémové zmeny plánovania dopravy, zmeny v existujúcej dopravnej politike a v legislatíve, atď.),
- prevádzka dopravy (financovanie jednotlivých druhov dopravy, eliminácia alebo zavedenie nových zastávok a staníc, presmerovanie liniek, zmeny v koncepcii prevádzky, vozového parku, riadenie prevádzky atď.),
- infraštruktúra dopravy (zmeny v dopravnej sieti, zvýšenie / zníženie kapacity pre jednotlivé druhy dopravy, zvýšenie konštrukčnej rýchlosti, zmeny v polohách zastávok a staníc, atď.)

Konečným výsledkom vyššie uvedeného procesu bude zoznam opatrení, ktoré významne podporia ciele účinným a efektívnym spôsobom.

- **Návrh riešenia dopravných subsystémov**

Strategický dokument navrhne a posúdi cestnú sieť a verejnú hromadnú dopravu v dvoch variantoch (rastový/vyrovnaný) s ich dopravno-inžinierskym overením pomocou dopravného modelu pre každý časový interval.

- Cestná sieť Banskobystrického kraja bude navrhnutá zo záverov analytickej časti, navrhovanej dopravnej stratégie a prognózy v časových horizontoch +5, 10, 20 a 30 rokov (odporúčaná postupnosť realizácie s rastovým / vyrovnaným finančným plánom) :
 - návrh siete spracovaný formou matematického modelu zaťažením dopravy,
 - výpočet zaťaženia navrhovanej cestnej siete,
 - vyhodnotenie variantov a návrh pre ďalší postup spolu s analýzou SWOT z hľadiska obslužnosti územia.
- Sieť verejnej osobnej dopravy vrátane integrovanej dopravy v rámci regiónu Banskobystrického kraja spolu s návrhom vplyvov v tejto oblasti na úrovni širších vzťahov bude navrhnutá zo záverov analytickej časti, dopravnej stratégie a prognózy v časovom horizonte +5, 10, 20 a 30 rokov :
 - návrh novej optimalizovanej siete liniek, princípy linkového vedenia, účel a nadväznosť liniek, prestupové body, určenie zastávok nevyhnutných pre zabezpečenie dostupnosti pre cestujúcich, pokrytie územia,
 - návrh dopravného modelu a modelovanie zaťaženia súčasného stavu siete VOD, identifikácia úsekov maximálneho zaťaženia rozhodujúcich na dimenzovanie prepravnej kapacity na linkách, určenie nosných liniek v závislosti od veľkosti prepravných prúdov, návrh druhov a typov vozidiel, stanovenie intervalov (počtu spojov) pre ranné špičkové obdobie, dopoludňajšiu prevádzku, popoludňajšie špičkové obdobie, večernú prevádzku pracovných dní, prevádzku voľných dní, stanovenie obežných rýchlostí, stanovenie dopravnej potreby vozidiel, výpočet potrebných dopravných výkonov a ostatných parametrov optimalizovanej obsluhy územia dopravnými službami vo verejnom záujme, stanovenie parametrov pre zhodnotenie finančných a ekonomických nárokov prevádzky liniek a pre porovnanie súčasného stavu a základného stavu dopravnej obslužnosti VOD a jej kvality podľa STN EN 13816,
 - zhodnotenie účinkov, prínosov, dopadov, úspor navrhovanej dopravnej obslužnosti VOD pri porovnaní so súčasným stavom v oblasti dopravnej, prevádzkovej a ekonomickej, vrátane stanovenia potrebného príspevku z rozpočtu Banskobystrického samosprávneho kraja,
 - určenie podmienok pre vytváranie fungovania trhového prostredia na prepravu osôb v Nitrianskom kraji,
 - analýza a návrh nástrojov pre organizáciu a reguláciu dopravy, vrátane nástrojov na riadenie dopravy, zásad a preferovaného dizajnu pre signalizáciu riadené križovatky.
- Integrovaná verejná doprava : Navrhnutý bude rámec integrácie verejnej osobnej dopravy (MHD, prímestská autobusová doprava, prímestská železničná doprava) a to z organizačného, prevádzkového a infraštruktúrneho hľadiska. Navrhnuté budú strategické prestupové uzly verejnej osobnej dopravy vrátane väzieb medzi jednotlivými druhmi verejnej osobnej dopravy.
- Variant „urobiť všetko“ (*do-all*) : Celý súbor uprednostňovaných opatrení bude skombinovaný do variantu „urobiť všetko“, ktorý bude modelovaný v dopravnom modeli, pre určenie orientačnej hodnoty vybranej skupiny „strategických“ indikátorov. Ak tieto indikátory neprispievajú k dosiahnutiu

stanovených cieľov, skupiny opatrení by sa mali doplniť o nové opatrenia a analýza sa bude opakovať, pokiaľ nebudú vybrané kľúčové výkonnostné ukazovatele dosiahnuté.

IV. Opatrenia pre ďalší rozvoj a implementáciu

- Ďalší vývoj opatrení

V návrhovej časti strategického dokumentu budú vypracované odporúčania pre jednotlivé priority realizácie dopravnej infraštruktúry zvažujúce každý druh použitého dopravného prostriedku, pričom budú zohľadnené výsledky návrhovej časti v horizonte 5, 10, 20 a 30 rokov (zahrnie možné finančné zdroje). Okrem toho budú identifikované činnosti, ktoré sú nevyhnutné na prípravu všetkých krokov týkajúcich sa dokumentu (t.j. špecifické štúdie uskutočniteľnosti, EIA, stavebné povolenie, nákup pozemkov, príprava súťažných podkladov atď.) s orientačným načasovaním.

- Prevádzka, údržba a hodnotenie udržateľnosti

Strategický dokument bude obsahovať podrobné vyhodnotenie prevádzky, údržby a inštitucionálnych / finančných aspektov poskytovania verejných dopravných služieb s cieľom dosiahnuť porozumenie súčasných a očakávaných hladín prevádzkových a údržbových (O&M) nákladov na sieť a jej udržateľnosti a to z hľadiska technického i finančného.

- Opatrenia pre ďalší rozvoj opatrení a pokračovanie v projekte

Regionálny plán udržateľnej mobility Banskobystrického samosprávneho kraja bude obsahovať aj opatrenie na zabezpečenie aktualizácie strategického dokumentu – R-PUM BBSK, vrátane údajovej základne. Je nanajvýš dôležité, aby sa zachovala úzka spolupráca medzi zúčastnenými stranami, ktoré sú zodpovedné za dopravnú stratégiu na regionálnej a národnej úrovni s cieľom nájsť maximálnu konzistenciu medzi projektmi a politikami.

V. Plán implementácie a monitorovania strategického dokumentu

- Implementačný plán bude vychádzať z návrhovej časti strategického dokumentu, pričom jednotlivé opatrenia ďalej špecifikuje a bude obsahovať :
 - zoznam jednotlivých činností,
 - vzťah činností k jednotlivým cieľom,
 - uvedenie zodpovednosti vo vzťahu k jednotlivým činnostiam,
 - časový rámec realizácie jednotlivých činností,
 - predpokladané náklady na jednotlivé činnosti,
 - zdroj financovania jednotlivých činností.
- Monitoring a hodnotenie plánovacieho procesu a implementácie opatrení stanoví mechanizmus monitoringu a hodnotenia, ktorý umožní identifikáciu a predvídanie ťažkostí v implementačnom procese. Ex post sa zhodnotia štádiá implementácie a celkové výsledky v rámci rozhodovacích procesov. Súčasťou budú :
 - výstupy (podniknuté kroky),
 - výsledky (vplyvy krokov).

5. Uvažované variantné riešenia zohľadňujúce ciele a geografický rozmer strategického dokumentu

Regionálny plán udržateľnej mobility Banskobystrického samosprávneho kraja navrhne vo svojej strategickej časti opatrenia, ktoré je potrebné realizovať pre dosiahnutie stanovených vízií a cieľov.

V priebehu spracovania predmetného dokumentu budú zvažované variantné riešenia prostredníctvom rôznych scenárov vývoja, no v závere bude definovaný jeden „maximalistický“ (do-all) variant, zahŕňajúci všetky preferované skupiny opatrení a následné posúdenie tohto variantu dopravným modelom, ktorým bude určená indikatívna hodnota jednotlivých indikátorov. V súvislosti s navrhnutým „maximalistickým“ variantom budú prognózované prepravné prúdy, ako aj možnosti ďalšieho územného rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja z hľadiska dopravy, vrátane definície územných požiadaviek na líniové dopravné stavby a dopravné plochy, ktoré budú navrhnuté invariantne.

6. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania

- Oznámenie o strategickom dokumente
Termín : júl 2019
- Rozsah hodnotenia strategického dokumentu
Termín : september – október 2019
- Vypracovanie a zverejnenie správy o hodnotení strategického dokumentu
Termín : december 2019
- Verejné prerokovanie správy o hodnotení strategického dokumentu, pripomienky
Termín : január 2020
- Vypracovanie odborného posudku
Termín : február 2020
- Záverečné stanovisko z posúdenia strategického dokumentu
Termín : marec 2020
- Predloženie strategického dokumentu na rokovanie Zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja
Termín : apríl 2020

Poznámka : Termíny vypracovania a prerokovania Správy o hodnotení strategického dokumentu, ako aj predloženie dokumentu do zastupiteľstva BBSK sú orientačné. Presné termíny sú závislé na vypracovaní samotného strategického dokumentu „Regionálneho plánu udržateľnej mobility Banskobystrického kraja – návrhová časť“.

7. Vzťah k iným strategickým dokumentom

Regionálny plán udržateľnej mobility Banskobystrického samosprávneho kraja má vzájomné prepojenie s množstvom dokumentov nie len na národnej, ale aj na európskej úrovni, ktoré majú vplyv hlavne na dopravný sektor a koncepciu rozvoja dopravnej infraštruktúry.

R-PUM Banskobystrického samosprávneho kraja bude zároveň v súlade s platnými strategickými dokumentmi regionálneho rozvoja spracovávanými na národnej a regionálnej úrovni, najmä s :

- Koncepciou územného rozvoja Slovenska (KURS) 2001 v znení KURS 2011
- Územným plánom veľkého územného celku Banskobystrického kraja v znení Zmien a doplnkov č. 2004, 1/2007, 2009 a 2014
- Strategickým plánom rozvoja dopravy SR do roku 2030
- Národnou stratégiou regionálneho rozvoja SR na obdobie 2014-2020
- Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja 2015-2023

Okrem vyššie uvedených dokumentov sú v rámci prípravy strategického dokumentu brané do úvahy i ďalšie národné a regionálne koncepčné dokumenty z oblasti dopravy, územného rozvoja, ochrany životného prostredia a zdravia.

- Európske dokumenty :

- Európa 2020 Stratégia pre inteligentný a udržateľný rast podporujúci začlenenie, KOM(2010) 2020 v konečnom znení
- Plán prechodu na konkurencieschopné nízko-uhlíkové hospodárstvo do roku 2050, KOM(2011) 112 v konečnom znení
- BIELA KNIHA : Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému účinne využívajúceho zdroja, KOM(2011) 144 v konečnom znení
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1315/2013 o usmerneniach Únie pre rozvoj transeurópskej dopravnej siete a o zrušení Rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 661/2010/EU o hlavných smeroch Únie pre rozvoj transeurópskej dopravnej siete
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 913/2010 o európskej železničnej sieti pre konkurencieschopnú nákladnú dopravu
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/57/ES o interoperabilite systému železníc v Spoločenstve
- Akčný plán pre podporu zavádzania inteligentných dopravných systémov (ITS), KOM(2008) 886 v konečnom znení
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/40/EU o rámci pre zavedenie inteligentných dopravných systémov v oblasti cestnej dopravy a pre rozhranie s inými druhmi dopravy
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/76/EU, ktorou sa mení smernica 1999/62/ES o výbere poplatkov za užívanie určitých pozemných komunikácií ťažkými nákladnými vozidlami
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/50/ES zo dňa 21. mája 2008 o kvalite vonkajšieho ovzdušia a čistejšom ovzduší pre Európu
- Stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy

- Multisektorové národné dokumenty :

- Národný rozvojový plán, marec 2003
- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR na obdobie 2014-2020
- Národný plán regionálneho rozvoja SR, schválený uznesením vlády SR č. 240/2001
- Stratégia rozvoja konkurencieschopnosti Slovenska do roku 2010, schválená uznesením vlády SR č. 140/2005
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja, schválená uznesením vlády SR č. 978/2001
- Akčný plán trvalo udržateľného rozvoja v SR na roky 2005-2010, schválený uznesením vlády SR č. 574/2005
- Program rozvoja vidieka SR 2014-2020
- Národný strategický referenčný rámec 2014-2020
- Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020
- Štátna politika zdravia Slovenskej republiky
- Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky IV. (NEHAP IV.)
- Aktualizácia Národného programu podpory zdravia v Slovenskej republike pre roky 2014-2030

- Národné dopravné dokumenty

- Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2030

- Program prípravy a výstavby diaľnic a rýchlostných ciest na roky 2011-2014
- Dlhodobý program rozvoja železničných ciest
- Koncepcia rozvoja kombinovanej dopravy
- Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020
- Rozvoj verejnej osobnej dopravy pred dopravou individuálnou
- Regionálne dokumenty
 - Územný plán veľkého územného celku Banskobystrický kraj v znení Zmien a doplnkov č. 2004, 1/2007, 2009 a 2014
 - Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2015-2023
 - Regionálna integrovaná územná stratégia Banskobystrického kraja na roky 2014-2020
 - Regionálna inovačná stratégia Banskobystrického kraja
 - Rozvoj cyklistickej dopravy na území Banskobystrického samosprávneho kraja 2004-2017
 - Stav dopravy a dopravnej infraštruktúry v Banskobystrickom kraji

8. Orgán kompetentný na jeho prijatie

Zastupiteľstvo Banskobystrického samosprávneho kraja

9. Druh schvaľovacieho dokumentu

Uznesenie Zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja

III. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH STRATEGICKÉHO DOKUMENTU NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

1. Požiadavky na vstupy

Vo fáze prípravy strategického dokumentu sa bude vychádzať z aktuálne platných strategických dokumentov a východiskových údajových podkladov týkajúcich sa hlavne rozvoja dopravy a územného rozvoja, z príslušnej legislatívy, predpisov, noriem a nariadení, ako aj dostupných prieskumov, analýz a údajov, vrátane vlastných prieskumov a analýz, ktoré popíšu aktuálny stav jednotlivých dopravných sektorov a identifikujú kľúčové problémy vrátane environmentálnych, ktoré budú ďalej riešené v strategickej časti dokumentu.

Strategický dokument zároveň vyhodnotí, zanalyzuje a v potrebnej miere zohľadní príslušné dokumenty, ktoré priamo súvisia s predmetom Regionálneho plánu udržateľnej mobility Banskobystrického samosprávneho kraja.

- Hlavné podklady :
 - Konceptia územného rozvoja Slovenska (KURS) 2001 v znení KURS 2011
 - Územný plán veľkého územného celku Banskobystrický kraj v znení Zmien a doplnkov č. 2004, 1/2007, 2009 a 2014
 - Regionálna integrovaná územná stratégia Banskobystrického kraja na roky 2014-2020
 - Regionálna inovačná stratégia Banskobystrického kraja
 - Príslušné národné, resp. európske stratégie a pod.
 - Národná stratégia dopravy
- Odkazy na širšie vzťahy a súvisiacu územnoplánovaciu dokumentáciu
 - Medzinárodná úroveň – kontext cezhraničného regiónu
 - Národná úroveň (Konceptia územného rozvoja Slovenska)
 - Regionálna úroveň (Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja, Územný plán veľkého územného celku Trenčianskeho kraja, Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja, Územný plán veľkého územného celku Prešovského kraja a Územný plán veľkého územného celku Košického kraja)

Základným východiskovým dokumentom pre vypracovanie Regionálneho plánu udržateľnej mobility Banskobystrického samosprávneho kraja je platný Územný plán veľkého územného celku Banskobystrický kraj v znení Zmien a doplnkov č. 2004, 1/2007, 2009 a 2014. V strategickom dokumente bude v zmysle ÚPN VÚC Banskobystrický kraj a na základnej stratégii opisu urbanistických okrskov definované územie z hľadiska potrieb dopravnej obsluhy na tvorbu dopravno-urbanistických okrskov.

➤ Vymedzenie riešeného územia

Riešené územie je z hľadiska územného členenia Slovenskej republiky vymedzené administratívno-správnymi hranicami Banskobystrického samosprávneho kraja, ktorý je rozčlenený na 13 okresov a zahŕňa 516 obcí, z toho 24 miest a 492 obcí. Na juhu je riešené územie vymedzené štátnou hranicou Slovenskej republiky s Maďarskou republikou (so župami : Novohradská župa a Boršodsko-abovsko-zemplínska župa), na východe hranicou Košického samosprávneho kraja (okres Rožňava), na severe hranicou Prešovského samosprávneho kraja (okres Poprad) a Žilinského samosprávneho kraja (okres Liptovský Mikuláš, Ružomberok, Martin, Turčianske Teplice) a na západe hranicou Trenčianskeho samosprávneho kraja (okres Prievidza, Partizánske) a Nitrianskeho samosprávneho kraja (okres Zlaté Moravce a Levice).

Obrázok : Banskobystrický samosprávny kraj (okresy)

Banskobystrický kraj sa nachádza na juhu stredného Slovenska. Celková rozloha kraja je 9.454 km², celkový počet obyvateľov k 31.12.2018 je 647.874 obyvateľov a priemerná hustota zaľudnenia 69,5 obyv./km². Aj keď je svojou rozlohou najväčším krajom na Slovensku, z hľadiska počtu obyvateľov je na piatom mieste.

Obrázok : Územné členenie Slovenskej republiky (samosprávne kraje)

Vzhľadom na špecifickosť problematiky Regionálneho plánu udržateľnej mobility Banskobystrického samosprávneho kraja, ako aj z hľadiska širších vzťahov, sa odporúča riešiť územie Banskobystrického samosprávneho kraja s presahom do iných okolitých území, kľúčových z hľadiska regionálnych a nadregionálnych dopravných vzťahov najmä s Nitrianskym samosprávnym krajom, Trenčianskym samosprávnym krajom, Žilinským samosprávnym krajom, Prešovským samosprávnym krajom a Košickým samosprávnym krajom. Vymedzenie záujmového a riešeného územia je možné na základe záverov

analytickej časti upraviť (napr. na základe analýzy prepravných prúdov, rozšírením o okolité okresné mestá či obce, či regióny mimo predpokladaného územia, ak sa z dostupných štatistických dát alebo vykonaných prieskumov ukáže, že ide o významné zdroje dochádzky).

Vo fáze implementácie strategického dokumentu budú konkrétne stanovené opatrenia dopravnej infraštruktúry realizované na základe podrobnejších projektov, v ktorých budú stanovené a vyčíslené konkrétne požiadavky na vstupy a ich hodnotenie bude predmetom posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA) na úrovni jednotlivých projektov. Najväčšie požiadavky na vstupy budú spojené s výstavbou diaľnic, rýchlostných ciest a ciest I., II. a III. triedy, menej s modernizáciou železničnej infraštruktúry.

➤ **Pôda**

Výstavba nových dopravných stavieb, najmä na nových trasách, je spojená s trvalým záberom pôdy (poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, ostatné plochy). Vopred nie je možné vylúčiť ani záber pôdy v chránených územiach a lokalitách NATURA 2000, záber biotopov národného a európskeho významu, ako aj záber biotopov zvlášť chránených druhov sa nepredpokladá, no vzhľadom na stupeň spravovaného strategického dokumentu ho nie je možné vopred úplne vylúčiť. Počas výstavby nových, resp. pri rekonštrukcii stávajúcich dopravných stavieb, môže dôjsť k dočasnému záberu PP.

➤ **Voda**

Počas realizácie jednotlivých projektov dopravnej infraštruktúry môžu byť kladené nároky na spotrebu vody pre technologické využitie. V dobe prevádzky vznikajú nároky pri údržbe a prevádzke stavieb dopravnej infraštruktúry.

➤ **Suroviny**

Pri výstavbe líniových dopravných stavieb (diaľnice, rýchlostné cesty, cesty I., II. a III. triedy, vrátane modernizácie železničnej trate), sú najväčšie nároky kladené na spotrebu zeminy, kameniva, štrkopiesku, asfaltu, cementu, železa a podobne. Pri prevádzke dopravných stavieb a ich údržbe vznikajú nároky na posypové materiály a materiály používané na ich opravu.

➤ **Energie**

Najväčšie nároky na energiu vznikajú pri výstavbe jednotlivých dopravných stavieb, najmä na prevádzku techniky a strojov. Pri prevádzke dopravnej infraštruktúry vznikajú trvale nároky na energiu pri prevádzke osvetlenia, svetelných signalizačných zariadení, zabezpečovacích zariadení, pri prevádzke dopravných vozidiel (PHM, elektrická energia), vykurovaní objektov a podobne. Realizáciou navrhovaných opatrení môže dôjsť k preskupeniu jednotlivých druhov energií, napr. navýšením potreby elektrickej energie na úkor zníženia spotreby nafty a benzínu (zmena organizácie VOD, presun dopravy z ciest na železnice, nové technológie) a podobne.

➤ **Doprava a nároky na pracovné sily**

Pri realizácii opatrení navrhnutých v strategickom dokumente sa predpokladajú zvýšené nároky na dopravu, najmä na prepravu surovín, materiálov, odpadov i pracovníkov.

2. Údaje o výstupoch

V súčasnosti nie je možné definovať jednotlivé konkrétne výstupy, keďže konkrétne projektové aktivity budú stanovené v návrhovej časti strategického dokumentu a realizované budú v priebehu implementácie Regionálneho plánu udržateľnej mobility Banskobystrického samosprávneho kraja. Výstupom realizačnej časti R-PUM BBSK bude súbor aktivít, či už hmotného alebo nehmotného charakteru, vyplývajúcich

z realizácie jednotlivých opatrení zameraných na dostupnosť či prepojenie územia i subsystémov a podobne. Tieto aktivity prispievajú nielen k lepšiemu využívaniu ľudských zdrojov, ku skvalitneniu dopravnej infraštruktúry a tým aj zvýšeniu konkurencieschopnosti, ale aj zlepšeniu kvality života obyvateľov, k ochrane a tvorbe životného prostredia a tiež i k zmierňovaniu dopadov klimateckej zmeny.

V návrhovej časti strategického dokumentu budú na základe výsledku z vykonaných analýz stanovené multimodálne výhľadové ciele, ktoré budú riešiť potenciál, rozvíjať silné stránky alebo prekonávať slabé stránky, či hrozby systému identifikované v SWOT. Tieto špecifické ciele budú zamerané pre dostupnosť, resp. prepojenie územia a subsystémov a pod. Každý zo zoznamu cieľov bude spĺňať princípy SMART, teda musí byť špecifický, merateľný, dosiahnuteľný, relevantný a termínovaný. Pre každý konkrétny cieľ bude definovaný konkrétny kvantifikovateľný indikátor a jeho cieľová hodnota tak, aby bolo možné sledovať vývoj a úroveň dosiahnutia požadovaných cieľov v R-PUM BBSK. Tieto ukazovatele budú ľahko merateľné s prihliadnutím na možnosti, ktoré ponúka dopravný model.

Na základe výstupov z analytickej časti bude navrhnutá celková vízia mobility pre obdobie +5, 10, 20 a 30 rokov v kapitolách :

- trendy dopravných charakteristík územia,
- reálne možnosti ďalšieho rozvoja dopravnej politiky,
- zásady dopravnej regulácie územného rozvoja,
- priority v rozvoji dopravných subsystémov.

Opatrenia budú definovať princípy navrhovaného riešenia konkrétnych dopravných subsystémov podľa rôznych variantov. V rámci R-PUM BBSK bude vypracovaný návrh zásad riešenia jednotlivých dopravných subsystémov v súlade s celkovou víziou mobility a :

- závermi analytickej časti súčasného stavu a prijatými návrhmi variantov rozvoja Banskobystrického kraja a jeho sídelných aglomerácií,
- sociálno-ekonomickým a demografickým vývojom (nízky, stredný a vysoký variant vývoja),
- rozvojom dopravnej sústavy kraja pre návrhové časové horizonty +5, 10, 20 a 30 rokov,
- rozvojom jednotlivých druhov a subsystémov dopravného procesu,
- určením miery zaostávania stavu dopravnej infraštruktúry za reálnymi potrebami (porovnanie so stavom v roku 2010).

Navrhované opatrenia budú slúžiť na dosiahnutie vytýčených cieľov pre všetky druhy dopravy a budú sa týkať oblastí :

- organizácie dopravy,
- prevádzky dopravy,
- infraštruktúry dopravy.

Konečným výsledkom bude zoznam opatrení (projektov), ktoré významne podporia ciele účinným a efektívnym spôsobom.

Jednotlivé projekty, ktoré budú realizované pri naplňovaní stratégie, budú mať výstupy vo vzťahu k životnému prostrediu, najmä emisie, odpadové vody, odpady, hluk a vibrácie, významné terénne zásahy do krajiny. Tieto výstupy budú konkrétne vyčíslené a vyhodnotené pri posúdení vplyvov jednotlivých projektov na životné prostredie (EIA). Vo všeobecnej rovine sú tieto vplyvy charakterizované v kap. 3 tohto oznámenia a budú podrobnejšie posúdené na strategickej úrovni v Správe o hodnotení strategického dokumentu.

3. Údaje o priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

Vzhľadom na to, že regionálny plán udržateľnej mobility Banskobystrického samosprávneho kraja je zameraný na zlepšenie kvality dopravnej infraštruktúry, v súvislosti s jej implementáciou je potrebné očakávať najmä pozitívne priame aj nepriame vplyvy na životné prostredie, napr. zvýšenie rýchlosti a plynulosti dopravy, zníženie dopravnej nehodovosti, zníženie negatívneho vplyvu dopravy na okolité prostredie, najmä obyvateľstvo bývajúce a pracujúce v blízkosti dopravných ťahov a podobne. Väčšina navrhovaných aktivít a opatrení bude konkrétne zameraná na posilnenie starostlivosti o územie a na zlepšenie stavu životného prostredia a zdravia obyvateľstva. Prípadné negatívne vplyvy, ktoré sú spojené s realizáciou a prevádzkou dopravných stavieb, ako je zásah do krajiny, záber pôdy, zásah do biodiverzity a podobne, bude možné eliminovať, resp. dosiahnuť čiastkové zlepšenia v dopade na krajinu, živočíšstvo i človeka, vhodným plánovaním a realizáciou relevantných technických opatrení.

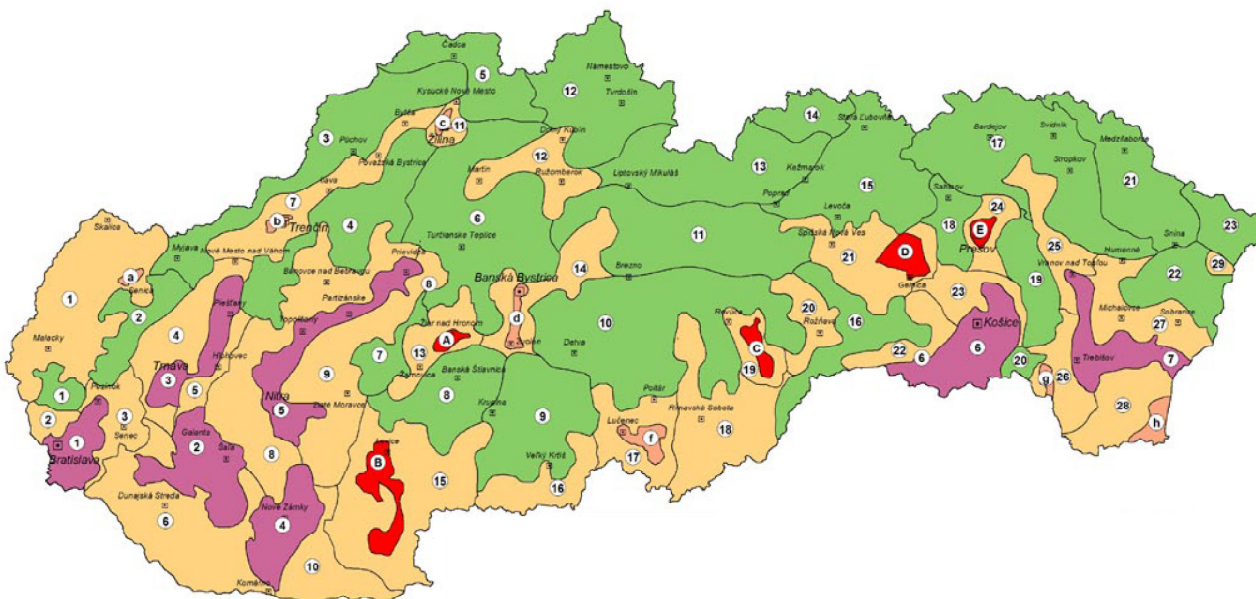
Nakoľko strategický dokument R-PUM BBSK v súčasnosti spracováva analytickú časť a následne po jej dokončení sa bude vypracovávať návrhová časť, ktorá bude obsahovať konkrétne riešenia a opatrenia, nie je možné nateraz tieto vplyvy bližšie špecifikovať a vyhodnocovať. Podrobnejšiemu hodnoteniu Regionálneho plánu udržateľnej mobility Banskobystrického samosprávneho kraja z hľadiska jeho vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, sa bude zaoberať Správa o hodnotení strategického dokumentu podľa Prílohy č. 4 zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V predmetnom Oznámení o strategickom dokumente sú stručne charakterizované hlavné, k rozvoju dopravy relevantné aspekty životného prostredia a verejného zdravia, ako aj typické vplyvy na životné prostredie a verejné zdravie spojené s realizáciou dopravnej infraštruktúry.

CHARAKTERISTIKA HLAVNÝCH ASPEKTOV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA A VEREJNÉHO ZDRAVIA

V zmysle environmentálnej regionalizácie Slovenskej republiky (Správa o stave životného prostredia SR v roku 2015, SAŽP) je prevažná časť riešeného územia zaradená do regiónu 1. environmentálnej kvality s nenarušeným prostredím (6 – Fatranský, 7 – Vtáčnický, 8 – Štiavnický, 9 – Krupinský, 10 – Veporský a 11 – Nízkotatranský).

Mapa : *Regióny environmentálnej kvality*

			2. environmentálna kvalita - regióny s mierne narušeným prostredím		Regióny environmentálnej kvality	
			 okrsk s narušeným prostredím			
			 okrsk so značne narušeným prostredím			
 1. environmentálna kvalita - regióny s nenarušeným prostredím			 3. environmentálna kvalita - regióny so silne narušeným prostredím			
1. Pajštúnsky	9. Krupinský	17. Ondavský	1. Záhorský	10. Čenkovský	16. Poľpeľský	24. Toryský
2. Plavecký	10. Veporský	18. Šarišský	a) Senický	11. Podjavorinský	17. Novohradský	E) Prešovský
3. Bielskarpatský	11. Nízkotatranský	19. Dubnický	2. Lamačský	c) Žilinský	f) Boľkovský	25. Topľanský
4. Strážovský	12. Oravský	20. Milčský	3. Senecký	e) Hornopovažský	18. Rimavský	26. Tokajský
5. Kysucký	13. Tatranský	21. Laborecký	4. Bolerázsky	e) Ružomberký	19. Revúcky	g) Roľavský
6. Fatranský	14. Zamažurský	22. Vihorlatský	5. Hlohovecký	13. Stredopohorský	C) Jelšavsko-lubenický	27. Podvihorlatský
7. Vtáčnický	15. Levočský	23. Poloninský	6. Podunajský	A) Žiarsky	20. Rožňavský	28. Kapušiansky
8. Štiavnický	16. Kráľovorský		7. Stredopovažský	14. Podpoliansky	21. Spišský	29. Potiský
			b) Trenčiansky	d) Zvolensko-bystrický	D) Rudňanský	F) Latorický
			8. Pontriansky	15. Tekovský	22. Jasovský	30. Úblinský
			9. Trávecký	B) Dolnopohorský	23. Pohorľanský	
						1. Bratislavský
						2. Galantský
						3. Dolnopovažský
						4. Novozámocký
						5. Hornonitriansky
						6. Košický
						7. Zemplinský

Zdroj : SAŽP 2015

O niečo menšia časť kraja, prevažne jeho južná časť, je zaradená do regiónu 2. environmentálnej kvality s mierne narušeným prostredím (13 – Stredopohorský s okrskom „A“ – Žiarsky so značne narušeným prostredím, 14 – Podpoliansky s okrskom „d“ – Zvolensko-bystrický s narušeným prostredím, 16 – Poľpeľský, 17 – Novohradský s okrskom „f“ – Boľkovský s narušeným prostredím a 18 – Rimavský). Žiadna časť riešeného územia nie je zaradená do regiónu 3. environmentálnej kvality so silne narušeným prostredím.

• OVZDUŠIE

Najviac zaťaženou zložkou životného prostredia v dôsledku dopravy je ovzdušie. Hlavnými zdrojmi znečisťovania ovzdušia v doprave sú spaľovacie motory (vznetové aj zážihové), spaľovacie turbíny pre pohon dopravných prostriedkov (cestných koľajových vozidiel, lodí a pod.), ale aj stavebných a poľnohospodárskych strojov. Druh a množstvo emisií závisí od použitého paliva, technického riešenia spaľovacieho zariadenia a od riadenia spaľovacieho procesu.

➤ Emisná situácia

Emisie z dopravy predstavujú významný podiel z národnej emisnej bilancie, predovšetkým v prípade oxidov dusíku, suspendovaných častíc a na ne viazaných polycyklických aromatických uhľovodíkov. Postupnou modernizáciou vozového parku dochádza k znižovaniu množstva výfukových emisií z automobilových motorov. Okrem výfukových plynov sa však na celkových emisiách z dopravy významne podieľa aj resuspenzia prachov z vozovky a otery brzdového obloženia, pneumatík a povrchu komunikácie, na čo nemá modernizácia vozidiel prakticky žiadny vplyv. Dlhodobu dochádza k nárastu intenzity individuálnej automobilovej dopravy, čo smeruje k postupnému nárastu emisií. Tieto protichodné faktory v súhrne spôsobujú, že trend celkových dopravných emisií je možné charakterizovať v dlhodobom horizonte ako stagnujúci. Významné odchýlky od tohto celkového trendu nastávajú na lokálnej úrovni, predovšetkým v dôsledku infraštruktúrnych opatrení s dopadom na miestnu intenzitu cestnej dopravy.

Vývoj produkcie emisií v cestnej doprave je v posledných rokoch ovplyvňovaný viacerými zásadnými faktormi. Negatívny vplyv rýchleho rastu environmentálne nepriaznivej cestnej dopravy, predovšetkým najnepriaznivejšej individuálnej automobilovej dopravy, jej zvyšujúcimi sa výkonmi a spotrebou pohonných látok, ktorý tlmí uplatňovanie generálne nových, environmentálne a energeticky vhodnejších vozidiel.

V rámci Slovenskej republiky emisie základných znečisťujúcich látok v ovzduší (TZL, SO₂, NO_x a CO) z hľadiska dlhodobého horizontu (1990-2016) zaznamenali pokles, avšak rýchlosť poklesu sa po roku 2000 spomalila. Prechodne v rokoch 2001 – 2005 bol zaznamenaný mierny nárast emisií, po roku 2010 bol udržaný klesajúci trend. V roku 2016 oproti roku 2015 došlo k poklesu emisií vo všetkých základných znečisťujúcich látkach.

Tab.: Emisie základných znečisťujúcich látok (tis. t) v SR z dopravy (cestnej a ostatnej) v rokoch 1990-1999

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
TZL	4,103	3,358	2,943	2,674	2,798	2,945	2,891	2,823	2,956	2,710
SO₂	2,968	2,402	2,135	1,978	2,101	2,254	2,293	2,326	2,498	1,088
NO_x	61,479	50,718	45,652	43,586	44,843	46,585	45,618	44,841	45,889	42,718
CO	164,003	151,872	151,295	161,360	165,921	163,931	153,841	153,841	153,968	144,215

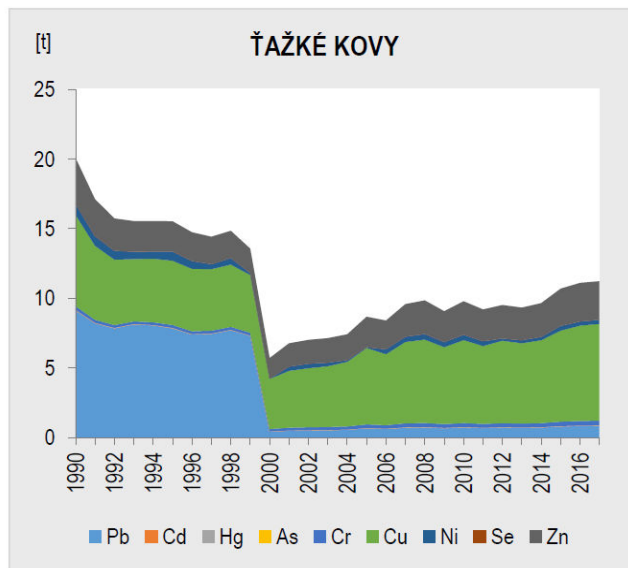
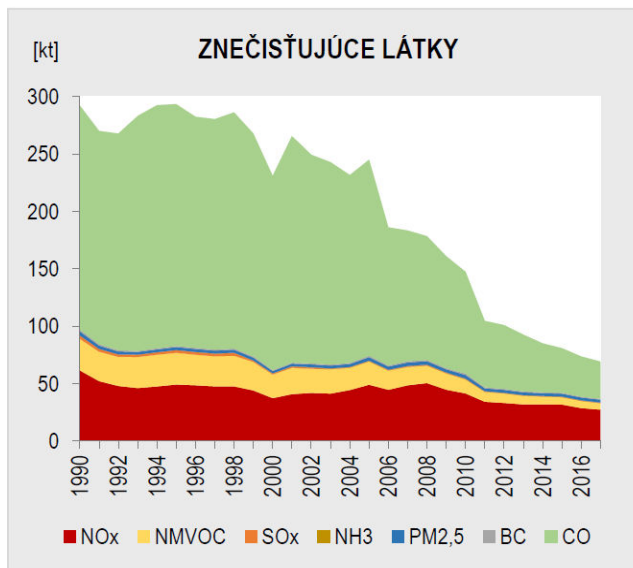
Zdroj : ŠÚ SR

Tab.: Emisie základných znečisťujúcich látok (tis. t) v SR z dopravy v rokoch 2000, 2005, 2010-2016

		2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
TZL	CD	1,814	2,793	2,683	2,203	2,510	2,398	2,431	2,158	1,897
	OD	0,175	0,179	0,225	0,219	0,177	0,199	0,208	0,223	0,206
	Spolu	1,989	2,972	2,908	2,422	2,687	2,597	2,639	2,381	2,103
SO₂	CD	0,693	0,193	0,029	0,027	0,028	0,027	0,028	0,029	0,028
	OD	0,041	0,014	0,223	0,209	0,073	0,110	0,127	0,188	0,163
	Spolu	0,734	0,207	0,252	0,236	0,101	0,137	0,155	0,217	0,191
NO_x	CD	33,934	47,357	41,574	32,813	34,361	32,445	32,945	26,977	22,703
	OD	7,818	8,340	7,058	7,118	4,649	5,074	4,729	4,983	4,864
	Spolu	41,752	55,697	48,632	39,931	39,010	37,519	37,674	31,960	27,567
CO	CD	170,393	173,799	89,828	58,752	56,572	50,369	43,552	39,163	35,245
	OD	16,544	20,427	18,923	19,354	19,485	19,847	20,853	19,501	18,081
	Spolu	186,937	194,226	108,751	78,106	76,057	70,216	64,405	58,664	53,326

Zdroj : ŠÚ SR

Obr.: Vývoj emisií znečisťujúcich látok v sektore doprava v rokoch 1990-2017

Zdroj : ŠHMÚ

➤ Imisná situácia

Rozhodujúcimi lokálnymi zdrojmi prášneho znečistenia ovzdušia je v mestách a sídlach cestná doprava (abrázia – oter pneumatík, brzdových obložení a povrchov ciest, resuspenzia tuhých častíc z povrchov ciest – znečistené automobily, posypový materiál, prach, špina na krajnici ciest a výfukové emisie), minerálny prach zo stavebnej činnosti, veterná erózia z nespevnených povrchov, lokálne vykurovacie systémy na tuhé palivá, malé a stredné lokálne priemyselné zdroje bez náležitej odlučovanej techniky a prípadne aj niektoré poľnohospodárske práce (suchá orba, žatva alebo repná kampaň). Na tieto zdroje by sa mali orientovať lokálne opatrenia na znižovanie úrovne PM₁₀, medzi ktoré je možné zaradiť zmeny v organizácii dopravy,

pešie zóny, rozširovanie zelene, spevňovanie povrchov, znižovanie spotreby tuhých palív v lokálnom vykurovaní, kontrola technického stavu a znečistenia pneumatík vozidiel, čistenie ulíc a chodníkov miest a obcí, protierózne opatrenia na staveniskách, skládkach sypkých materiálov, skládkach odpadov, prísna kontrola lokálnych priemyselných zdrojov a podobne).

V riešenom území, potenciálne dotknutého realizáciou posudzovaného strategického dokumentu, má rozhodujúci vplyv na celkovú kvalitu ovzdušia vo väčších urbanizovaných sídlach s vysokou hustotou zaľudnenia a hustou dopravnou sieťou automobilová doprava, menej významný vplyv má priemyselná činnosť a individuálne vykurovanie domácností.

➤ Prízemný ozón

Prízemný ozón je ľudskému zdraviu nebezpečný. Spôsobuje dráždenie a choroby dýchacích ciest, zvyšuje riziko astmatických záchvatov, podráždenie očí a bolesti hlavy. Až 95 % ozónu vdychnutého do pľúc zostáva v organizme. Spôsobuje oslabenie organizmu a zvyšuje náchylnosť na infekcie dýchacích ciest. Chronické účinky je možné očakávať pri opakovanom a dlhodobom vystavovaní organizmu účinkom ozónu. K najcitlivejším skupinám populácie na ozón patria starí ľudia, osoby s ochoreniami dýchacej a srdcovo-cievnej sústavy, alergici a astmatici, veľmi malé deti a tehotné ženy.

Zvýšený vznik prízemného ozónu pozorujeme najmä počas horúcich letných dní v lokalitách s vysokou koncentráciou výfukových plynov spaľovacích motorov, kde dochádza k nárastu obsahu oxidov dusíka a plyných uhľovodíkov vo vzduchu. V posledných rokoch sú všetky novo vyrábané osobné automobily vybavené katalyzátormi, ktoré premieňajú oxidy dusíka na inertný plyný dusík a toxický oxid uhoľnatý na relatívne neškodný CO₂. Zavedením týchto opatrení sa podarilo znížiť koncentráciu prízemného ozónu vo veľkých priemyselných centrách o niekoľko desiatok percent.

Cieľové a prahové hodnoty pre prízemný ozón sú stanovené vo Vyhláške MŽPaRR SR č. 310/2010 Z.z. o kvalite ovzdušia, ktoré sú v súlade s legislatívou EÚ. V prípade prekročenia niektorých prahových hodnôt musí byť verejnosť upozornená, resp. varovaná.

Tab.: Cieľové a prahové hodnoty pre prízemný ozón

Cieľové, resp. prahové hodnoty	Koncentrácia O ₃ (µg.m ⁻³)	Priemer za časový interval
Cieľová hodnota na ochranu zdravia ľudí	120*	8 h
Celková hodnota na ochranu vegetácie AOT40**	18.000 (µg.m ⁻³ .h)	1. máj – 31. júl
Informačný prah pre upozornenie verejnosti	180	1 h
Výstražný prah pre varovanie verejnosti	240	1 h

Zdroj : SHMÚ

* maximálny denný 8-hod. priemer 120 µg.m⁻³ sa nesmie prekročiť viac ako 25 dní za kalendárny rok, v priemere za tri roky

** AOT40 vyjadrené v µg.m⁻³.h znamená súčet všetkých rozdielov medzi hodinovými koncentraciami prízemného ozónu väčšími ako 80 µg.m⁻³ (= 40 ppb) a 80 µg.m⁻³ v čase medzi 8,00 hod a 20,00 hod. stredoeurópskeho času od 1. mája do 31. júla a to v priemere za 5 rokov

Monitorovanie prízemného atmosférického ozónu v Banskobystrickom kraji je realizované v dvoch monitorovacích staniciach : Banská Bystrica – Zelená, kde bolo podľa predbežných údajov Slovenského hydrometeorologického ústavu (SHMÚ) v rokoch 2016 až 2018 zaevidovaných v priemere 13 dní (rok 2016 – 2 dni, rok 2017 – 17 dní, rok 2018 – 20 dní), počas ktorých bola prekročená cieľová hodnota na ochranu zdravia ľudí (8h koncentrácia prízemného ozónu 120 µg.m⁻³) a Jelšava – Jesenského, kde bolo podľa predbežných údajov Slovenského hydrometeorologického ústavu (SHMÚ) v rokoch 2016 až 2018 zaevidovaných v priemere 10 dní (rok 2016 – 9 dní, rok 2017 a rok 2018 – 11 dní), počas ktorých bola

prekročená cieľová hodnota na ochranu zdravia ľudí (8h koncentrácia prízemného ozónu $120 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$). Cieľová hodnota povoleného počtu prekročení je 25 dní v priemere za 3 roky.

Tab. : Priemerné ročné koncentrácie prízemného ozónu [$\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$] v zóne Banskobystrický kraj v rokoch 2003, 2008-2018

Stanica	2003	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Banská Bystrica – Zelená			53	56	60	66	66	58	48	45	57	56
Jelšava – Jesenského	55	51	49	44	-	-	41	36	45	48	49	49
Priemer (SR)	65	61	62	59	61	63	63	53	58	52	57	59

Zdroj : SHMÚ

viac ako 90 %, ^a 75 – 90 %, ^b 50 – 75 % ^c menej ako 50 % platných meraní

V roku 2018, podobne ako v predchádzajúcich rokoch, boli maximálne hodnoty namerané na najvyššie položených miestach a minimálne na monitorovacích staniciach v centrách miest. V roku 2018 bol zaznamenaný celoplošne len mierny nárast priemerných ročných koncentrácií ozónu (4 %) v porovnaní s predchádzajúcim rokom. V roku 2017 tento medziročný nárast predstavoval 10 %. Najväčšie nárasty priemerných ročných koncentrácií v roku 2018 zaznamenali stanice mimo posudzovaného územia (Topoľníky, Žilina a Košice – Ďumbierska) a to v priemere až okolo 15 %. Ročné priemery koncentrácie prízemného ozónu na Slovensku v znečistených mestských a priemyselných územiach sa v roku 2017 pohybovali v intervale $37 - 98 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Na ostatnom území boli hodnoty od 51 do $80 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, ktoré závisia hlavne od nadmorskej výšky. Priemerné ročné koncentrácie v roku 2018 boli nižšie ako v rekordnom roku 2003 ($65 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$).

➤ Kvalita ovzdušia

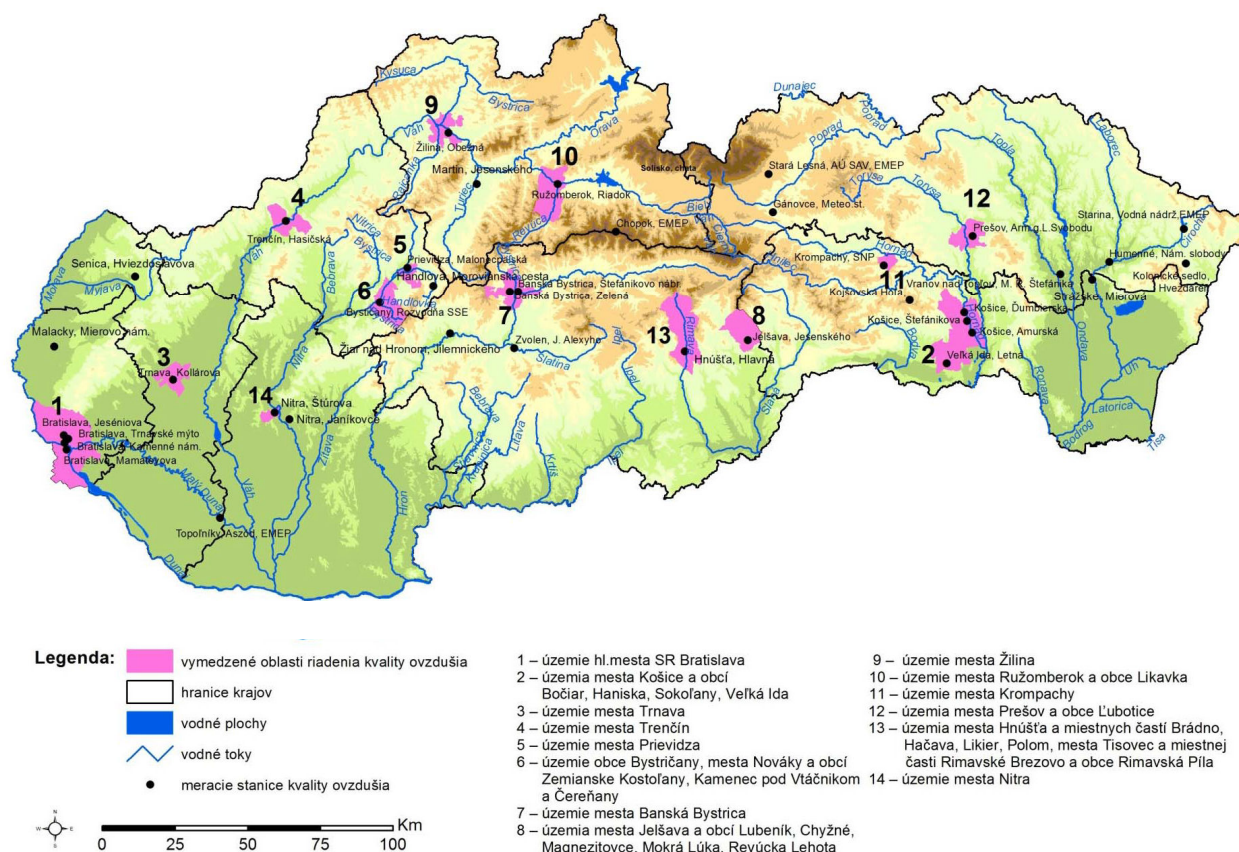
SHMÚ na základe hodnotenia kvality ovzdušia v zónach a aglomeráciách v rokoch 2015 – 2017 podľa § 8 ods. 3 zákona NR SR č. 137/2010 Z.z. o ovzduší v znení neskorších predpisov navrhuje aktualizáciu vymedzenia oblastí riadenia kvality ovzdušia SR na rok 2018. Znečisťujúca látka bude vyňatá z oblasti riadenia kvality ovzdušia až potom, keď bude 3 roky pod limitnou hodnotou pri hodnotení nasledujúci rok.

V Banskobystrickom kraji boli pre rok 2018 vymedzené 3 oblasti riadenia kvality ovzdušia :

- územie mesta Banská Bystrica – určené pre znečisťujúcu látku PM_{10} a BaP – benzo(a)pyrén
- územie mesta Jelšava a obcí Lubeník, Chyžné, Magnezitovce, Mokrý Lúka, Revúcka Lehota – určené re znečisťujúcu látku PM_{10} a $\text{PM}_{2,5}$
- územie mesta Hnúšťa a jeho miestnych častí Brádno, Hačava, Likier, Polom, obce Rimavské Brezovo, mesta Tisovec a jeho miestnej časti Rimavská Píla – určené pre znečisťujúcu látku PM_{10}

Do roku 2015 Banskobystrický kraj prekračoval 24-hodinovú limitnú hodnotu koncentrácie prachových častíc PM_{10} a $\text{PM}_{2,5}$, na základe čoho bola na území mesta Banská Bystrica, na území mesta Jelšava a obcí Lubeník, Chyžné, Magnezitovce, Mokrý Lúka, Revúcka Lehota a na území mesta Hnúšťa a jeho miestnych častí Brádno, Hačava, Likier, Polom, obce Rimavské Brezovo, mesta Tisovec a jeho miestnej časti Rimavská Píla vymedzená oblasť riadenia kvality ovzdušia pre znečisťujúcu látku PM_{10} a $\text{PM}_{2,5}$. Zvýšené koncentrácie prachových častíc (PM_{10}) majú nepriaznivé účinky na ľudské zdravie, ako je podráždenie horných dýchacích ciest s kašľom a kýchaním a podráždenie očných spojiviek. V predchádzajúcom období bolo potrebné obmedziť vetranie v čase inverzie (hlavne v podvečerných hodinách) i pohyb vo vonkajšom prostredí, hlavne deťom, starším a chorým ľuďom. Špeciálnym druhom kontaminácie ovzdušia je zaťaženie prostredia pachom. Za imisný limit sa považuje koncentrácia, ktorá neobťažuje obyvateľstvo, čo je do určitej miery subjektívne kritérium.

Obrázok : Vymedzené oblasti riadenia kvality ovzdušia v SR pre rok 2018

Zdroj : SHMÚ, Hodnotenie kvality ovzdušia v Slovenskej republike v roku 2017

V Banskobystrickom samosprávnom kraji je v súčasnosti v rámci Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia (NMSKO) umiestnených 6 monitorovacích staníc : Banská Bystrica – Štefánikovo nábrežie (mestská), Banská bystrica – Zelená (mestská), Jelšava – Jesenského (mestská), Hnúšťa – Hlavná (mestská), Zvolen J. Alexyho (mestská) a Žiar nad Hronom – Jilemnického (mestská). Z hľadiska dominantných zdrojov znečisťovania ovzdušia je monitorovacia stanica Banská Bystrica – Štefánikovo nábrežie koncipovaná ako dopravná (monitoruje hodnoty NO_2 , PM_{10} , $\text{PM}_{2,5}$, CO , C_6H_6) a ostatné monitorovacie stanice sú koncipované ako pozadové.

Tab.: Vyhodnotenie znečistenia ovzdušia podľa limitných hodnôt na ochranu ľudského zdravia a počty prekročení výstražných prahov v aglomerácii Banskobystrický kraj za rok 2018

Znečisťujúca látka	Ochrana zdravia									VP ²⁾	
	SO ₂		NO ₂		PM ₁₀		PM ₂₅	CO	Ben-zén	SO ₂	NO ₂
	1 hod	24 hod	1 hod	1 rok	24 hod	1 rok	1 rok	8 hod ¹⁾	1 rok	3 hod po	3 hod po
Limitná hodnota [$\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$]	350	125	200	40	50	40	25	10000	5	500	400
Banská Bystrica, Štefánik.náb.	0	0	0	34	39	30	20	1453	1,2	0	0
Banská Bystrica, Zelená			0	10	11	21	14				0
Jelšava, Jesenského			0	10	74	36	24				0
Hnúšťa, Hlavná					24	26	19				
Zvolen, J. Alexyho					8	20	16				
Žiar n/Hronom, Jilemnického					7	19	16				

Zdroj : SHMÚ

¹⁾ maximálna osemhodinová koncentrácia

²⁾ limitné hodnoty pre výstražné prahy

Znečisťujúce latky, ktoré prekročili limitnú hodnotu sú zvýraznené hrubým písmom

Označenie vyťaženia : ≥ 90 platných meraní

V roku 2018 priemerné denné koncentrácie PM₁₀ prekročili limitnú hodnotu na dvoch AMS : Jelšava – Jesenského a Banská Bystrica – Štefánikovo nábrežie. Limitná hodnota pre priemernú ročnú koncentráciu PM₁₀ nebola prekročená na žiadnej stanici v tejto zóne. Vysoký počet prekročení dennej limitnej hodnoty pre PM₁₀ v Jelšave (74 prekročení dennej limitnej hodnoty) je možné pripísať najmä vykurovaniu tuhým palivom v tejto oblasti, kde situáciu ešte zhoršujú extrémne nepriaznivé rozptylové podmienky. Menej výrazne sa v Jelšave prejavuje vplyv priemyselných zdrojov. Naopak, na AMS Banská Bystrica – Štefánikovo nábrežie, je vysoký počet prekročení dennej limitnej hodnoty spôsobený najmä cestnou dopravou. Koncentrácie PM_{2,5}, SO₂, NO₂, benzénu ani CO neprekročili v tejto zóne limitné hodnoty.

V rokoch 2016 až 2018 priemerná hodnota ročnej koncentrácie pre BaP – benzo(a)pyrén prekročila cieľovú hodnotu na ochranu zdravia ľudí a vegetácie (1 µg.m⁻³) na stanici Banská Bystrica – Štefánikovo nábrežie (rok 2016 – 4,4 µg.m⁻³, rok 2017 – 2,9 µg.m⁻³ a rok 2018 – 2,1 µg.m⁻³) a v roku 2018 aj na stanici Jelšava – Jesenského (rok 2018 – 3,0 µg.m⁻³).

Dominantným zdrojom znečisťovania ovzdušia v Banskobystrickom kraji je vykurovanie domácností, najmä v severnej časti, kde je podiel využitia palivového dreva v porovnaní s ostatnými oblasťami najvyšší. Lokálne je dôležitá aj cestná doprava. Najvyššiu intenzitu dosahuje v okrese Banská Bystrica – na diaľnici R1 (denne ňou v priemere prechádza 40.011 vozidiel, 4.644 nákladných a 35.174 osobných áut) a na ceste č. 66 (34.559 vozidiel, 2.740 nákladných a 31.719 osobných áut). Významnou z hľadiska zaťaženia komunikácií je cesta č. 50 v okrese Zvolen, Detva a Žiar nad Hronom – s úrovňou 29.988 vozidiel (19 % nákladných), 16.707 vozidiel (23 % nákladných áut) a 14.357 vozidiel (11 % nákladných áut) – a cesta č. 66 v okresoch Zvolen (14.715 vozidiel, 2.534 nákladných áut a 12.135 osobných áut) a Brezno (12.289 vozidiel, 1.659 nákladných a 10.559 osobných áut). V okrese Lučenec sú dôležitými cesty č. 585, č. 50 a č. 75, pričom najhustejšia premávka je na prvej z nich (13.815 vozidiel, 1.387 nákladných a 12.370 osobných áut). Priemyselné zdroje znečisťovania ovzdušia, ako je metalurgia neželezných kovov sú z hľadiska príspevku k lokálnemu znečisteniu ovzdušia základnými znečisťujúcimi látkami menej významné. V závislosti od meteorologických podmienok sa v tomto kraji môže prejavovať aj vplyv teplární.

Hlavné referenčné ciele ochrany ovzdušia relevantné pre R-PUM Banskobystrického samosprávneho kraja :

- udržať kvalitu ovzdušia v miestach, kde sú plnené imisné limity, resp. cieľové hodnoty a v ostatných prípadoch zlepšiť kvalitu ovzdušia,
- v dlhodobom horizonte dosiahnuť úroveň znečistenia ovzdušia, ktorá poskytuje účinnú ochranu zdravia ľudí a životného prostredia,
- dosiahnuť do roku 2020 národného cieľa zníženie expozície obyvateľstva Slovenskej republiky rozptýleným časticiam PM_{2,5} (tam, kde je možné).

• HLUKOVÁ ZÁŤAŽ A VIBRÁCIE

➤ Hluková záťaž

Podľa výsledkov hlukového mapovania je základným zdrojom hluku presahujúcim hygienické limity v Slovenskej republike cestná doprava (z 95 %). Hluk z cestnej dopravy postihuje takmer každé sídlo a krajinu pozdĺž ciest zaťažených intenzívnou dopravou. Je závislý najmä od intenzity a skladby dopravného prúdu a od charakteristiky trasy cesty. K hlavným zdrojom hluku patria predovšetkým pohonné jednotky a to

najmä pri nízkych rýchlostiach vozidiel, pri vyšších rýchlostiach potom prevláda hluk z valenia pneumatík po povrchu vozovky. Zdrojom hluku je aj prúdenie vzduchu okolo vozidla, či prúdenie vzduchu cez chladiaci a ventilačný systém vozidla. V porovnaní s cestnou dopravou sa železničná doprava na hlukovej záťaži podieľa v oveľa menšej miere. Je preukázané, že každý hluk po určitej dobe vyvoláva poruchy vyššej nervovej sústavy, ktoré vedú k poškodeniu nielen sluchových, ale i ďalších telesných orgánov a znižuje odolnosť organizmu voči vonkajším negatívnym vplyvom, čo podnecuje vývoj ďalších chorôb (poruchy metabolizmu, spánku, srdcovo-cievneho systému, psychickej výkonnosti a duševnej pohody). Najtesnejší vzťah medzi dlhodobou expozíciou hluku a zdravotným stavom bol preukázaný pre kardiovaskulárne choroby.

➤ **Vibrácie**

Ďalším javom, negatívne pôsobiacim na zdravie človeka, sú vibrácie, ktorých hlavným zdrojom je cestná a železničná doprava. Ich výskyt závisí na konštrukcii vozidiel, ich nápravových tlakoch, rýchlosti a zrýchlenia, na kvalite krytu vozovky, na konštrukcii a podloží vozovky a v prípade koľajovej dopravy styku koľaje s podloží. Pociťované sú predovšetkým v bezprostrednej blízkosti dopravnej záťaže. Dlhodobé pôsobenie však môže vyvolať trvalé poškodenie zdravia vrátane patologických zmien centrálného nervového systému. Okrem negatívneho vplyvu na ľudské zdravie predstavujú dopravou pôsobené vibrácie tiež riziko z hľadiska vplyvov na budovy (hmotný majetok), rovnako najmä v bezprostrednej blízkosti dopravnej záťaže.

➤ **Predpokladané vplyvy na hlukovú záťaž a vibrácie**

Realizáciou strategického dokumentu by malo dôjsť k celkovému zníženiu hlukovej záťaže obyvateľov i k zníženiu vibráciám, vďaka konkrétnym navrhnutým opatreniam súvisiacich s optimálnym návrhom nového spôsobu, techniky riadenia a organizácie dopravy, vrátane vedenia nových trás komunikácií a ich usporiadania, spôsobu a techniky riadenia organizácie dopravy a taktiež k modernizácii železničnej infraštruktúry. V súčasnosti je legislatívne hluk, infrazvuk a vibrácie vyskytujúce sa trvalo alebo prerušovane vo vonkajšom prostredí alebo vo vnútornom prostredí budov v súvislosti s aktivitami ľudí alebo činnosťou zariadení upravený Vyhláškou MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí.

• **VPLYVY NA PODZEMNÉ A POVRCHOVÉ VODY**

Z hľadiska znečistenia podzemných a povrchových vôd predstavujú cestné komunikácie potenciálny zdroj plošného (difúzneho) znečistenia. Riziko zhoršenia kvality vôd je späté prevažne s odtokom zrážkových vôd, minimálne v súvislosti so znečistením ovzdušia. Menej časté, ale o to závažnejšie, môžu byť pre kvalitu podzemných a povrchových vôd havarijné úniky ropných produktov alebo iných škodlivých a nebezpečných látok v dôsledku dopravných nehôd, resp. pri ich preprave a manipulácii s nimi.

V priebehu realizácie dopravných stavieb a zariadení v blízkosti vodných plôch a tokov, môžu byť povrchové vody znečistené splachom zeminy. Počas samotnej prevádzky sa difúzne znečistenie objavuje pozdĺž cestných vozoviek, na väčších odstavných a parkovacích plochách, odpočívadlách a čerpacích staniciach pohonných hmôt. V rámci modernizácie a rekonštrukcie cestnej siete sa pre minimalizáciu difúzneho znečistenia realizujú dažďové stoky, retenčné a sedimentačné nádrže s nornými stenami pre zachytenie plávajúcich, najmä ropných látok.

Regionálny plán udržateľnej mobility Banskobystrického samosprávneho kraja musí byť v súlade so zákonom NR SR č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon), a so Smernicou 2000/60/ES Európskeho

parlamentu a Rady z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Rámcová smernica o vode).

- **VPLYVY NA PÔDU A HORNINOVÉ PROSTREDIE**

- **Pôda**

Negatívne dopady dopravy na poľnohospodársku pôdu sa prejavujú najmä trvalými a dočasnými zábermi poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov v dôsledku výstavby komunikácií a celej dopravnej siete. V miestach dočasného záberu poľnohospodárskej pôdy (prístupové cesty, manipulačné plochy, stavebné dvory, depónie humusu a pod.) dochádza vplyvom ťažkej techniky nie len k degradácii a zhutneniu pôdy, ale môže dôjsť aj k znečisteniu pôdy. Na plochách dočasného záberu je potrebné po ukončení stavby vykonať rekultiváciu a uvedenie pôdy, resp. pozemku do pôvodného alebo iného vhodného stavu.

Splašky z pozemných komunikácií môžu kontaminovať okolitú pôdu. Rizikom je i kontaminácia pôdy v prípade havárií pri prevoze chemických látok, únikov pri manipulácii s pohonnými hmotami a pod.

Znečistenie pôdy, predovšetkým ťažkými kovmi, sa koncentruje do zóny pozdĺž krajnice vo vzdialenosti max. 15 m. Za touto hranicou koncentrácie škodlivín i pri veľmi zaťažených komunikáciách klesajú pod limitné hodnoty. V súvislosti s postupným zlepšovaním emisných parametrov u obnovovaného vozového parku je možné očakávať čiastočné zlepšenie situácie v budúcnosti.

- **Horninové prostredie**

Nakoľko v súčasnosti nie sú známe konkrétne navrhované opatrenia, nie je možné vylúčiť ani priamy vplyv na horninové prostredie v prípade výstavby novej cestnej a železničnej infraštruktúry, najmä pri realizácii tunelov, násypov a zárezov, kedy môže dôjsť k narušeniu stability svahov, aktivácii zosuvov, vzniku erózie, urýchleniu zvetrávania alebo kontaminácii horninového prostredia.

Všetky prípadné zásahy do horninového prostredia sa budú vykonávať na základe výsledkov podrobného inžinierskogeologického a hydrogeologického prieskumu, ktorý bude realizovaný v súlade so zákonom NR SR č. 569/2007 Z.z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov. Nepriamym vplyvom je ťažba surovín pre stavbu a s tým súvisiace otváranie zemníkov a zvýšená ťažba v existujúcich lomoch a tiež ukladanie prebytočného materiálu zo zemných prác. Reliéf bude ovplyvnený vlastnou výstavbou infraštruktúry aj pri ťažbe a dočasnom ukladaní potrebných surovín. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny a reliéf budú významné a bude ich potrebné eliminovať účinnými technickými a preventívnymi opatreniami na projektovej úrovni.

- **VPLYVY NA KLIMATICKÉ POMERY**

V súčasnom období je z hľadiska cestnej dopravy významnou úlohou stabilizovať rast emisií skleníkových plynov a následne zabezpečiť ich zníženie v zmysle prijatých národných a medzinárodných dokumentov, keďže podiel emisií z dopravy sa neustále zvyšuje. Podľa údajov zo Správy o priebežnom stave plnenia prijatých medzinárodných záväzkov Slovenskej republiky v oblasti politiky zmeny klímy za rok 2014 vzrástli na Slovensku medzi rokmi 1990-2013 emisie z dopravy o 31 %, keď v roku 1990 predstavovali len 9 %, v roku 2013 predstavovali skoro 16 % na celkových emisiách. Tento trend výrazne kontrastuje s návrhom EÚ v Bielej knihe „Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – Vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému efektívne využívajúceho zdroje“, ktorý vyzýva znížiť do roku 2050 emisie skleníkových plynov v doprave najmenej o 60 % v porovnaní s rokom 1990. K tomuto ambicióznemu cieľu je v rámci Bielej knihy navrhnutá rada opatrení na vývoj a zavádzanie nových a udržateľných palív a pohonných systémov, optimalizácia výkonu multimodálnych logistických reťazcov vrátane väčšieho využívania

energeticky efektívnejších druhov dopravy a zvyšovanie efektívnosti dopravy a využívania infraštruktúry prostredníctvom informačných systémov a trhov orientovaných stimulov.

Nakoľko zmena klímy už prebieha a bude prebiehať aj po nasledujúce desaťročia, je potrebné zohľadniť aj jej možné riziká pre dopravnú infraštruktúru spôsobené zmenou klimatických podmienok. Ako uvádza Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy vydaná Ministerstvom životného prostredia SR v januári 2014, vysoké a nízke teploty, intenzívne búrky a snehové kalamity, ktorých frekvencia a intenzita sa v dôsledku zmeny zvyšuje, spôsobujú vážne komplikácie pre takmer všetky druhy dopravy. Komplexná analýza možných dôsledkov zmeny klímy jednotlivých sektorov, vrátane dopravy, bola vypracovaná vo Vedeckej agentúre pre lesníctvo a ekológiu (EFRA).

• VPLYVY NA PRODUKCIU ODPADOV

Počas vlastnej implementácii strategického dokumentu bude hlavným zdrojom produkcie odpadov samotná výstavba dopravnej infraštruktúry, pri ktorej najväčší objem odpadov predstavuje zemina z výkopov, ak nie je opätovne použitá pri stavbe a veľkoobjemový stavebný odpad. Odpady v doprave vznikajú najmä v dôsledku obmeny vozového parku (likvidácia autovrakov, prípadne ojazdených vozidiel). Následne počas prevádzky budú vznikať odpady pri údržbe a opravách komunikácií. Určité množstvo komunálnych odpadov je možné očakávať na autobusových a železničných staniciach, zastávkach VOD, čerpacích staniciach a pod. Pri nakladaní a likvidácii odpadu je potrebné rešpektovať zákon NR SR č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

• VPLYVY NA FLÓRU, FAUNU A KRAJINU

➤ Flóra a fauna

V zmysle geomorfologického členenia Slovenska (Atlas krajiny SR 2002 – Mazúr, Lukniš) je riešené územie súčasťou sústavy Alpsko-himalájskej, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty a subprovincie Vnútrotné Západné Karpaty.

Západná a stredná časť Banskobystrického kraja patrí do oblasti **Slovenské stredohorie**, celku Pohronský Inovec (podcelku Vojšín, Lehotská planina a Veľký Inovec), celku Vtáčnik (podcelku Vysoký Vtáčnik, Nízky Vtáčnik – časť Vígľaš, Ostrogrúnska kotlina, Prochotská kotlina, podcelku Župkovská brázda – časť Župkovská vrchovina, Novobanská kotlina, podcelku Raj), celku Štiavnické vrchy (podcelku Hodrušská hornatina – časť Slovenská brána, Breznické podolie, Vyhnianska brázda, podcelku Sitnianska vrchovina – časť Sitnianske predhorie, Sitno, Prenčovská kotlina, Štiavnická brázda a podcelku Skalka), celku Žiarska kotlina (časť Žarnovické podolie), celku Kremnické vrchy (podcelku Kunešovská hornatina, Jastrabská vrchovina, Flochovský chrbát, Turovské predhorie a Malachovské predhorie) celku Pliešovská kotlina, celku Javorie (podcelku Lomnianska vrchovina, Podlysecká brázda, Javorianska hornatina), celku Zvolenská kotlina (podcelku Bystrické podolie, Bystrická vrchovina, Sliačska kotlina, Zvolenská pahorkatina, Slatinská kotlina, Rohy, Detvianska kotlina, Povraznícka brázda a Ponická vrchovina), celku Poľana (podcelku Detvianske predhorie, Vysoká Poľana – časť Kyslinky), celku Ostrôžky a celku Krupinská planina (podcelku Bzovická pahorkatina, Závozska vrchovina, Dačolomská planina a Modrokamenské úbočie).

Stredná a východná časť posudzovaného územia patrí do oblasti **Slovenské rudohorie**, celku Veporské vrchy (podcelku Čierťaž, Balocké vrchy, Sihlianska planina, Fabova hoľa), celku Spišsko-gemerský kras (podcelku Muránska planina), celku Stolické vrchy (podcelku Stolica, Trstie, Klenovské vrchy a Málinské vrchy), celku Revúcka vrchovina (podcelku Cinobanské predhorie – časť Lovinobanská brázda a časť Málinská brázda, podcelku Železnícke predhorie – časť Blžská tabuľa, Pokoradzská tabuľa, Železnická brázda, Jelšavské podolie a Rimavské podolie, podcelku Hrádok), celku Slovenský kras (podcelku Jelšavský kras a Konianska planina).

Južná a juhovýchodná časť riešeného územia patrí do oblasti **Lučenecko-košická zníženina**, celku Juhoslovenská kotlina (podcelku Ipeľská kotlina – časť Hontianske terasy, Čebovská pahorkatina a Pôtorská pahorkatina, podcelku Lučenecká kotlina – časť Jelšovská pahorkatina, Novohradské terasy a Poltárska pahorkatina, podcelku Rimavská kotlina – časť Oždianska pahorkatina, Gemerské terasy, Valická pahorkatina a Licinská pahorkatina).

Najjužnejší cíp riešeného územia patrí do oblasti **Matransko-slanská**, celku Cerová vrchovina (podcelku Mučínka vrchovina, Fiľakovská brázda, Hajnáčska vrchovina, Bučenská vrchovina – časť Blhovská vrchovina, Šurická brázda a Bučeň, podcelku Petrovská vrchovina – časť Baštianska kotlina a Hostická kotlina).

Severná okrajová časť Banskobystrického kraja z časti patrí do oblasti **Fatransko-tatranská**, celku Veľká Fatra (podcelku Bralná Fatra, Hoľná Fatra), celku Starohorské vrchy, celku Nízke Tatry (podcelku Ďumbierske Tatry – časť Prašivá a časť Ďumbier, podcelku Kráľovoohoľské Tatry – časť Priehyba a časť Kráľova hoľa), celku Horehronské Podolie (podcelku Lopejská kotlina, Breznianska kotlina a Heľpianske Podolie). Zo západnej strany do riešeného územia vo veľmi malom rozsahu zasahuje celok Tribeč (podcelok Rázdiel).

Cíp v juhozápadnej časti predmetného územia vo veľmi malom rozsahu patrí do sústavy Alpsko-himalájskej, podsústavy Panónska panva, provincie Západopanónska panva, subprovincie Malá Dunajská kotlina, oblasti Podunajská nížina, celku Podunajská pahorkatina, podcelku Ipeľská pahorkatina – časť Sebechlebská pahorkatina, Brhlavské podhorie a Santovská pahorkatina.

Podľa fyto geografického členenia Slovenska (Futák – Atlas SSR 1980) patrí flóra územia Banskobystrického kraja prevažne do oblasti západokarpatskej flóry (Carpathicum occidentale), len južná a juhovýchodná časť patrí do panónskej flóry (Pannonicum). V rámci oblasti západokarpatskej flóry je vegetácia rozdelená do dvoch obvodov. Prevažná časť západnej, strednej a východnej časti riešeného územia opatrí do obvodu predkarpatskej flóry (Praecarpaticum), okresu Slovenské stredohorie s podokresmi Považský Inovec, Vtáčnik, Kremnické vrchy, Poľana, Štiavnické vrchy, Javorie, okresu Slovenské rudohorie a z časti aj okresu Muránska planina. Severná časť riešeného územia patrí do obvodu flóry vysokých (centrálnych) Karpát (Eucarpaticum), okresu Nízke Tatry. Oblasť panónskej flóry disponuje jediným obvodom – pramatranskej xerothermnej flóry (Matricum), okresu Ipeľsko-rimavská brázda.

Podľa fyto geograficko-vegetačného členenia Slovenska (Plesník – Atlas krajiny SR 2002) územie Banskobystrického kraja zahŕňa dve vegetačné zóny Slovenska – bukovú a dubovú, ktorá sa ešte člení na horskú podzónu a nížinnú podzónu. V zónach sú vyčlenené okresy, podokresy a obvody. Západná a stredná časť riešeného územia patrí do zóny bukovej, oblasti sopečnej a okresov : Vtáčnik, Žiarska kotlina, Kremnické vrchy, Pliešovská kotlina, Javorie (podokres západný a východný), Zvolenská kotlina (podokres južný a podokres severný s obvodom Bystrické Podolie a obvodom Bystrická a Ponická vrchovina), Poľana a štiavnický okres. Severná a severovýchodná časť riešeného územia patrí do zóny bukovej, oblasti kryštálicko-druhohornej a okresov : Malá Fatra, Veľká Fatra (podokres Veľká Fatra s obvodom Bralná Fatra a Hôľná Fatra), Starohorské vrchy, okres nízkotatranský (podokres prašivsko-kráľovoohoľský), Horehronské podolie, Veporské vrchy, Muránska planina, Stolické vrchy a z časti aj Slovenský raj. Južná časť riešeného územia patrí do zóny dubovej, podzóny horskej, oblasti sopečnej, okresu Pohronský Inovec, Štiavnické vrchy (podokres Pohronský Inovec a podokres Štiavnické vrchy s obvodom západným aj východným), okresu Krupinská planina, Ostrôžky (podokres Krupinská planina aj Ostrôžky), okresu Juhoslovenská kotlina (podokres Ipeľská kotlina, Lučenecká kotlina, Rimavská kotlina s obvodom južným a severným) a okresu Cerová vrchovina. Z východnej strany na územie Banskobystrického kraja zasahuje zóna dubová, podzóna horská, oblasť kryštálicko-druhohorná, okres Revúcka vrchovina (podokres Železnické predhorie,

Lovinobanské predhorie a podokres Hrádok, Turecká, Dobšinské predhorie) a z časti aj okres Slovenský kras (podokres Jelšavský kras, Koniarska planina). Zo západnej strany do riešeného územia vo veľmi malom rozsahu zasahuje zóna dubová, podzóna horská, oblasť kryštálicko-druhohorná, okres Tribeč (podokres Razdiel) a z juhozápadnej strany do predmetného územia vo veľmi malom rozsahu zasahuje zóna dubová, podzóna nížinná, oblasť pahorkatinná, okres Ipeľská pahorkatina (podokres severný).

Z hľadiska zoogeografického členenia Slovenska (Čepelák – Atlas SSR 1980) prevažná časť územia Banskobystrického kraja patrí do zoogeografického regiónu (provincie) Karpaty, oblasti Západné Karpaty, do vnútorného obvodu. Juhozápadná a stredná časť územia patrí južného okrsku, malý cíp zasahujúci zo západu patrí do západného okrsku. Severná a severovýchodná časť územia kraja je súčasťou centrálného okrsku, podokrsku : nízkotatranského, fatranského a rudohorského. Južná a juhovýchodná časť riešeného územia patrí do zoogeografického regiónu (provincie) Karpaty, oblasti Západné Karpaty, južného obvodu, sopečného okrsku, podokrsku ipeľsko-rimavského kováčovského a v najvýchodnejšej časti patrí aj do krasového okrsku.

V zmysle zoogeografického členenia v terestrickom biocykle (Jedlička, Kalivodová – Atlas krajiny SR 2002) takmer celé územie Banskobystrického kraja patrí do provincie listnatých lesov. Menšia časť riešeného územia v južnej časti patrí do provincie stepí. Okrajová časť riešeného územia v severnej časti patrí do provincie stredoeurópskych pohorí, podprovincie karpatských pohorí.

Zoogeografické členenie v limnickom biocykle (Hensel, Krno – Atlas krajiny SR 2002) zaraďuje prevažnú časť územia Banskobystrického kraja do pontokaspickej provincie, podunajského okresu a stredoslovenskej časti. Menšia časť východnej a juhovýchodnej časti riešeného územia patrí do pontokaspickej provincie, potiského okresu a slanskej časti.

➤ **Krajina**

Banskobystrický samosprávny kraj je jedným z ôsmich samosprávnych krajov Slovenska. Leží v strednej časti Slovenska. Povrch Banskobystrického kraja je prevažne hornatý, pričom horské kotliny na tomto území sa vyznačujú v závislosti od orografie nízkymi rýchlostami vetra a častými teplotnými inverziami v najmä zimnom období. Na severe okresu sa nachádzajú vyššie pohoria Nízke Tatry a výbežky Veľkej Fatry. Pomerne veľkú časť zaberajú stredne vysoké pohoria – Slovenské Rudohorie, Štiavnické vrchy a Krupinská planina v centrálnej časti okresu. Juh okresu sa vyznačuje nižšími nadmorskými výškami – nachádza sa tu Juhoslovenská kotlina a Cerová vrchovina. Najvyšší bodom kraja je Ďumbier s výškou 2 046 m n. m., najnižší bod leží na kóte 124 m n. m. Z hľadiska svojej rozlohy 9.454,80 km² (945.480 ha) zaberá 19,28 % plochy štátu a je najväčším krajom na Slovensku. V súčasnosti (k 31.12.2018) žije na území Banskobystrického samosprávneho kraja cca 647.874 obyvateľov (11,89 % z celkového počtu obyvateľov Slovenska). Z hľadiska hustoty patrí medzi priemerne osídlené oblasti Slovenska. Tvorí ho 516 obcí, z toho 24 miest. Priemerná hustota osídlenia Banskobystrického kraja (k 31.12.2018) je 68,53 obyvateľov na km², priemerná hustota osídlenia na Slovensku je 111,15 obyvateľov na km².

Najväčšiu plochu z celkovej výmery územia Banskobystrického kraja (945.399,2070 ha) tvoria lesné pozemky (467.685,7815 ha – 49,47 %) a poľnohospodárska pôda (407.619,7493 ha – 43,12 %), z ktorej majú najväčšie zastúpenie trvalé trávne porasty (226.876,8476 ha – 55,65 % PP), ďalej orná pôda (164.285,7461 ha – 40,30 % PP), záhrady (10.918,6793 ha – 2,68 % PP), menej vinice (3.249,2762 ha – 0,80 % PP), ovocné sady (2.289,0959 ha – 0,56 % PP) a chmeľnice (0,1042 ha – 0,01 % PP). Nasledujú zastavané plochy a nádvoria (34.460,5775 ha – 3,64 %), ostatné plochy (27.501,2482 ha – 2,91 %) a vodné plochy (8.131,8505 ha – 0,86 %).

Tab.: Druhy pozemkov v súčasnej štruktúre krajiny Banskobystrického kraja

Druh kultúry	Plocha	
	ha	%
Orná pôda	164.285,7461	17,38
Chmelnice	0,1042	0,01
Vinice	3.249,2762	0,34
Trvalé trávne porasty	226.876,8476	24,00
Záhrady	10.918,6793	1,15
Ovocné sady	2.289,0959	0,24
Lesy	467.685,7815	49,47
Vodné plochy	8.131,8505	0,86
Zastavané plochy	34.460,5775	3,64
Ostatné	27.501,2482	2,91
Celkom	945.399,2070	100,00

Zdroj : Úrad geodézie, kartografie a katastra SR

Lesy : Lesné pozemky sú zastúpené v rozsahu 467.685,7815 ha, čo predstavuje 49,47 % z celkovej výmery kraja. Lesy sú považované za základný stabilný a pozitívny prvok pri výpočte koeficientu ekologickej stability.

Trvalé trávne porasty : Celková výmera trvalých trávnych porastov je 226.876,8476 ha, čo predstavuje 24,00 % z celkovej výmery kraja. Extenzívny spôsob hospodárenia má za následok, že sa na týchto pozemkoch rozšírila buď kompaktná alebo rozptýlená náletová stromová a krovinná vegetácia. Z hľadiska ekologickej stability lúky a pasienky predstavujú stabilizujúci prvok v poľnohospodárskej krajine, vzhľadom na ich protieróznú a retenčnú funkciu a sú považované za stabilný prvok z hľadiska výpočtu koeficientu ekologickej stability.

Orná pôda : Súčasná výmera ornej pôdy je 164.285,7461 ha, čo predstavuje 17,38 % z celkovej výmery kraja. Veľkosť a tvar honov ornej pôdy predstavuje určité environmentálne riziko z dôvodu erózie spôsobenej nesprávnou orbou. Z hľadiska ekologickej stability sú orné pôdy považované za nestabilný prvok.

Nelesná stromová a krovitá vegetácia (NSKV) : Výmera evidovanej NSKV je 27.501,2482 ha, čo predstavuje 2,91 % z celkovej výmery kraja. Je zastúpená rôznymi formáciami v závislosti od abiotických pomerov lokality a spôsobu i intenzity antropogénnych aktivít. Vyskytuje sa v komplexoch extenzívnych trvalých trávnych porastov. Tieto pásové formácie TTP s rozptýlenými krovitými porastmi sú významným krajinným prvkom a vegetačnou štruktúrou nielen z estetického hľadiska. V poľnohospodárskej krajine plnia dôležitú funkciu protieróznej ochrany pôdy, podporujú retenčnú funkciu a predstavujú nenahraditeľný biotop pre malé cicavce, avifaunu a hmyz. V zmysle výpočtu koeficientu ekologickej stability sa NSKV považuje za stabilný a pozitívny prvok.

Líniová zeleň – brehové porasty a sprievodná vegetácia vodných tokov : Brehové porasty rôznej kvality až po štádium zostatkov pôvodných lužných lesov v riešenom území sa nachádzajú v alúviu miestnych tokov i riek. Tvoria ich viacetážové porasty reprezentujúce lužné lesy a jelšové lesy na nivách podhorských a horských vodných tokov. Sú stabilizujúcim prvkom v územnom systéme ekologickej stability a dôležitými biokoridormi.

Záhrady a sady : Výmera záhrad a sadov je 13.207,7752 ha, čo je 1,39 % z celkovej výmery kraja. Záhrady a sady sa považujú za stabilný a pozitívny prvok pri výpočte koeficientu ekologickej stability.

Vody : Vodné plochy majú výmeru 81.131,8505 ha, čo predstavuje cca 0,86 % z celkovej výmery kraja (vodné toky, jazerá a plesá, účelové vodné nádrže, mokrade so stálou otvorenou vodnou hladinou a pod.).

Sú jedným z najdôležitejších stabilizujúcich a pozitívnych prvkov pri výpočte koeficientu ekologickej stability.

Zastavané plochy : Výmera zastavaných plôch v kraji je 34.460,5775 ha, čo je 3,64 % z celkovej výmery kraja. Sú považované za nestabilný prvok z hľadiska výpočtu koeficientu ekologickej stability.

➤ **Vplyvy na prírodu a krajinu**

Výstavba dopravnej infraštruktúry má nezanedbateľný vplyv na prírodu a krajinu. V prvom rade ide o zábery prírodných stanovišť a biotopov zvlášť chránených a ohrozených druhov. V okolí dopravných stavieb dochádza k zmenám v druhom zložení vplyvom vegetačných úprav, znečistenia ovzdušia, pôdy a vody, ktoré je spôsobené jednak bežnou prevádzkou, tak aj v dôsledku prípadných havárií, zvýšeným hlukom a svetlom. Zároveň dochádza i k priamemu usmrčovaniu nie len živočíchov pravidelne migrujúcich (obojživelníky, vydry a podobne), ale aj veľkých živočíchov, kde priamo dochádza aj k zníženiu dopravnej bezpečnosti.

Vo všeobecnosti platí, že dopravné stavby prinášajú do územia ďalšie líniové prvky infraštruktúry, ktoré zvyšujú fragmentáciu krajiny, čo má za následok negatívne dôsledky najmä pre migráciu veľkých druhov cicavcov, ale i ďalších druhov bioty (známe sú napr. každoročné migrácie obojživelníkov). Dopravné líniové stavby, najmä cestné komunikácie, zároveň tvoria významnú „bariéru“ prirodzeného pohybu živočíchov v krajine. Ich nežiadúci vplyv je závislý od technických parametrov jednotlivých komunikácií (šírka, výškové vedenie oproti okolitému terénu, zvodidlá, ploty, proti hlukové steny) a intenzity dopravy (riziko stretu so zvieratom, hluková a pachová záťaž okolia).

Vytváraním tzv. bariér dochádza okrem iného aj k izolácii niektorých populácií, k redukcii migračného a kolonizačného potenciálu, ku zmenšeniu loveckých možností miestnych druhov, ku genetickým problémom malých populácií vedúcim až k poklesu populačnej hustoty alebo k celkovému utlmeniu či ohraničeniu výskytu druhu. Ďalším dôsledkom fragmentácie je aj zvýšenie náchylnosti časti krajiny k inváziám nepôvodných druhov.

• **POTENCIÁLNE POZITÍVNE VPLYVY**

- zníženie záťaže obyvateľov hlukom a emisiami prostredníctvom odstránenia „úzkych miest“ na dopravnej infraštruktúre (zvýšenie celkovej efektivity a plynulosti dopravy), modernizáciou a zlepšením technických parametrov dopravných ciest a odvedením časti dopravnej záťaže mimo obytné územia,
- zníženie nehodovosti odstránením kritických miest,
- zníženie niektorých vplyvov stávajúcej dopravnej infraštruktúry na faunu vhodnou rekonštrukciou (napr. realizácia migračných objektov pre umožnenie priechodnosti pre živočíchov),
- zvýšenie efektivity dopravného systému (napr. vytvorením podmienok pre zlepšenie pomerov dopravných výkonov medzi jednotlivými dopravnými módmi), vrátane jeho environmentálnych parametrov (emisie, energetická náročnosť, atď.).

• **POTENCIÁLNE NEGATÍVNE VPLYVY**

- riziko zvýšenia dopravnej intenzity a lokálne zvýšenie dopravnej záťaže,
- lokálne zvýšenie záťaže obyvateľstva hlukom a emisiami v blízkosti nových dopravných trás a stavieb
- záber poľnohospodárskej pôdy, prípadne i lesných pozemkov pre výstavbu nových prvkov dopravnej infraštruktúry,
- zvýšenie spotreby zdrojov nutných k realizácii dopravných stavieb, ktorých zaistenie je spojené s environmentálnymi nákladmi (ťažba a preprava stavebných materiálov, spotreba vody, atď.),

- fragmentácia biotopov, ekosystémov a krajiny ako celku v dôsledku výstavby nových dopravných trás,
- možné zásahy do osobitne chránených území a lokalít sústavy Natura 2000 pri trasovaní nových dopravných stavieb,
- ovplyvnenie krajinného rázu situovaním nových dopravných stavieb a zariadení v území,
- riziko šírenia invázných druhov,
- zmena druhového zloženia pozemkov v blízkosti komunikácií v dôsledku výsadby nepôvodných druhov a druhové zmeny spôsobené vplyvom zmien podmienok (exhalácie, chemické látky zo zimnej údržby komunikácií a samotnej prevádzky, hluk, atď.),
- narušenie migračných trás živočíchov (bariérový efekt),
- mortalita živočíchov pri prevádzke na komunikáciách,
- rušenie živočíchov hlukom a svetlom pri výstavbe aj prevádzke dopravných stavieb.

4. Vplyv na zdravotný stav obyvateľstva

Doprava môže byť vo vzťahu k zdraviu faktorom pozitívnym (napr. pohyb osôb a presun tovaru), ale aj negatívnym (napr. znečistenie ovzdušia, hluk, vibrácie).

➤ Pozitívne dopady

Pozitívny dopad na zdravotný stav obyvateľstva má pešia doprava, hlavne pešia doprava segregovaná mimo ostatnú dopravu a mimo priemyselnú oblasť. Je významným zdrojom pohybu pre človeka, pričom vo vyššom veku sa stáva väčšinou aj jeho hlavnou pohybovou aktivitou. Chôdza je vynikajúcim fyziologickým pohybom. Na zdravú a bezpečnú chôdzu má významný vplyv kvalita chodníkov (technický stav, materiálové prevedenie, trasovanie ako aj ich pravidelná údržba).

Pozitívny vplyv na zdravie človeka má aj cyklistická doprava, ktorá má významný podiel v prevencii civilizačných chorôb vrátane pohybového aparátu, zaťažuje obehový a srdcový systém, znižuje možnosť nadváhy, je spôsobom rehabilitácie pri nervových ochoreniach a chorobách svalov. Vyžaduje bezpečnosť a pohyb v čistom ovzduší a rovnako ako pri chôdzi, ošetrový a upravovaný povrch cyklistických trás.

Automobilová doprava pomáha rýchlo sa premiestniť k zamýšľanému cieľu, stretávať priateľov, navštevovať šport a rekreáciu, vzdelávacie centrá. Nákladná doprava prenáša rýchlo tovar k zákazníkovi a tým aj financie.

➤ Negatívne dopady

Doprava je zdrojom znečistenia ovzdušia, ktoré je závislé na frekvencii dopravy, či ide o ťažké alebo ľahké vozidlá, v akom sú technickom stave, aké majú palivo, aký je povrch vozovky, aké sú rozptylové a meteorologické podmienky, či sa tvoria častice nové, alebo sa vŕia častice usadené.

Doprava je zdrojom hluku a vibrácií. Predovšetkým vibrácie ohrozujú bezpečnosť stavieb a pohodu obyvateľov. Hluk z dopravy je preukázanou škodlivinou (noxou), narušujúcou pohodu dotknutých osôb. Podieľa sa na vzniku a zhoršovaní civilizačných chorôb, napr. chorôb kardiovaskulárnych. Zhoršuje priebeh duševných ochorení. Hlboko zasahuje do procesov, ktoré vyžadujú pokoj a sústredenie (učenie, prednes, vedecká práca, komunikácia medzi ľuďmi, najmä medzi deťmi, učiteľom a deťmi, rodičmi a deťmi, komplikácie spôsobuje seniorom s nedoslýchavosťou). Hluk najhoršie pôsobí v obdobiach, kedy sa ľudský organizmus obnovuje, rekreuje a odpočíva, ale najmä v spánku.

Nezanedbateľným negatívnym vplyvom dopravy na verejné zdravie je takisto dopravná nehodovosť. K častým príčinám dopravných nehôd patrí okrem ľudského faktoru aj kvalita dopravnej siete.

Z hľadiska obsahového zamerania Regionálneho plánu udržateľnej mobility Banskobystrického samosprávneho kraja možno za najdôležitejšie potenciálne pozitívne vplyvy na životné prostredie a verejné zdravie považovať :

- zníženie záťaže obyvateľov hlukom a emisiami prostredníctvom zvýšenia celkovej efektivity a plynulosti dopravy, modernizáciou a zlepšením technických parametrov cestnej siete, presun významnej časti tranzitnej automobilovej dopravy mimo obytné územia, presun časti dopravných výkonov z individuálnej dopravy na verejnú osobnú dopravu, prípadne z cestnej na železničnú a podobne,
- zvýšenie efektivity dopravného systému, napr. vytvorením podmienok pre zlepšenie pomerov dopravných výkonov medzi jednotlivými dopravnými módmi, vrátane jeho environmentálnych parametrov (emisie, energetická náročnosť, atď.),
- zníženie nehodovosti odstránením kritických miest, najmä skapacitnenie frekventovaných úsekov, bezpečnejšie križovanie ciest a pod.

Za najdôležitejšie potenciálne negatívne vplyvy na životné prostredie a verejné zdravie považovať :

- riziko zvýšenia dopravnej intenzity a lokálne zvýšenie dopravnej záťaže (napr. skvalitnenie cestnej siete môže viesť k väčšiemu využívaniu individuálnej automobilovej dopravy),
- lokálne zvýšenie záťaže obyvateľov hlukom a emisiami v blízkosti nových dopravných trás a stavieb,
- záber poľnohospodárskej pôdy pre výstavbu nových zariadení dopravnej infraštruktúry,
- zvýšenie spotreby zdrojov nutných k realizácii dopravných stavieb, ktorých zaistenie je spojené s environmentálnymi nákladmi (ťažba a preprava stavebných surovín, spotreba vody, atď.).

Kľúčovým aspektom hodnotenia zdravotných dopadov je znečistenie ovzdušia z dopravy. Ďalšími hodnotenými dopadmi bude obťažovanie obyvateľstva hlukom a možnosti zdravotných dopadov. Zvážené budú aj ďalšie potenciálne dopady na obyvateľstvo. Nezanedbateľným vplyvom dopravy na verejné zdravie je takisto dopravná nehodovosť.

5. Vplyvy na chránené územia (napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (NATURA 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti a pod.) vrátane návrhu opatrení na ich zmiernenie.

5.1. Národná sústava chránených území

Pre územnú ochranu ustanovuje Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov päť stupňov ochrany. Rozsah obmedzení sa so zvyšujúcim stupňom zväčšuje, pričom územná ochrana sa vzťahuje na celé územie Slovenskej republiky, čiže na území mimo osobitne vyhlásených chránených území platí 1. stupeň ochrany.

Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov ustanovuje tieto kategórie chránených území :

- chránená krajinná oblasť (CHKO)
- národný park (NP)
- chránený areál (CHA)
- národná prírodná rezervácia a prírodná rezervácia (NPR, PR)
- národná prírodná pamiatka a prírodná pamiatka (NPP, PP)
- chránený krajinný prvok (CHKP)

- chránené vtáčie územie (CHVÚ)
- obecné chránené územie

Banskobystrický kraj má najväčšiu výmeru chránených území na Slovensku (viac ako 1/3 výmery).

• Veľkoplošné chránené územia

Na území Banskobystrického samosprávneho kraja sú vyhlásených 5 národných parkov : NP Nízke Tatry, NP Muránska planina, NP Veľká Fatra, NP Slovenský raj, NP Slovenský kras a 4 chránené krajinné oblasti – Chránená krajinná oblasť (CHKO) Poľana, Chránená krajinná oblasť (CHKO) Cerová vrchovina, Chránená krajinná oblasť (CHKO) Štiavnické vrchy a Chránená krajinná oblasť (CHKO) Ponitrie.

Celková výmera veľkoplošných chránených území v Banskobystrickom kraji je 154.230 ha, čo predstavuje 16,31 % z celkovej plochy kraja. Celková výmera ochranných pásiem veľkoplošných chránených území v Banskobystrickom kraji je 88.846 ha, čo predstavuje 9,40 % z celkovej plochy kraja.

Tab.: Národné parky v Banskobystrickom kraji

Národný park Nízke Tatry	
Rozloha	72.842 ha (z toho 19.042 ha na území kraja)
Ochranné pásmo	110.162 ha (z toho 63.944 ha na území kraja)
Rok vyhlásenia	1978
Geomorfologický celok	Nízke Tatry – Ďumbierske a Kráľovohoľské Tatry
Okresy	Ružomberok, Liptovský Mikuláš, Poprad, Banská Bystrica, Brezno
Stupeň ochrany	3. stupeň – vlastné územie, 2. stupeň – ochranné pásmo

Národný park Muránska planina	
Rozloha	20.138 ha (z toho 20.138 ha na území kraja)
Ochranné pásmo	21.698 ha (z toho 21.698 ha na území kraja)
Rok vyhlásenia	1997
Geomorfologický celok	Slovenské rudohorie – západná časť
Okresy	Revúca, Brezno, Rimavská Sobota
Stupeň ochrany	3. stupeň – vlastné územie, 2. stupeň – ochranné pásmo

Národný park Veľká Fatra	
Rozloha	40.371 ha (z toho 4.888 ha na území kraja)
Ochranné pásmo	26.133 ha (z toho 1.628 ha na území kraja)
Rok vyhlásenia	2002 (1973 – 2002 CHKO Veľká Fatra)
Geomorfologický celok	Veľká Fatra – Starohorské vrchy
Okresy	Dolný Kubín, Ružomberok, Martin, Turčianske Teplice, Banská Bystrica
Stupeň ochrany	3. stupeň – vlastné územie, 2. stupeň – ochranné pásmo

Národný park Slovenský raj	
Rozloha	19.763 ha (z toho 526 ha na území kraja)
Ochranné pásmo	13.011 ha (z toho 0 ha na území kraja)
Rok vyhlásenia	1988 (1964 – 1988 CHKO Slovenský raj)
Geomorfologický celok	Slovenské rudohorie – severná časť
Okresy	Spišská Nová Ves, Rožňava, Poprad, Brezno
Stupeň ochrany	3. stupeň – vlastné územie, 2. stupeň – ochranné pásmo

Národný park Slovenský kras	
Rozloha	34.611 ha (z toho 0 ha na území kraja)
Ochranné pásmo	11.742 ha (z toho 1.576 ha na území kraja)
Rok vyhlásenia	2002 (1973 – 2002 CHKO Slovenský kras)
Geomorfologický celok	Slovenské rudohorie
Okresy	Rožňava, Košice – okolie (OP – Revúca)
Stupeň ochrany	3. stupeň – vlastné územie, 2. stupeň – ochranné pásmo

Zdroj : ŠOP SR

Tab.: Chránené krajinné oblasti v Banskobystrickom kraji

Chránená krajinná oblasť – CHKO Poľana	
Rozloha	20.360 ha (z toho 20.360 ha na území kraja)
Rok vyhlásenia	1981 (2001 – aktualizácia)
Geomorfologický celok	Poľana a Veporské vrchy
Okresy	Banská Bystrica, Brezno, Detva, Zvolen
Stupeň ochrany	2. stupeň
Chránená krajinná oblasť – CHKO Cerová vrchovina	
Rozloha	16.771 ha (z toho 16.771 ha na území kraja)
Rok vyhlásenia	1989 (2001 – aktualizácia)
Geomorfologický celok	Cerová vrchovina
Okresy	Lučenec, Poltár, Rimavská Sobota
Stupeň ochrany	2. stupeň ochrany
Chránená krajinná oblasť – CHKO Štiavnické vrchy	
Rozloha	77.630 ha (z toho 66.390 ha na území kraja)
Rok vyhlásenia	1979
Geomorfologický celok	Štiavnické vrchy, Krupinská planina
Okresy	Banská Štiavnica, Krupina, Zvolen, Žarnovica, Žiar nad Hronom, Levice
Stupeň ochrany	2. stupeň ochrany
Chránená krajinná oblasť – CHKO Ponitrie	
Rozloha	37.665 ha (z toho 6.115 ha na území kraja)
Rok vyhlásenia	1985
Geomorfologický celok	Vtáčnik, Tribeč
Okresy	Prievidza, Topoľčany, Žarnovica , Zlaté Moravce, Nitra, Partizánske
Stupeň ochrany	2. stupeň ochrany

Zdroj : ŠOP SR

• Maloplošné chránené územia

V riešenom území bolo k 31.12.2018 evidovaných 223 maloplošných chránených území, z toho v okrese Banská Bystrica 48, Banská Štiavnica 9, Brezno 37, Detva 12, Krupina 8, Lučenec 15, Poltár 8, Revúca 18, Rimavská Sobota 35, Veľký Krtíš 14, Zvolen 15, Žarnovica 11 a Žiar nad Hronom 9 (viď. Príloha č. 1). Z celkového počtu 223 maloplošných chránených území je 34 NPR – národná prírodná rezervácia, 86 PR – prírodná rezervácia, 10 NPP – národná prírodná pamiatka, 54 PP – prírodná pamiatka a 39 CHA – chránený areál.

Celková plocha maloplošných chránených území je 11.906,9333 ha, čo predstavuje cca 1,26 % z celkovej rozlohy kraja. Celková plocha ochranného pásma maloplošných chránených území je 1.356,7293 ha, čo predstavuje cca 0,14 % z celkovej rozlohy kraja.

Tab. Maloplošné chránené územia evidované v Banskobystrickom kraji k 31.12.2018

P.č.	Okres	CHA	PR	NPR	PP	NPP	Spolu
1.	Banská Bystrica	8	16	7	15	2	48
2.	Banská Štiavnica	3	4	1	1	-	9
3.	Brezno	4	17	9	5	2	37
4.	Detva	2	5	1	3	1	12
5.	Krupina	-	3	1	4	-	8
6.	Lučenec	1	4	2	8	-	15
7.	Poltár	4	1	-	-	-	8
8.	Revúca	3	2	8	4	1	18
9.	Rimavská Sobota	7	16	6	4	2	35

P.č.	Okres	CHA	PR	NPR	PP	NPP	Spolu
10.	Veľký Krtíš	2	9	-	3	-	14
11.	Zvolen	3	5	3	4	-	15
12.	Žarnovica	2	3	2	2	2	11
13.	Žiar nad Hronom	-	6	-	3	-	9
	S P O L U	39	86	34	54	10	223
	Výmera (ha)	761,3813	3.102,7649	7.764,9295	267,6756	10,1820	11.906,9333
	Ochranné pásmo (ha)	-	29,2675	644,4088	294,4385	388,6145	1.356,7293

Zdroj : ŠOP SR

- **Ochrana drevín**

Ochrana drevín zabezpečuje legislatívnu ochranu drevín rastúcich mimo lesa (LPF) a ochranu chránených stromov, za ktoré sa môžu vyhlásiť kultúrne, vedecky, ekologicky, krajnotvorne alebo esteticky mimoriadne významné stromy alebo ich skupiny vrátane stromoradií.

- **Chránené stromy**

V riešenom území Banskobystrického samosprávneho kraja je k 31.12.2018 evidovaných 89 chránených stromov, ktoré sú chránené v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Ide o jednotlivé solitéry alebo skupiny stromov.

- **Jaskyne a priepasti**

V zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sú prírodnými pamiatkami aj jaskyne a priepasti, ktorých je v riešenom území Banskobystrického kraja evidovaných celkovo 19 (okres Banská Bystrica 5, Brezno 3, Lučenec 3, Revúca 5, Rimavská Sobota 3 a v ostatných okresoch sa žiadne jaskyne nenachádzajú). Verejne prístupná je Malá drienčanská jaskyňa, Mučínka jaskyňa, Netopieria jaskyňa, Dekrétova jaskyňa, Kamenná diera, Jánošíkova skrýša, Mara (medvedia jaskyňa) a Jazvinská jaskyňa.

5.2. Územia NATURA 2000

Sústava chránených území NATURA 2000 je celistvá európska sústava území, ktorá má zabezpečiť ochranu najzázračnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii.

Sústava NATURA 2000 predstavuje sústavu chránených území členských krajín EÚ, ktorú tvoria dva typy území :

- osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPA), ktoré sú vyhlasované na základe smernice Rady č. 79/409 /EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov – Directive on the Conservation of Wild Birds (známej tiež ako smernica o vtákoch – Birds directive) v platnom znení (podľa § 26 zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sú to Chránené vtáčie územia – CHVÚ),
- osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SAC), ktoré sú vyhlasované na základe smernice Rady č. 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín – Directive on the Conservation of Natural Habitats and of Wild Fauna and Flora v platnom znení (podľa § 27 zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sú to Územia európskeho významu – ÚEV).

➤ **Chránené vtáčie územia (CHVÚ)**

Národný zoznam chránených vtáčích území bol schválený uznesením vlády SR č. 636/2003 zo dňa 09.07.2003 a spolu s Národným zoznamom území európskeho významu bol 27.04.2004 zaslaný Európskej komisii do Bruselu. V zmysle vyššie uvedeného uznesenia vlády SR č. 636/2003 bolo na území Slovenska navrhnutých celkovo 38 CHVÚ. V roku 2010 vláda SR svojim uznesením č. 345/2010 z 25.05.2010 schválila zmenu a doplnenie Národného zoznamu chránených vtáčích území, ktorý bol rozšírený o 5 návrhov chránených vtáčích území a dve územia z pôvodného zoznamu boli vypustené. Národný zoznam tak obsahuje 41 CHVÚ na území SR.

V priebehu rokov 2008 až 2011 prišlo v Banskobystrickom samosprávnom kraji k prerokovaniu návrhov CHVÚ a následne i k vyhláseniu všetkých 7 CHVÚ, ktoré sa nachádzajú resp. zasahujú do Banskobystrického kraja : CHVÚ Cerová vrchovina – Porimavie (SKCHVU003), CHVÚ Muránska planina – Stolica (SKCHVU017), CHVÚ Nízke Tatry (SKCHVU018), CHVÚ Poiplie (SKCHVU021), CHVÚ Poľana (SKCHVU022), CHVÚ Veľká Fatra (SKCHVU033) a CHVÚ Slovenský raj (SKCHVU053).

Celková výmera chránených vtáčích území v Banskobystrickom kraji ja 145.455 ha, čo je cca 24,90 % z celkovej plochy ÚEV SR (584.122 ha). Najväčším CHVÚ v Banskobystrickom kraji sú Nízke Tatry, kde z celkovej výmery 98.168 ha je 38.267 ha v kraji. Na druhom mieste je CHVÚ Poľana s rozlohou 32.188,38 ha.

Zoznam a charakteristika chránených vtáčích území nachádzajúcich sa, resp. zasahujúcich do Banskobystrického kraja je uvedený v Prílohe č. 2 tohto Oznámenia o strategickom dokumente.

➤ **Územia európskeho významu**

Podľa § 27 zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sa územím európskeho významu rozumie územie v Slovenskej republike tvorené jednou alebo viacerými lokalitami, na ktorých sa nachádzajú biotopy európskeho významu alebo druhy európskeho významu, na ochranu ktorých sa vyhlasujú chránené územia a ktoré sú zaradené v Národnom zozname území európskeho významu (ÚEV) schváleného vládou SR (Národný zoznam území európskeho významu schválený uznesením vlády SR č. 239/2004 zo dňa 17.03.2004 + Výnos MŽP SR č. 3/2004-5.1 zo dňa 14.07.2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu s účinnosťou od 01.08.2004).

Národný zoznam území európskeho významu sa priebežne aktualizuje podľa stavu ochrany biotopov európskeho významu a druhov európskeho významu, na ktorých ochranu sa vyhlasujú chránené územia, alebo na základe návrhu Európskej komisie (Prvá aktualizácia : Doplnok národného zoznamu území európskeho významu schválený uznesením vlády SR č. 577/2011 zo dňa 31.08.2011 + Opatrenie MŽP SR č. 1/2018 z 29.11.2018, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MŽP SR č. 3/2004-5.1 zo dňa 14.07.2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu v znení opatrenia č. 1/2017; druhá aktualizácia : Druhý doplnok národného zoznamu území európskeho významu schválený uznesením vlády SR č. 495/2017 zo dňa 25.10.2017 + Opatrenie MŽP SR č. 1/2017 z 07.12.2017, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MŽP SR č. 3/2004-5.1 zo dňa 14.07.2004, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu).

K 31.12.2018 sa na území Banskobystrického kraja nachádza, resp. na jeho územie zasahuje cca 130 území európskeho významu s celkovou výmerou 229.142 ha, čo je cca 39,21 % z celkovej plochy ÚEV SR (584.328 ha). Najväčším ÚEV v Banskobystrickom kraji sú Ďumbierske Tatry o celkovej výmere 46.583,31 ha. Predmetom ochrany sú biotopy, druhy rastlín a druhy živočíchov európskeho významu.

Zoznam území európskeho významu je uvedený v Prílohe č. 3 tohto Oznámenia o strategickom dokumente.

Tab.: Územia európskeho významu (ÚEV) v Banskobystrickom kraji

P.č.	Okres	Územie európskeho významu
1.	Banská Bystrica	Badinský prales, Baranovo, Brvnište, Harmanecký Hlboký jarok, Jelšovec, Kopec, Mackov bok, Plavno, Ponická dúbrava, Příboj, Šupín, Alúvium Hrona, Ďumbierske Tatry, Veľká Fatra, Zvolen, Svrčiník, Stará hora
2.	Banská Štiavnica	Dolná Bukovina, Sitno, Stará hora, Tlstý vrch, Skalka, Hodrušská hornatina, Suť
3.	Brezno	Alúvium Hrona, Bacúšska jelšina, Brezinky, Dobročský prales, Ďumbierske Tatry, Homola, Horné Lazy, Lúky pod Besníkom, Podpoľana, Pohorelské vrchovisko, Rohozníanska jelšina, Suchá, Vrchslatina, Alúvium Hrona, Poľana, Kráľovohoľské Tatry, Slovenský raj, Muránska planina, Stolica, Klenovské Blatá, Klenovský Vepor, Rosiarka
4.	Detva	Detviensky potok, Habaňovo, Javorinka, Kopa, Koryto, Močidlianska skala, Rohy, Detva
5.	Krupina	Mäsiarsky bok, Stará hora, Tlstý vrch, Skalka, Litava
6.	Lučenec	Cerová vrchovina, Dálovský močiar, Soví hrad
7.	Poltár	-
8.	Revúca	Bradlo, Hodošov les, Lúka pod cintorínom, Lúka pod Úkorovou, Muteň, Teplické stráne, Trešková, Tri peniažky, Muránska planina, Stolica, Drienčanský kras, Alúvium Muráňa
9.	Rimavská Sobota	Beleží, Dechtárske vinice, Drieňové, Pieskovcové chrbty, Pokoradzské jazierka, Rimava, Ťahan, Tisovský kras, Trstie, Vodokáš, Muránska planina, Klenovské Blatá, Klenovský Vepor, Rosiarka, Cerová vrchovina, Drienčanský kras
10.	Veľký Krtíš	Čebovská lesostep, Dedinská hora, Ipeľské hony, Kiarovský močiar, Šelestianska stráň, Cúdenický močiar, Litava, Alúvium Ipľa
11.	Zvolen	Poľana, Skalka, Suť, Boky, Gavurky, Hrbatá lúka, Mláčik, Repiská, Bujačia lúka
12.	Žarnovica	Hodrušská hornatina, Suť, Vtáčnik, Klokoč, Revištský rybník, Sokolec, Stráž, Tomov Štál
13.	Žiar nad Hronom	Suť, Vtáčnik, Klokoč

Zdroj : ŠOP SR

5.3. Územia chránené podľa medzinárodných dohovorov

V rámci medzinárodných dohovorov platí na území Slovenska niekoľko dôležitých zmlúv a dohovorov, ktoré majú za cieľ výraznejšie zachovanie svetového dedičstva na Zemi. Podľa nich sú vyčlenené chránené územia a lokality, ktoré nie sú kategóriou chráneného územia podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, ale tvoria významnú základňu pre rozvoj vedy a prezentácie ochrany prírody v zahraničí. Tieto územia môžu súčasne patriť aj do národnej sústavy chránených území alebo do navrhovanej európskej súvislej sústavy chránených území NATURA 2000. Jedná sa napr. o Dohovor UNESCO o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva (World Heritage), Medzinárodnú dohodu UNESCO o ochrane významných prírodných krás v rámci programu „Človek a biosféra“ (MaB), Dohovor o ochrane mokradí majúcich medzinárodný význam (Ramsarský dohovor) a podobne. Na území Banskobystrického samosprávneho kraja sa nachádza 1 biosférická rezervácia, 1 bilaterálne chránené územie a 1 lokalita mokradí medzinárodného významu.

- **Podľa medzinárodnej dohody UNESCO o ochrane významných prírodných krás v rámci programu „Človek a biosféra“ (MaB)**, je vyhlásené jedno chránené územie : Biosférická rezervácia Poľana (vyhlásená v roku 1990 o celkovej výmere 20.360 ha, z toho jadrová zóna o výmere 1.332,69 ha, nárazníková zóna o výmere 7.930,56 ha a prechodná zóna o výmere 11.097,23 ha).
- **Bilaterálne chránené územia Slovenska s Maďarskom :**
 - CHKO Cerová vrchovina – Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet
- **Dohovor o ochrane mokradí majúcich medzinárodný význam (Ramsarský dohovor) :** Na území Banskobystrického kraja sa nachádza len jedna lokalita zapísaná do Zoznamu medzinárodne významných mokradí – Ramsarské lokality medzinárodného významu (Poiplie).

Tab.: Lokality zaradené medzi medzinárodne významné mokrade v Banskobystrickom kraji

Názov mokrade	Katastrálne územie	Rozloha (ha)	Zápis	Stručná charakteristika
Poiplie	Levice Veľký Krtíš	410,87 ha	17.02.1998	je zvyškom rozsiahleho mokradového ekosystému povodia Ipľa na juhu stredného Slovenska, ktorý nadväzuje na rozľahlejšie mokrade v Maďarsku. Predstavuje komplex mokradí s vysokou diverzitou rastlín a živočíchov, spoločenstiev otvorených vodných plôch, vysokobylinných močiarov, vlhkých lúk a lužných lesov. Zahŕňa maloplošné chránené územia - prírodné rezervácie Ipeľské hony a Ryžovisko. Ramsarská lokalita sa prekrýva s navrhovaným Chráneným vtáčím územím Poiplie (88,98 %).

Zdroj : ŠOP SR

Okrem mokradí majúcich medzinárodný význam sa na území Banskobystrického kraja nachádzajú aj ďalšie mokrade, významom národné, regionálne a lokálne, hodnotné z hľadiska botanického, zoologického, limnologického, hydrogeologického. V riešenom území sa nachádza 8 národne významných mokradí (Vrchovisko pri Pohorelskej Maši, Dolina Trsteník – JZ od Červenej Skaly, Za Havraník, Pstruša, Holý vrch, Holý vrch – Močidlo, Trstie, Slatinka – Krpele), 78 regionálne významných mokradí a 209 lokálne významných mokradí. Zoznam národne významných mokradí, regionálne významných mokradí a lokálnych mokradí, nachádzajúcich sa na území Banskobystrického kraja je uvedený v Prílohe č. 4 tohto Oznámenia o strategickom dokumente.

Tab. : Národne (N), regionálne (R) a lokálne (L) významné mokrade v Banskobystrickom kraji

Okres	Kategória			Plocha (ha)
	Národné mokrade (N)	Regionálne mokrade (R)	Lokálne mokrade (L)	
Banská Bystrica	-	8	25	233,1668
Banská Štiavnica	-	1	2	0,7600
Brezno	3	17	14	208,1516
Detva	1	6	13	22,6120
Krupina	2	-	4	37,8151
Lučenec	-	7	22	163,7228
Poltár	-	3	14	116,4800
Revúca	-	9	17	76,7300
Rimavská Sobota	1	8	22	295,8380
Veľký Krtíš	-	13	51	368,0199
Zvolen	1	5	18	192,6499
Žarnovica	-	1	3	28,0200
Žiar nad Hronom	-	-	4	35,4999
S P O L U	8	78	209	1.779,4660

Zdroj : ŠOP SR

5.4. Územný systém ekologickej stability

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) je zákonom NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov definovaný ako celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky, ktoré môžu mať nadregionálny, regionálny, alebo miestny význam.

NADREGIONÁLNY ÚSES – Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability (GNÚSES) Slovenskej republiky, schválený uznesením vlády SR č. 319/1992 (aktualizovaný GNÚSES schválený uznesením vlády SR č. 350/1996), vymedzuje ekologicky najhodnotnejšie priestory v rozsahu územia SR v mierke 1 : 200 000 a 1 : 500 000. Biocentrá vymedzené GNÚSES-om zaberajú 11,9 % z rozlohy Slovenska (5 biosférického významu, 13 provincionálneho a 120 nadregionálneho významu).

REGIONÁLNY ÚSES rozpracováva a upresňuje Generel NÚSES v administratívnych hraniciach okresov v mierke 1 : 50 000 a vymedzuje regionálne významné prírodné prvky a navrhuje ekostabilizačné opatrenia v štruktúre krajiny. V období rokov 1993-1995 sa spracovávali dokumenty RÚSES všetkých okresov SR podľa vtedajšieho územnosprávneho členenia územia. Tvorili základný krajinnookologický podklad pre spracovanie územnoplánovacích dokumentácií veľkých územných celkov (VÚC). Spracovávané boli podľa Metodických pokynov pre vypracovanie dokumentov ÚSES (SAV Banská Štiavnica, Šteffek J., Múdry P. a kol.), schválených vo februári 1993 MŽP SR a podľa Manuálu pre tvorbu ÚSES spracovaných SAŽP (Jančura P. a kol., 1994). V období rokov 2005-2008 bolo aktualizovaných 5 RÚSES, z toho bol aktualizovaný RÚSES okresu Banská Bystrica a v období rokov 2009-2013 sa začali aktualizovať dokumentácie RÚSES vo vybraných okresoch v celkovom počte 22, z toho v rámci Banskobystrického kraja boli aktualizované, resp. sa začalo s aktualizáciou RÚSES okresu Banská Štiavnica, Detva, Zvolen a Žiar nad Hronom. Spracovateľom aktualizovaných RÚSES bola SAŽP. V roku 2015 boli na MŽP SR schválené Metodické pokyny na vypracovanie dokumentov RÚSES (SAŽP, 2014), ktoré tvoria metodologické východisko pre aktualizáciu ďalších dokumentov RÚSES.

Tab. : Zoznam spracovaných a schválených RÚSES v Banskobystrickom kraji

okres	dokumentácia	spracovateľ	rok spravovania
Banská Bystrica	RÚSES okresu Banská Bystrica	SAŽP Banská Bystrica	2008
Banská Štiavnica	RÚSES okresu Banská Štiavnica	SAŽP Banská Bystrica	2013
Brezno	RÚSES okresu Banská Bystrica	SAŽP Banská Bystrica	1994
Detva	RÚSES okresu Detva	SAŽP Banská Bystrica	2013
Krupina	RÚSES okresu Zvolen	SAŽP Banská Bystrica	1995
Lučenec	RÚSES okresu Lučenec	APS – ECOS s.r.o.	1994
Poltár	RÚSES okresu Lučenec	APS – ECOS s.r.o.	1994
Revúca	RÚSES okresu Revúca	ARCH-EKO s.r.o. Banská Bystrica	1993
Rimavská Sobota	RÚSES okresu Rimavská Sobota	APS – ECOS s.r.o.	1994
Veľký Krtíš	RÚSES okresu Veľký Krtíš	SAŽP Banská Bystrica	1994
Zvolen	RÚSES okresu Zvolen	SAŽP Banská Bystrica	2013
Žarnovica	RÚSES okresu Žiar nad Hronom	EKOTRUST Banská Štiavnica	1992
Žiar nad Hronom	RÚSES okresu Žiar nad Hronom	EKOTRUST Banská Štiavnica	1992

Zdroj : SPU Nitra, FZKI

MIESTNY ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY (MÚSES) je spracovaný pre potreby ÚPN-O na miestnej úrovni (v rozsahu katastrálneho územia) prevažne na mapách v mierke 1 : 10 000 (tiež 1 : 25 000 a 1 : 5 000) a zabezpečuje reálne fungovanie ÚSES. MÚSES sú aj súčasťou spracovaných pozemkových úprav. V súčasnosti ešte nemá každá obec, resp. katastrálne územie vytvorený MÚSES (MÚSES nie je predmetom tohto strategického dokumentu).

Podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacej vyhlášky č. 24/2003 Z.z., sú dokumenty územného systému ekologickej stability súčasťou dokumentácie ochrany prírody a krajiny (§ 54 ods. 2 zákona) a dokumenty regionálneho územného systému ekologickej stability okresov v územnom obvode kraja tvoria dokument regionálneho územného systému ekologickej stability tohto kraja (§ 22 ods. 6 vyhlášky).

ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY (ÚSES) BANSKOBYSSTRICKÉHO KRAJA

ÚSES Banskobystrického kraja nadväzuje na Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability (GNÚSES, 1992). Ten vyčlenil biocentrá a biokoridory vyššej úrovne – nadregionálneho, provincionálneho a biosférického významu.

Na území Banskobystrického kraja ich predstavujú 2 biocentrá provincionálneho významu, 18 biocentier nadregionálneho významu, žiadny biokoridor provincionálneho významu a 21 biokoridorov nadregionálneho významu.

Tab. : Nadregionálne a regionálne prvky ÚSES vymedzené v Banskobystrickom kraji podľa okresov

P.č.	Okres	Jadrové územia		Biocentrá			Biokoridory		SPOLU
		EV	NV	PBc	NRBc	RBc	NRBk	RBk	
1.	Banská Bystrica	3	1	1	3	7	2	5	22
2.	Banská Štiavnica	1	-	-	1	4	1	3	10
3.	Brezno	5	1	2	3	10	3	10	34
4.	Detva	1	-	1	2	5	1	4	13
5.	Krupina	-	1	-	1	4	2	4	12
6.	Lučenec	1	1	-	2	14	4	5	27
7.	Poltár	-	-	-	1	11	2	3	17
8.	Revúca	1	1	1	1	1	3	3	11
9.	Rimavská Sobota	2	3	1	3	25	2	8	44
10.	Veľký Krtíš	-	2	-	2	8	2	9	23
11.	Zvolen	1	-	1	1	7	3	6	19
12.	Žarnovica	1	1	-	1	8	2	5	18
13.	Žiar nad Hronom	1	1	-	1	9	3	7	22
	S P O L U	9	4	2	18	106			

Zdroj : ÚPN VÚC Banskobystrický kraj

Vysvetlivky :

PBc - provincionálne biocentrum

NRBc - nadregionálne biocentrum

RBc - regionálne biocentrum

BBc - biosférické biocentrum

NRBk - nadregionálny biokoridor

RBk - regionálny biokoridor

JUEV - jadrové územie európskeho významu

JUNV - jadrové územie národného významu

Poznámka : Pri uvedených počtoch jednotlivých prvkov ÚSESU po okresoch treba brať do úvahy skutočnosť, že niektoré prvky, najmä nadregionálne a regionálne biokoridory, sa môžu nachádzať vo viacerých okresoch. Konkrétne prvky územného systému ekologickej stability územia sú uvedené v Prílohe č. 5 tohto Oznámenia o strategickom dokumente.

Jednotlivé konkrétne plány a zámery stavieb, vrátane stavieb technického vybavenia riešeného územia, s predpokladom ovplyvňovania alebo ovplyvňujúce územia súvislej európskej sústavy chránených území (NATURA 2000), budú podliehať procesu hodnotenia podľa čl. 6.3 a 6.4 smernice Rady 92/43/EHS o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín, vychádzajúc z § 28 zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov v spojitosti s ustanoveniami zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov.

Schvaľovaniu budú podliehať nielen chránené územia sústavy NATURA 2000, ale aj ostatná krajina v súvislosti s vplyvmi na národnú sieť chránených území, na chránené územia vyhlásené podľa osobitných predpisov, na chránené územia vyhlásené podľa medzinárodných dohovorov a na prvky územného systému ekologickej stability, napríklad podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, vodného zákona, zákona o lesoch, banského zákona a podobne.

5.5. Pamiatkovo chránené územia

Banskobystrický kraj patrí svojou rozlohou medzi najväčšie kraje Slovenska. Krajinné prostredie sa mení od nížin Ipľa a Rimavy, cez pahorkatiny Krupinskej planiny a Revúckej vrchoviny do horských chrbtov Kremnických vrchov, Štiavnických vrchov, masívu Poľany a Veporských vrchov až po mohutný hrebeň Nízkyh Tatier. Rôznorodosť krajinného prostredia sa odrazila na vývoji historických sídelných štruktúr, ktoré vznikali vo vzťahu k možnostiam jeho hospodárskeho využívania. Banskobystrický kraj sa vytvoril na území pôvodných žúp Zvolenskej a Novohradskej a častiach žúp Tekovskej, Hontianskej a Gemersko-Malohontskej. Ťažiskovým priestorom zachovaného historicko-kultúrneho dedičstva sú hornaté územia centrálnej časti kraja s rozvinutou ťažbou rúd už v 14. až 18. storočí so slobodnými kráľovskými mestami Banská Belá, Banská Bystrica, Banská Štiavnica, Brezno, Kremnica, Krupina, Ľubietová, Nová Baňa a Zvolen. Mestské osídlenie dopĺňali menšie výsadné mestečká. Ostatné historické osídlenie kraja tvoria vidiecke sídla, na ktorých urbanizme a architektúre sa odráža prioritná hospodárska činnosť ich pôvodných obyvateľov – baníctvo, hutníctvo, poľnohospodárstvo, práca v lesoch. Charakteristickým druhom osídlenia podhorských oblastí okresov Brezno, Detva, Krupina, Lučenec, Poltár, Zvolen a Žarnovica je rozptýlené osídlenie osád a lazov so zachovanou charakteristickou ľudovou architektúrou obytných a hospodárskych budov citlivo zakomponovaných v krajinnom prostredí. V južných okresoch kraja je zachovaná ľudová architektúra viazaná na špecifické priestory rozsiahlych vinogradov s charakteristickými pivnicami a vinárskymi domčekmi – hajlochmi a chyžkami.

Základ historických sídelných štruktúr v krajine predstavujú nehnuteľné národné kultúrne pamiatky (ďalej len „kultúrne pamiatky“), ktoré sú evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, v registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok a na ochranu ktorých slúži zákon NR SR č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu (pamiatkový zákon) v znení neskorších predpisov a všeobecne záväzné právne predpisy na jeho vykonanie. Okrem nehnuteľných kultúrnych pamiatok je pamiatkový fond v zmysle vyššie uvedenej legislatívy chránený aj plošne prostredníctvom vyhlásených chránených pamiatkových území – pamiatkových zón (PZ), pamiatkových rezervácií (PR) a ochranných pásiem (OP), ktoré je potrebné rešpektovať pri koncepčných rozvojových zámerov urbanistického rozvoja kraja. Ďalším limitujúcim faktorom v rámci rozvojových zámerov kraja sú existujúce, resp. predpokladané archeologické náleziská, kde by v rámci odborne neusmerneného zásahu do terénu mohlo dôjsť k ich likvidácii, na tieto sa taktiež vzťahuje zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

Pamiatkové rezervácie (5)

-	Banská Bystrica	(mestská)	vyhlásená 18.05.1995 (aktualizácia 2004)	- BB
-	Banská Štiavnica	(mestská)	vyhlásená 11.06.1950 (aktualizácia 2000)	- BS
-	Kremnica	(mestská)	vyhlásená 11.06.1950 (aktualizácia 2004)	- ZH
-	Sebechleby	(ľudového staviteľstva)	vyhlásená 21.01.1991	- KA
-	Špania dolina	(ľudového staviteľstva)	vyhlásená 10.01.1979 (aktualizácia 2011)	- BB
-	Štiavnické Bane	(technických diel)	vyhlásená 15.08.1995	- BS

Pamiatkové zóny (15)

-	Babiná	(vidiecka)	vyhlásená 25.09.2000	okres ZV
-	Brezno	(mestská)	vyhlásená 20.11.1991	okres BR
-	Čelovce	(vidiecka)	vyhlásená 23.06.1997	okres VK
-	Dobrá Niva	(mestská)	vyhlásená 24.02.1992	okres ZV
-	Hodruša-Hámre	(krajinná)	vyhlásená 25.11.1998	okres ZC
-	Horné Plachtince	(vidiecka)	vyhlásená 15.10.1996	okres VK
-	Jelšava	(mestská)	vyhlásená 05.06.1991	okres RA

-	Kremnica – banské diela	(krajinná)	vyhlásená 16.03.1999	okres ZH
-	Kremnické Bane	(vidiecka)	vyhlásená 21.03.1994	okres ZH
-	Krupina	(mestská)	vyhlásená 29.05.1991	okres KA
-	Ratková	(vidiecka)	vyhlásená 17.10.1994	okres RA
-	Rimavská Sobota	(mestská)	vyhlásená 22.11.1993	okres RS
-	Rimavské Janovce	(vidiecka)	vyhlásená 10.10.1994	okres RS
-	Sirk – Železník	(krajinná)	vyhlásená 17.06.1991	okres RA
-	Zvolen	(mestská)	vyhlásená 26.04.1991	okres ZV

Svetové kultúrne dedičstvo UNESCO

- Banská Štiavnica a technické pamiatky okolia
(Zápis do Zoznamu svetového kultúrneho dedičstva v roku 1993)
- Evanjelický artikulárny kostol Hronsek a zvonica, ako súčasť Drevených chrámov v slovenskej časti Karpatského oblúka
(Zápis do Zoznamu svetového kultúrneho dedičstva v roku 2008)

Ochranné pásma národných kultúrnych pamiatok a pamiatkových území

- Banská Bystrica – Radvaň Kaštieľ s areálom, evanjelický kostol, pomník
- Horná Mičiná Kostol s areálom
- Hronsek Areál dreveného kostola a zvonice
- Poniky Rímskokatolícky kostol sv. Františka Serafínskeho
- Bzovík Kláštor premonštrátov a kostol sv. Štefana
- Divín pamiatky v obci
- Filákovno pamiatky v meste
- Ľuboreč Evanjelický a. v. kostol
- Stará Halič Rímskokatolícky kostol sv. Juraja
- Poltár – Zelené Evanjelický a. v. kostol, kamenný most
- Kraskovo Evanjelický a. v. kostol
- Kyjatice Evanjelický a. v. kostol
- Rimavská Baňa Evanjelický a. v. kostol
- Rimavské Brezovo Evanjelický a. v. kostol
- Žíp Reformovaný kostol a zvonica
- Zvolen – Zolná Rímskokatolícky kostol sv. Mateja
- Antol (Svätý Anton) Kaštieľ s areálom
- Hronský Beňadik Kostol sv. Benedikta a kláštor benediktínov
- Nová Baňa pamiatky v meste
- Hliník nad Hronom Kostol sv. Martina biskupa a sochy, kaštieľ
- Žiar nad Hronom Kostol s areálom a Kaštieľ s areálom
- Halič pamiatky v obci
- Dačov Lom pamiatky v obci
- Muráň pamiatky v obci
- Rákoš Rímskokatolícky kostol sv. Trojice
- Chyžné Rímskokatolícky kostol Zvestovania Panny Márie
- Revúca I. Slovenské Gymnázium
- Revúca pamiatky v meste
- Šivetice rímskokatolícky kostol
- Ožďany pamiatky v obci

- Hodejov pamiatky v obci
- Drienčany kostol s areálom
- Slovenská Ľupča Hrad Ľupča s areálom
- Ochranné pásmo Pamiatkovej rezervácie Banská Bystrica
- Ochranné pásmo Pamiatkovej rezervácie Banská Štiavnica

Pamiatkovo chránené objekty a nehnuteľné národné kultúrne pamiatky (NKP)

- Okres Banská Bystrica :	506 pamiatkových objektov	375 kultúrnych pamiatok
- Okres Banská Štiavnica :	340 pamiatkových objektov	262 kultúrnych pamiatok
- Okres Brezno :	179 pamiatkových objektov	142 kultúrnych pamiatok
- Okres Detva :	46 pamiatkových objektov	33 kultúrnych pamiatok
- Okres Krupina :	185 pamiatkových objektov	159 kultúrnych pamiatok
- Okres Lučenec :	27 pamiatkových objektov	24 kultúrnych pamiatok
- Okres Poltár :	27 pamiatkových objektov	24 kultúrnych pamiatok
- Okres Revúca :	150 pamiatkových objektov	115 kultúrnych pamiatok
- Okres Rimavská Sobota :	211 pamiatkových objektov	168 kultúrnych pamiatok
- Okres Veľký Krtíš :	111 pamiatkových objektov	61 kultúrnych pamiatok
- Okres Zvolen :	160 pamiatkových objektov	103 kultúrnych pamiatok
- Okres Žarnovica :	77 pamiatkových objektov	54 kultúrnych pamiatok
- Okres Žiar nad Hronom :	258 pamiatkových objektov	189 kultúrnych pamiatok
S P O L U	2.383 pamiatkových objektov	1.784 kultúrnych pamiatok

Pamiatkovo chránené hrady a ruiny

- Mestský hrad Banská Bystrica, Banská Štiavnica – Starý zámok, hrad Čabrad' / hrad Litava, hrad Divín / Divínsky hrad, Filákovský hrad, hrad Hajnáčka, Hodejovský hrad, hrad Sitno, mestský hrad Kremnica, hrad Modrý Kameň, hrad Muráň, hrad Ozdín, hrad Dobrá Niva, hrad Šomoška, hrad Kapla, Ľupčiansky hrad, hrad Breznica, hrad Blh, Víglašský zámok, hrad Revište, hrad Šášov, Zvolenský hrad a Pustý hrad

Archeologické lokality

Na území Banskobystrického kraja sú evidované archeologické náleziská zo všetkých období praveku aj doby dejinnej. Významné archeologické lokality sa nachádzajú v takmer každom okrese. Ich lokalizácia a špecifikácia je k dispozícii na Krajskom pamiatkovom úrade v Banskej Bystrici. Ochranu archeologických nálezísk špecifikuje zákon NR SR č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu (pamiatkový zákon) v znení neskorších predpisov.

- Krivín (hradisko z doby halštatskej a veľkomoravskej s viacnásobným obranným valovým systémom)
- Sitno (lužické hradisko)
- Val obrov (zemný val z obdobia Veľkej Moravy)

5.6. Chránené vodohospodárske oblasti, vodné zdroje a ich ochranné pásma

Podľa § 7 zákona NR SR č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov sú predmetom ochrany vodárenské zdroje, ktorými sú útvary povrchových a podzemných vôd využívané na odbery vôd pre pitnú vodu alebo využiteľné na zásobovanie obyvateľstva pre viac ako 50 osôb, alebo umožňujúce odber vody na takýto účel v priemere väčšom ako 10 m³ za deň. Na ich ochranu sú v SR určené štyri druhy ochrany :

- chránené vodohospodárske oblasti,
- ochranné pásma vodárenských zdrojov a povodia vodárenských tokov,
- citlivé oblasti,

- zraniteľné oblasti

➤ **Chránené vodohospodárske oblasti (CHVO)**

V Slovenskej republike je vyhlásených 10 CHVO, ktoré sú vymedzené v zmysle § 31 zákona NR SR č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov. Ich zoznam je uvedený v nariadení vlády SR č. 46/1978 Zb. o chránenej vodohospodárskej oblasti prirodzenej akumulácie vôd na Žitnom ostrove v znení neskorších predpisov a v nariadení vlády SR č. 13/1987 Zb. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd. CHVO sú územia, v ktorých sa v dôsledku priaznivých prírodných podmienok vytvárajú prirodzené akumulácie podzemných a povrchových vôd.

V riešenom území Banskobystrického kraja sa nachádzajú, resp. do riešeného územia zasahuje chránená vodohospodárska oblasť Veľká Fatra, Nízke Tatry (západná a východná časť), Horné povodie Ipľa, Rimavice a Slatiny, Muránska planina a Horné povodie Hnilca. Chránené vodohospodárske oblasti v dôsledku vhodných prírodných podmienok vytvárajú priaznivé akumulácie povrchových a podzemných vôd.

Tab.: Vyhlásené chránené vodohospodárske oblasti(CHVO) v Banskobystrickom samosprávnom kraji

Názov CHVO	Plocha CHVO (km ²)		Využiteľné množstvo (m ³ /s)		
	celkom	z toho BBK	povrchové	podzemné	spolu
Veľká Fatra	644	55	0,97	2,98	3,95
Nízke Tatry – západná časť	358	231	-	2,50	2,50
Nízke Tatry – východná časť	805	275	2,33	2,43	4,76
Horné povodie Ipľa, Rimavice a Slatiny	375	375	1,09	0,11	1,20
Muránska planina	205	205	-	1,40	1,40
Horné povodie Hnilca	108	22	0,16	0,10	0,26

Zdroj : SHMÚ

➤ **Ochranné pásma vodárenských zdrojov**

Na ochranu konkrétnych využívaných zdrojov povrchových a podzemných vôd sa z dôvodu sprísnenej špeciálnej ochrany stanovujú ochranné pásma (vyhláška MŽP SR č. 29/2005 Z.z. o podrobnostiach určovania ochranných pásiem vodárenských zdrojov a opatreniach na ochranu vôd). Na území Slovenskej republiky je zriadených cca 1.138 ochranných pásiem zdrojov podzemných vôd a 71 ochranných pásiem povrchových zdrojov, z toho 8 pre vodárenské nádrže a 63 pre priame odbery z povrchových tokov. Na území Banskobystrického kraja sa nachádzajú 4 ochranné pásma vodárenských nádrží.

Tab.: Ochranné pásma vodárenských nádrží na území Banskobystrického samosprávneho kraja

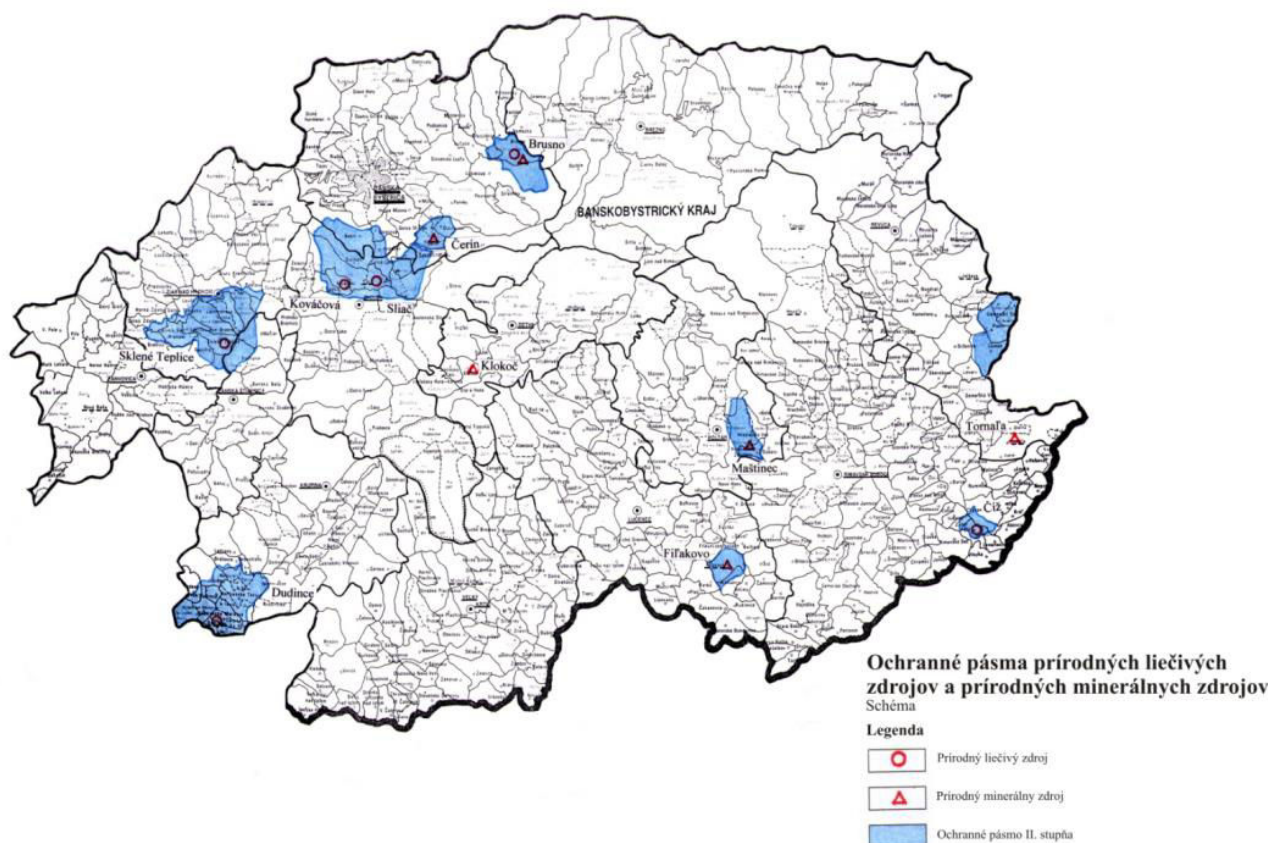
Okres	Názov vodárenskej nádrže	Plocha PHO (km ²)
Banská Štiavnica	Rozgrund	3,42
Detva	Hriňová	71,04
Poltár	Málinec	78,72
Rimavská Sobota	Klenovec	92,12
S P O L U		245,30

Zdroj : ÚPN VÚC Banskobystrický kraj

Ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd

- OP prírodných liečivých zdrojov v Brusne (Vyhláška MZ SR č. 17/2000 Z.z.),
- OP prírodných liečivých zdrojov v Číži (Vyhláška MZ SR č. 18/2000 Z.z.),
- OP prírodných liečivých zdrojov v Dudinciach (Vyhláška MZ SR č. 19/2000 Z.z.),
-

- OP prírodných liečivých zdrojov v Sklených Tepliciach (Vyhláška MZ SR č. 57/2005 Z.z.),
- OP prírodných liečivých zdrojov v Kováčovej a Sliaci (Vyhláška MZ SR č. 551/2005 Z.z.),
- OP prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd v Santovke (Vyhláška MZ SR č. 19/2000 Z.z.),
- OP prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd v Slatine (Vyhláška MZ SR č. 19/2000 Z.z.),
- OP zdrojov prírodných minerálnych stolových vôd v Čeríne – Čačín (Vyhláška MZ SR č. 554/2005 Z.z.),
- OP zdrojov prírodných minerálnych stolových vôd Klokoč (Rozhodnutie MZ SR č. 373/98-A/IKŽ-79),
- OP prírodných minerálnych zdrojov v Tornali (Vyhláška MZ SR č. 24/2009 Z.z.),
- OP prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd vo Fiľakove (Vyhláška MZ SR č. 262/2003 Z.z.),
- OP prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd v Hrnčiarskej Vsi, časti Maštinec (Vyhláška MZ SR č. 263/2003 Z.z.)

V Banskobystrickom samosprávnom kraji sa vyskytujú aj útvary geotermálnych vôd (geotermálne štruktúry) predstavujúce podzemné vody hlbokých obehov s teplotou podzemnej vody nad 25 °C, tieto však nemajú vyhlásené ochranné pásma.

Chránené povodia vodárenských tokov

Na území Slovenskej republiky je vyhlásených 102 vodárenských vodných tokov, ktorými prechádza štátna hranica, ktoré sa využívajú ako vodárenský zdroj alebo sa môžu využívať ako vodárenské zdroje (vodárenský vodný tok), vodné toky s plavebným využitím, vodné toky s významným odberom vody pre priemysel a pre poľnohospodárstvo (ich významnosť sa určuje vo vzťahu k vodohospodárskej bilancii povrchových vôd v príslušnom čiastkovom povodí), vodné toky využívané na iné účely, napríklad na využívanie hydroenergetického potenciálu, ako vody vhodné pre život rýb a reprodukciu pôvodných druhov rýb alebo na rekreáciu.

Zoznam vodárenských vodných tokov, ktoré sa využívajú ako vodárenské zdroje alebo sa môžu využívať ako vodárenské zdroje na odber pre pitnú vodu, je uvedený vo vyhláške MŽP SR č. 211/2005 Z.z. (Príloha č. 2), ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov. Do zoznamu vodárenských vodných tokov je na Slovensku zaradených 102 vodných tokov, z toho sa v riešenom území nachádza 17 vodárenských tokov, využívaných ako vodárenské zdroje alebo ako vodárenské zdroje na odber pitnej vody.

Zoznam vodohospodársky významných vodných tokov je uvedený vo vyhláške MŽP SR č. 211/2005 Z.z. (Príloha č. 1), ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov. Do zoznamu vodohospodárskych významných vodných tokov je na Slovensku zaradených 586 vodných tokov, z toho sa na území Banskobystrického kraja nachádza celkovo 82 vodohospodársky významných tokov.

➤ Citlivé oblasti

Podľa § 33 zákona NR SR č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona NR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, sú za citlivé oblasti vyhlásené vodné útvary povrchových vôd, v ktorých dochádza alebo môže dôjsť v dôsledku zvýšenej koncentrácie živín k nežiadúcemu stavu kvality vôd, ktoré sa využívajú ako vodárenské zdroje alebo sú využiteľné ako vodárenské zdroje a ktoré si vyžadujú v záujme zvýšenej ochrany vôd vyšší stupeň čistenia vypúšťaných odpadových vôd. V roku 2017 bolo vydané nariadenie vlády SR č. 174/2017 Z.z., kde sa konkretizuje ustanovenie citlivých a zraniteľných oblastí a za citlivé oblasti sa ustanovili všetky vodné útvary povrchových vôd, ktoré sa nachádzajú na území SR, alebo týmto územím pretekajú. Znamená to, že za citlivú oblasť bolo stanovené celé územie SR.

➤ Zraniteľné oblasti

Podľa § 34 zákona NR SR č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona NR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, sú zraniteľnými oblasťami poľnohospodársky využívané územia, z ktorých odtekajú vody zo zrážok do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 mg.l^{-1} alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť. Podľa Prílohy č. 1 nariadenia vlády SR č. 174/2017 Z.z., ktorými sa ustanovujú citlivé a zraniteľné oblasti, medzi zraniteľné oblasti na území Banskobystrického kraja patrí 218 katastrálnych území obcí, ktoré sa nachádzajú v 12 okresoch (v okrese Detva sa zraniteľné oblasti nenachádzajú).

Tab.: Zraniteľné oblasti na území Banskobystrického samosprávneho kraja

Okres	Názov obce
Banská Bystrica	4 obce: Badín, Dúbravica, Hronsek, Selce
Banská Štiavnica	-
Detva	4 obce: Detva, Korytárky, Stožok, Víglaš
Krupina	19 obcí: Bzovík, Domaníky, Drážovce, Dudince, Hontianske Moravce, Hontianske Nemce, Hontianske Tesáre, Jalšovík, Kozí Vrbovok, Ladzany, Lišov, Medovarce, Rykynčice, Sebechleby, Selce, Sudince, Súdovce, Terany, Uňatín
Lučenec	30 obcí: Belina, Biskupice, Boľkovce, Bulhary, Čakanovce, Čamovce, Fiľakovo, Halič, Jelšovec, Kalonda, Lehôtka, Lupoč, Mašková, Mučín, Panické Dravce, Pinciná, Pleš, Polichno, Praha, Prša, Radzovce, Ratka, Stará Halič, Šávoľ, Šíd, Šurice, Trebeľovce, Trenč, Veľká nad Ipľom, Veľké Dravce
Poltár	9 obcí: Breznička, Hrnčiarске Zalužany, Kalinovo, Mládzo, Ozdín, Poltár, Rovňany, Sušany, Uhorské
Revúca	17 obcí: Držkovce, Gemer, Gemerská Ves, Gemerské Teplice, Gemerský Sad, Hucín, Kameňany, Licince, Lubeník, Otročok, Ratková, Rybník, Sása, Skerešovo, Šivetice, Tornaľa, Žiar
Rimavská Sobota	68 obcí: Abovce, Barca, Bátka, Belín, Blhovce, Bottovo, Budikovany, Cakov, Čerenčany, Dražice, Drienčany, Dubovec, Dulovo, Figa, Gemerček, Gemerské Dechtáre, Gemerské Michalovce, Hodejovec, Hostice, Hostišovce, Hrachovo, Hrušovo, Hubovo, Husiná, Chanava, Chrámec, Ivanice, Janice, Jesenské, Jestice, Kaloša, Kociha, Konrádovce, Král, Lenartovce, Lenka, Neporadza, Nižný Skálnik, Nová Bašta, Orávka, Ožďany, Padarovce, Pavlovce, Radnovce, Rakytník, Riečka, Rimavská Sobota, Rimavské Janovce,

	Rumince, Stará Bašta, Stránska, Studená, Sútor, Šimonovce, Širkovce, Štrkovec, Teplý Vrch, Tomášovce, Uzovská Panica, Valice, Včelince, Veľké Teriakovce, Veľký Blh, Vieska nad Blhom, Vlkyňa, Vyšné Valice, Zádor, Zacharovce
Veľký Krtíš	52 obcí: Balog nad Ipľom, Bátorová, Bušince, Čebovce, Čeláre, Dolinka, Dolná Strehová, Dolné Plachtince, Dolné Strháre, Glabušovce, Horná Strehová, Chrastince, Chrčany, Ipeľské Predmostie, Kamenné Kosihy, Kiarov, Kleňany, Koláre, Kosiňovce, Kosihy nad Ipľom, Kováčovce, Lesenice, Ľuboriečka, Malá Čalomija, Malé Straciny, Malé Zlievce, Malý Krtíš, Muľa, Nová Ves, Obeckov, Olováry, Opatovská Nová Ves, Pôtor, Príbelce, Sečianky, Seľany, Sklabiná, Slovenské Ďarmoty, Slovenské Kľačany, Širákov, Trebušovce, Veľká Čalomija, Veľká Ves nad Ipľom, Veľké Straciny, Veľké Zlievce, Veľký Krtíš, Vieska, Vinica, Vrbovka, Závada, Zombor, Želovce
Zvolen	7 obcí: Budča, Lieskovec, Očová, Sielnica, Sliach, Zvolen, Zvolenská Slatina
Žarnovica	6 obcí: Hronský Beňadik, Nová Baňa, Tekovská Breznica, Veľká Lehota, Voznica, Žarnovica
Žiar nad Hronom	2 obce: Dolná Trnávka, Dolná Ždaňa

Zdroj : Nariadenie vlády SR č. 174/2017 Z.z. - Príloha č.1

5.7. Chránené ložiskové územia, dobývacie priestory a prieskumné územia

V riešenom a dotknutom území sa nachádzajú niektoré evidované prieskumné územia, chránené ložiskové územia a aj dobývacie priestory, na ktorých ochranu a využívaníu nerastného bohatstva sa vzťahuje ochrana v zmysle zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušnách a o štátnej správe v znení neskorších predpisov a nariadenie vlády SR č. 520/1991 Zb. o podmienkach využívania ložísk nevyhradených nerastov.

Chránené ložiskové územia, dobývacie priestory i evidované prieskumné územia môžu byť ovplyvnené priamym stretom s infraštruktúrnymi opatreniami, čo je možné eliminovať pri príprave projektov. Ďalej budú ovplyvnené ťažbou surovín pre stavbu.

Z nerastných surovín majú na území Banskobystrického kraja značné zastúpenie rudné suroviny. Ložiská drahokovových rúd, rúd farebných kovov ovplyvnili hospodársku činnosť európskeho významu (Kremnické vrchy, Štiavnické vrhy, Starohorské vrchy a Nízke Tatry). Rudy s obsahom Au, Ag sú naďalej prioritným záujmom ťažiarov. Podzemnou ťažbou pokračuje ťažba v Hodruši-Hámroch a neustále sa hovorí o ťažbe v Kremnici. Tieto rudy sa overili aj v povrchových častiach ložiska v Banskej Štiavnici. Z nerudných surovín je na území kraja prevládajúca ťažba a spracovanie magnezitu, zásoby ložísk umožňujú ťažbu na niekoľko desaťročí.

Na území Banskobystrického samosprávneho kraja sa nachádza :

- 115 výhradných ložísk s určeným dobývacím priestorom (DP)
- 106 výhradných ložísk s určenými chráneným ložiskovým územím (CHLÚ)
- 21 výhradných ložísk s vydaním osvedčenia o výhradnom ložisku
- 112 ložísk nevyhradených nerastov (LNN)

Najviac dobývacích priestorov je v okrese Banská Bystrica, Poltár, Lučenec, Žiar nad Hronom a Rimavská Sobota. Intenzívna ťažba je v okrese Revúca, kde spôsobuje prašnosť a zhoršuje imisnú situáciu a prekračovanie limitov u prachových častíc PM₁₀ (oblasť Jelšava-Ľubeník, ktoré patria do oblastí riadenia kvality ovzdušia). V kraji je intenzívna ťažba bentonitu, keramických ílov, andezitu, magnezitu. Ťažba nerastov je okrem ťažby Au-Ag rúd v Hodruši-Hámroch a v Kremnici povrchová. Ťažbou sa mení trvalo ráz krajiny.

Podrobné údaje a zoznamy obsahuje informačný systém výhradných ložísk s určeným dobývacím priestorom, výhradných ložísk s určeným chráneným ložiskovým územím, ložiskách nevyhradených nerastov a prieskumných území :

<http://www.minzp.sk/oblasti/geologia/registre-zoznamy/>

<http://www.hbu.sk/sk/Chranene-loziskove-uzemia.alej>

<http://www.hbu.sk/sk/Dobyvacie-priestory.alej>

Prieskumné územie sa určuje pre vybrané geologické práce, ako je ložiskový geologický prieskum vyhradených nerastov okrem geologického prieskumu v dobývacom priestore, hydrogeologický prieskum a geologický prieskum na špeciálne účely.

Tab.: Prieskumné územia nachádzajúce sa v Banskobystrickom kraji určené k 01.01.2019

Ozn.	Názov PÚ	Okres	Nerast	Rozloha	Platnosť
P1/18	Detva	Detva	nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy – Au, Ag, Cu, Pb, Zn rudy	5,45 km ²	12.02.2022
P6/16	Divín	Lučenec	Au-Ag rudy	0,97 km ²	04.03.2020
P8/11	Hliník nad Hronom	Žiar nad Hronom	bentonit, kaolín, keramické íly a zeolit	5,94 km ²	19.05.2019
P11/17	Hnúšťa	Rimavská Sobota	nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy a nerasty, prvky vzácnych zemín	2,95 km ²	20.06.2021
P8/15	Hodruša-Hámre – Banská Štiavnica	Žarnovica	Au-Ag, Cu-Pb-Zn rudy, vzácne zeminy	103,53 km ²	15.05.2019
P10/17	Jasenie	Brezno	nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy – Au, Ag, Pb, Sb, Te, W rudy	29,41 km ²	24.05.2021
P18/15	Kalinovo – Briežky	Poltár	žiaruvzdorné íly	0,99 km ²	08.08.2019
P18/16	Kokava	Rimavská Sobota	Au-Ag, Cu-Te rudy	14,23 km ²	13.12.2020
P13/16	Kopernica – Klaniny	Žiar nad Hronom	bentonit a keramické íly	3,80 km ²	12.08.2020
P24/12	Kopernica – stred	Žiar nad Hronom	bentonit a keramický íl	1,65 km ²	18.09.2020
P7/18	Kopernica – západ	Žiar nad Hronom	bentonit a keramické íly	1,10 km ²	04.09.2022
P4/17	Krná	Poltár	nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy – Au-Ag rudy	8,75 km ²	27.04.2021
P16/18	Lovča	Žiar nad Hronom	geotermálna energia	58,97 km ²	28.11.2022
P9/17	Lutila	Žiar nad Hronom	Bentonit	3,99 km ²	20.06.2021
P8/17	Ľubietová – Kolba	Banská Bystrica	nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy – Cu, Ni-CO rudy	4,19 km ²	15.05.2021
P22/15	Nová Baňa	Žarnovica	nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy – Au-Ag, Cu-Pb-Zn rudy	38,08 km ²	30.11.2019
P15/15	Ozdín	Poltár	nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy – Au, Ag, Sb, Ni rudy	18,21 km ²	27.06.2019
P24/17	Prochot	Žiar nad Hronom	nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy – Au-Ag rudy	6,81 km ²	11.12.2021
P6/17	Rudno	Žarnovica	nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy – Au-Ag, Cu-Pb-Zn rudy	14,26 km ²	09.05.2021
P13/15	Stará Kremnička – Kotlíšte	Žiar nad Hronom	bentonit, keramický íl, limnokvarcit, kaolín	0,58 km ²	09.06.2019

Zdroj : MŽP SR

5.8. Návrhy opatrení na zmiernenie nepriaznivých vplyvov

V návrhovej časti strategického dokumentu bude potrebné pri priestorovom rozvoji dopravnej infraštruktúry v maximálnej miere rešpektovať :

- Národnú sústavu chránených území, ktorú ustanovuje zákon NR SR . 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov,
- Chránené územia európskeho systému NATURA 2000,
- Chránené pamiatkové územia a archeologické náleziská, na ochranu ktorých sa vzťahuje zákon NR SR č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu (pamiatkový zákon) v znení neskorších predpisov,
- Chránené vodné zdroje ich ochranné pásma,
- Chránené ložiskové územia a podobne.

Z dôvodu zmiernenia nepriaznivých vplyvov strategického dokumentu na prírodu a krajinu, je nutné pri návrhu optimálneho dopravného vybavenia územia s ohľadom na jeho ďalší územný rozvoj :

- zachovať územnú celistvosť chránených území prírody, chránených vtáčích území a území európskeho významu, vrátane zachovania či zlepšenia stavu predmetu ich ochrany,
- nezhoršovať stav biodiverzity,
- zamedziť degradácii ekosystémov vrátane ekosystémov viazaných na vodu,
- zlepšiť priestupnosť krajiny a nadväznosť ekosystémov,
- rešpektovať jestvujúce i navrhované prvky územného systému ekologickej stability,
- zachovať vysoký podiel vnútromestskej zelene a zvyšovať jej kvalitu.

Vplyvy navrhovaných infraštruktúrnych opatrení na vyššie uvedené chránené územia, prírodu a krajinu budú vyhodnotené v Správe o hodnotení strategického dokumentu na koncepcnej úrovni. Konkrétne vplyvy a opatrenia na ich elimináciu musia byť riešené na projektovej úrovni.

6. Možné riziká súvisiace s uplatňovaním strategického dokumentu

Celková orientácia Regionálneho plánu udržateľnej mobility Banskobystrického samosprávneho kraja, jej ciele a navrhované opatrenia budú nastavené tak, aby boli prípadné riziká čo najviac eliminované a preto sa nepredpokladajú významnejšie riziká spojené s uplatňovaním strategického dokumentu vo vzťahu k životnému prostrediu a verejnému zdraviu. Napĺňanie strategických cieľov, týkajúcich sa rozvojových aktivít v podobe konkrétnych investičných zámerov, bude podrobené posúdeniu vplyvov na životné prostredie (EIA) v zmysle platnej legislatívy pred ich povolením na základe vlastných projektov, čo prispeje k eliminácii prípadných rizík.

Správa o hodnotení strategického dokumentu, ktorá bude vypracovaná podľa Prílohy č. 4 zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podrobne vyhodnotí Regionálny plán udržateľnej mobility Banskobystrického samosprávneho kraja z hľadiska jej vplyvov na životné prostredie a verejné zdravie a prípadne bude obsahovať detailný popis možných rizík a ich hodnotenie.

7. Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice

Vzhľadom na charakter predmetného strategického dokumentu sa vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice nepredpokladajú.

IV. DOTKNUTÉ SUBJEKTY

1. Vymedzenie dotknutej verejnosti vrátane jej združení

Dotknutou verejnosť pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov je verejnosť, ktorá má záujem alebo môže mať záujem o prípravu strategických dokumentov pred ich schválením (§ 6a zákona NR SR č. 24/2006 Z.z.). Medzi dotknutú verejnosť pri posudzovaní strategických dokumentov patrí :

- fyzická osoba staršia ako 18 rokov,
- právnická osoba,
- občianska iniciatíva podľa odseku 3.

2. Zoznam dotknutých subjektov

- **Dotknuté samosprávne kraje :**

- Nitriansky samosprávny kraj (NSK), Rázusova 2A, 949 01 Nitra
- Trenčiansky samosprávny kraj (TSK), K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín
- Žilinský samosprávny kraj (ŽSK), Komenského 48, 011 09 Žilina
- Prešovský samosprávny kraj (PSK), Námestie mieru 2, 080 01 Prešov
- Košický samosprávny kraj, Námestie Maratónu Mieru 1, 042 66 Košice

- **Dotknuté orgány verejnej správy :**

- 42 miest a obcí okresu Banská Bystrica
- 15 miest a obcí okresu Banská Štiavnica
- 30 miest a obcí okresu Brezno
- 15 miest a obcí okresu Detva
- 36 miest a obcí okresu Krupina
- 57 miest a obcí okresu Lučenec
- 22 miest a obcí okresu Poltár
- 107 miest a obcí okresu Rimavská Sobota
- 42 miest a obcí okresu Revúca
- 71 miest a obcí okresu Veľký Krtíš
- 26 miest a obcí okresu Zvolen
- 18 miest a obcí okresu Žarnovica
- 35 miest a obcí okresu Žiar nad Hronom
- 23 susediacich obcí Nitrianskeho samosprávneho kraja
 - okres Levice : 18 (Šahy, Ipeľské Úľany, Plášťovce, Slatina, Hokovce, Domadice, Hontianske Trst'any, Žemberovce, Bátovce, Pečenice, Jabloňovce, Bohunice, Uhliská, Pukanec, Devičany, Čajkov, Rybník, Kozárovce)
 - okres Zlaté Moravce : 5 (Tekovské Nemce, Obyce, Jedľové Kostol'any, Hostie, Skýcov)
- 11 susediacich obcí Trenčianskeho samosprávneho kraja
 - okres Partizánske : 1 (Veľké Uherce)
 - okres Prievidza : 10 (Radobica, Horná Ves, Oslany, Čereňany, Bystričany, Kamenec pod Vtáčnikom, Lehota pod Vtáčnikom, Podhradie, Handlová, Ráztočno)
- 17 susediacich obcí Žilinského samosprávneho kraja
 - okres Turčianske Teplice : 4 (Sklené, Turček, Čremošné, Mošovce)
 - okres Martin : 1 (Blatnica)

- okres Ružomberok : 3 (Liptovské Revúce, Liptovská osada, Liptovská Lúžna)
- okres Liptovský Mikuláš : 9 (Partizánska Ľupča, Dúbrava, Lazisko, Demänovská Dolina, Liptovský Ján, Vyšná Boca, Nižná Boca, Malužiná, Východná)
- 2 susediace obce Prešovského samosprávneho kraja
 - okres Poprad : 2 (Liptovská Teplička, Vernár)
- 14 susediacich obcí Košického samosprávneho kraja
 - okres Rožňava : 14 (Rejdová, Čierna Lehota, Slavošovce, Rochovce, Ochtiná, Gočaltovo, Rozložná, Štítnik, Gemerská Hôrka, Meliata, Bretka, Gemerská Pánica, Čoltovo, Kečovo)

• **Dotknuté orgány štátnej správy :**

a.) Ústredné orgány štátnej správy

- Ministerstvo dopravy a výstavby SR, Námestie slobody 6, P.O.BOX 100, 810 05 Bratislava
- Ministerstvo životného prostredia SR, Námestie Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava
- Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava
- Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Mlynské nivy 44/A, 827 15 Bratislava
- Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky, Námestie SNP 33, 813 31 Bratislava
- Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Štefanovičova 5, P.O.BOX 85, 817 82 Bratislava
- Dopravný úrad Slovenskej republiky, Letisko M. R. Štefánika, 823 05 Bratislava
- Železnice SR, Klemensova 8, 813 61 Bratislava

b.) Regionálne orgány štátnej správy

- Okresný úrad Banská Bystrica
 - odbor výstavby a bytovej politiky, Námestie Ľ. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica
 - odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Námestie Ľ. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica
 - odbor starostlivosti o životné prostredie, Námestie Ľ. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica
 - odbor pozemkový a lesný, Námestie Ľ. Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica
- Okresný úrad Banská Štiavnica
 - odbor starostlivosti o životné prostredie, Križovatka 4, 969 01 Banská Štiavnica
- Okresný úrad Brezno
 - odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Nám. gen. M. R. Štefánika 40, 977 01 Brezno
 - odbor starostlivosti o životné prostredie, Nám. gen. M. R. Štefánika 40, 977 01 Brezno
 - odbor pozemkový a lesný, Nám. gen. M. R. Štefánika 40, 977 01 Brezno
- Okresný úrad Detva
 - odbor starostlivosti o životné prostredie, J. G. Tajovského 1462/9, 962 12 Detva
- Okresný úrad Krupina
 - odbor starostlivosti o životné prostredie, ČSA 2190/3, 963 01 Krupina
- Okresný úrad Lučenec
 - odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Námestie republiky 26, 984 01 Lučenec
 - odbor starostlivosti o životné prostredie, Námestie republiky 26, 984 01 Lučenec
 - odbor pozemkový a lesný, Námestie republiky 26, 984 01 Lučenec
- Okresný úrad Poltár
 - odbor starostlivosti o životné prostredie, Železničná 2, 987 01 Poltár
- Okresný úrad Revúca
 - odbor starostlivosti o životné prostredie, Komenského 40, 050 01 Revúca
- Okresný úrad Rimavská Sobota
 - odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Hostinského 4, 979 01 Rimavská Sobota

- odbor starostlivosti o životné prostredie, Hostinského 4, 979 01 Rimavská Sobota
- odbor pozemkový a lesný, Hostinského 4, 979 01 Rimavská Sobota
- Okresný úrad Veľký Krtíš
 - odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Nám. A. H. Škultétyho 11, 990 01 Veľký Krtíš
 - odbor starostlivosti o životné prostredie, Nám. A. H. Škultétyho 11, 990 01 Veľký Krtíš
 - odbor pozemkový a lesný, Imre Madácha 2, 990 01 Veľký Krtíš
- Okresný úrad Zvolen
 - odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Nám. SNP 35/48, 961 08 Zvolen
 - odbor starostlivosti o životné prostredie, Nám. SNP 96/50, 961 08 Zvolen
 - odbor pozemkový a lesný, Študentská 12, 960 01 Zvolen
- Okresný úrad Žarnovica
 - odbor starostlivosti o životné prostredie, Bystrická 53, 966 81 Žarnovica
- Okresný úrad Žiar nad Hronom
 - odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Nám. Matice slovenskej 8, 965 01 Žiar n/Hr.
 - odbor starostlivosti o životné prostredie, Nám. Matice slovenskej 8, 965 01 Žiar nad Hronom
 - odbor pozemkový a lesný, Nám. Matice slovenskej 8, 965 01 Žiar nad Hronom
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Banskej Bystrici, Cesta k nemocnici 1, 975 56 B. Bystrica
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Lučenci, Petöfiho 1, 984 38 Lučenec
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Rimavskej Sobote, Sama Tomášika 14, 979 01 R. Sobota
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva vo Veľkom Krtíši, Banícka 5, 990 01 Veľký Krtíš
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva vo Zvolene, Nádvorná 3366/12, 960 35 Zvolen
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Žiari nad Hronom, Cyrila a Metoda 357/23, 965 01 Žiar nad Hronom
- Štátna ochrana prírody SR, Tajovského 28 B, 974 01 Banská Bystrica
- Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica, Lazovná 8, 975 65 Banská Bystrica
- Krajské riaditeľstvo policajného zboru v Banskej Bystrici, Ul. 9 mája 1, 974 86 Banská Bystrica
- Hlavný banský úrad v Banskej Štiavnici, Kammerhofska 25, 969 01 Banská Štiavnica

c.) Orgány štátnej správy susedných krajov

- Okresný úrad Zlaté Moravce (NSK), Sládkovičova 3, 953 01 Zlaté Moravce
- Okresný úrad Levice (NSK), Ľudovíta Štúra 53, 934 03 Levice
- Okresný úrad Prievidza (TSK), Medzibriežková 2, 971 01 Prievidza
- Okresný úrad Partizánske (TSK), Námestie SNP 151/6, 958 01 Partizánske
- Okresný úrad Liptovský Mikuláš (ŽSK), Námestie osloboditeľov 1, 031 41 Liptovský Mikuláš
- Okresný úrad Ružomberok (ŽSK), Dončona 11, 034 01 Ružomberok
- Okresný úrad Martin (ŽSK), Námestie S. H. Vajanského 1, 036 58 Martin
- Okresný úrad Turčianske Teplice (ŽSK), Ul. SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice
- Okresný úrad Poprad (PSK), Nábřežie Jána Pavla II. 16, 058 44 Poprad
- Okresný úrad Rožňava (KSK), Špitálska 3, 048 01 Rožňava

3. Dotknuté susedné štáty

Maďarská republika

- Novohradská župa (Nógrád megye) so sídlom v Šalgov-Tarjane (Salgótarján)
- Boršodsko-abovsko-zemplínska župa (Borsod-Abaúj-Zemplén) so sídlom v Miškovci (Miskolc)

Vplyv na susedné štáty sa nepredpokladá.

V. DOPLŇUJÚCE ÚDAJE

Oznámenie je k dispozícii aj v elektronickej podobe (na CD-nosiči) pre zverejnenie na webovom sídle Ministerstva životného prostredia SR a webovej stránke Banskobystrického samosprávneho kraja.

1. Mapová a iná grafická dokumentácia

- Banskobystrický samosprávny kraj – vymedzenie riešeného územia
- Územné členenie Slovenskej republiky – samosprávne kraje
- Regióny environmentálnej kvality
- Vymedzenie oblasti riadenej kvality ovzdušia v SR pre rok 2018
- Príloha č. 1 – Tab. : Maloplošné chránené územia v Banskobystrickom kraji k 31.12.2018
- Príloha č. 2 – Tab. : Zoznam vyhlásených chránených vtáčích území v BBK k 31.12.2018
- Príloha č. 3 – Tab. : Zoznam území európskeho významu v Banskobystrickom kraji k 28.11.2018
- Príloha č. 4 – Tab. : Národne a regionálne významné mokrade v Banskobystrickom kraji
- Príloha č. 5 – Tab. : Nadregionálne a regionálne prvky ÚSES vymedzené v Banskobystrickom kraji

2. Materiály použité pri vypracovaní strategického dokumentu

- Platná územnoplánovacia dokumentácia na všetkých úrovniach
 - Konceptia územného rozvoja Slovenska (KURS) 2001 v znení KURS 2011
 - Územný plán veľkého územného celku Banskobystrický kraj v znení Zmien a doplnkov č. 2004, 1/2007, 2009 a 2014
- Strategické dokumenty na regionálnej úrovni
 - Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2015-2023
 - Regionálna integrovaná územná stratégia Banskobystrického kraja na roky 2014-2020
 - Regionálna inovačná stratégia Banskobystrického kraja
 - Rozvoj cyklistickej dopravy na území Banskobystrického samosprávneho kraja 2004-2017
 - Stav dopravy a dopravnej infraštruktúry v Banskobystrickom kraji
- Strategické dokumenty na celoštátnej úrovni
 - Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2030
 - Národná stratégia regionálneho rozvoja SR na obdobie 2014-2020
 - Národný plán regionálneho rozvoja SR
 - Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja,
 - Akčný plán trvalo udržateľného rozvoja v SR na roky 2005-2010
 - Program rozvoja vidieka SR 2014-2020
 - Národný strategický referenčný rámec 2014-2020
 - Národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020
 - Štátna politika zdravia Slovenskej republiky
 - Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky IV. (NEHAP IV.)
 - Národný program podpory zdravia v Slovenskej republike pre roky 2014-2030
- Národné a regionálne dopravné dokumenty
 - Program prípravy a výstavby diaľnic a rýchlostných ciest na roky 2011-2014
 - Dlhodobý program rozvoja železničných ciest

- Konceptia rozvoja kombinovanej dopravy
 - Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020
 - Rozvoj verejnej osobnej dopravy pred dopravou individuálnou
 - Národná stratégia cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike
- Príslušná platná legislatíva Slovenskej republiky a EÚ

VI. MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA OZNÁMENIA

Banská Bystrica, júl 2019

VII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Meno spracovateľa oznámenia
Ing. arch. Vlasta Čamajová, Záhradná 14, 965 01 Žiar nad Hronom
2. Potvrdenie správnosti údajov oznámenia podpisom oprávneného zástupcu obstarávateľa, pečiatka
Ing. Ján Lunter – predseda BBSK, svojim podpisom potvrdzuje správnosť údajov.

Ing. Ján Lunter
Predseda BBSK

Príloha č. 1

Tab.: Maloplošné chránené územia v Banskobystrickom kraji k 31.12.2018

Číslo v ŠZ	Kategória	Názov	Výmera (ha)	Rok vyhlásenia	Stupeň ochrany	Poznámka
OKRES BANSKÁ BYSTRICA – 8 CHA, 2 NPP, 7 NPR, 15 PP, 16 PR						
205	NPR	Badínsky prales	30,0300	1913 (2004)	5	
1135	PR	Barania hlava	13,4050	2004 (2006)	4	OP NP NAPANT
826	PR	Baranovo	15,8300	1993 (2004)	5	OP NP NAPANT
209	PP	Bátovský balvan	0,0300	1964	4	CHKO Poľana
1137	CHA	Brvnište	74,7700	2004 (2006)	4	OP NP NAPANT
828	PR	Čačinska čerina	2,5600	1993	5	
1070	CHA	Dekretov porast	6,2200	1999 (2004)	4	NP Veľká Fatra
1220	PP	Dekrétova jaskyňa	-	2012	§ 24	NP Veľká Fatra
254	NPP	Harmanecká jaskyňa	-	1968 (2009)	§ 24	
255	NPR	Harmanecká tisina	20,0400	1949 (2004)	5	NP Veľká Fatra
1046	PR	Harmanecký Hlboký jarok	50,3300	1998 (2004)	5	
766	PP	Horná Roveň	1,5100	1991	4	
1083	CHA	Hrochotská Bukovina	0,2396	2000	4	CHKO Poľana
1058	CHA	Jakub	12,7043	1999 (2004)	4	OP NP NAPANT
279	PP	Jánošíkova skala	1,6800	1964 (2004)	5	CHKO Poľana
1219	PP	Jelenecká jaskyňa	-	1994 (2012)	§ 24	NP Veľká Fatra
291	PR	Jelšovec	5,5600	1984 (1988)	4	
1153	CHA	Kopec	3,7640	2004 (2008)	4	OP NP NAPANT
319	PR	Kozlinec	9,2700	1967 (1999)	5	
874	PP	Kráľická tiesňava	20,8900	1993	4	
1018	CHA	Krásno	127,9100	1996 (2004)	4	NP Veľká Fatra
1040	PP	Kremenie	3,7800	1997	4	
335	NPR	Ľubietovský Vepor	236,8793	1967 (2004)	5	CHKO Poľana
336	PP	Ľupčiansky skalný hrič	2,1300	1979	4	OP NP NAPANT
338	PR	Mackov bok	3,7500	1976 (2004)	4	OP NP NAPANT
838	PR	Mačková	42,2300	1993 (2004)	5	OP NP NAPANT
785	PP	Majerova skala	8,8415	1992 (2004)	5	NP Veľká Fatra
343	CHA	Malachovské skalky	3,5923	1990 (2014)	4	
355	NPP	Mičinské travertíny	3,8320	1979 (1992)	4	
364	PP	Moštenické travertíny	1,7100	1981 (2004)	4	OP NP NAPANT
1146	PP	Netopieria jaskyňa	-	1994 (2008)	§ 24	OP NP NAPANT
1045	PR	Pavelcovo	28,6500	1998	4	
376	PR	Periská	0,4609	1982 (2010)	4	
378	NPR	Plavno	28,0800	1950 (2004)	5	
1048	CHA	Podlavické výmole	26,7700	1998	4	
385	NPR	Ponická dúbava	13,3400	1895 (2004)	5	
1172	PP	Ponická jaskyňa	-	1994 (2009)	§ 24	
768	PP	Potok Zolná*	1,9200	1991	4	
844	PR	Pri Bútľavke	21,5000	1993 (2004)	5	CHKO Poľana
389	NPR	Príboj	10,9600	1895 (2004)	5	OP NP NAPANT
1039	PR	Stará kopa	4,5300	1997	4	
1110	NPR	Svrčinník**	222,4900	2001 (2004)	4	
1065	PR	Štrošy	94,7900	1999 (2004)	5	NP a OP NP NAPANT
1053	PR	Šupín	11,8900	1998 (2004)	5	
767	PP	Tajovská kopa	0,2719	1991	4	
461	PR	Uňadovo	3,5800	1988	4	
1026	PR	Urpínska lesostep	5,0200	1997	4	
473	PP	Veporské skalky	5,2200	1981 (2004)	4	CHKO Poľana
OKRES BANSKÁ ŠTIAVNICA – 3 CHA, 1 NPR, 1 PP, 4 PR						
203	CHA	Arborétum Kyxsihýbeľ	7,5400	1950 (1986)	3	CHKO Štiavnic. vrchy
221	CHA	Banskoštiav. botanická záhrada	3,5522	1958	3	CHKO Štiavnic. vrchy
1125	PR	Gajdošovo*	18,2819	2002 (2004)	4	CHKO Štiavnic. vrchy
258	PR	Holík	31,9800	1966 (2004)	4	CHKO Štiavnic. vrchy
56	PR	Jabľonovský Roháč**	64,6400	1951 (1988)	4	CHKO Štiavnic. vrchy

Číslo v ŠZ	Kategória	Názov	Výmera (ha)	Rok vyhlásenia	Stupeň ochrany	Poznámka
832	PR	Kamenný jarok*	65,1000	1993 (2004)	5	CHKO Štiavnic. vrchy
1041	CHA	Michalské rašelinisko	0,0846	1997	4	CHKO Štiavnic. vrchy
413	NPR	Sitno	93,6800	1951 (2004)	5	CHKO Štiavnic. vrchy
490	PP	Žakýlske pleso	6,3800	1986 (2004)	5	CHKO Štiavnic. vrchy
OKRES BREZNO – 4 CHA, 2 NPP, 9 NPR, 5 PP, 17 PR						
206	PR	Bacúšska jelšina	4,2600	1967 (2004)	5	OP NP Mur. planina
1141	CHA	Brezinky	8,6910	2004 (2007)	4	OP NP NAPANT
225	PR	Breznianska skalka	11,8500	1981	4	OP NP NAPANT
232	NPP	Bystrianska jaskyňa	-	1973 (2005)	§ 24	OP NP NAPANT
241	NPR	Dobročský prales	103,8500	1913 (2004)	5	
247	PR	Fabova hoľa	261,7513	1988 (2004)	5	NP Muránska planina
1021	PR	Havrania dolina	229,6700	1996 (2004)	5	NP Muránska planina
1019	PR	Havrane skalý	32,6500	1996 (2004)	5	CHKO Poľana
776	PP	Havranka	0,0130	1992 (2004)	5	CHKO Poľana
257	NPR	Hlinecká jelšina**	15,2600	1988 (2016)	5	NP Slovenský raj
260	PR	Horné lazy	34,2900	1981 (2004)	4	OP NP NAPANT
271	NPR	Hrončecký grúň	55,3000	1964 (2004)	5	CHKO Poľana
1050	PP	Jajkovská sutina	50,9100	1998	5	
1732	NPP	Jaskyňa mŕtvych netopierov	-	2001 (2004)	§ 24	NP NAPANT
1064	PP	Kamenistý potok	7,6350	1999	4	
307	PR	Klenovské Blatá*	4,3600	1981 (2004)	4	
306	NPR	Klenovský Vepor*	257,6437	1964 (2010)	5	
1186	CHA	Lúky pod Besníkom	83,8267	2004 (2010)	4, 3, 2	
1057	PR	Martalúzka**	154,8200	1999 (2004)	5	NP NAPANT
348	PR	Mašianske skalky	16,9300	1980 (2004)	5	NP Muránska planina
351	PR	Meandre Hrona	103,8167	1981 (2004)	4	OP NP NAPANT
771	CHA	Meandre Kamenistého	-	1991	4	CHKO Poľana
1082	PR	Mokrú Poľanu	13,5244	2000 (2004)	4	NP Muránska planina
380	NPR	Pod Latiborskou hoľou	161,2342	1964 (2006)	5, 4	NP NAPANT
479	PR	Pohorelské vrchovisko	26,6166	1979 (2004)	4	OP NP NAPANT
386	PR	Predajniarska slatina	11,3500	1983	5	
772	PP	Predajniarske vodopády	11,7000	1991	5	
403	PR	Rohozniarska jelšina	4,4900	1986	5	
1020	PR	Rosiarka*	5,8700	1996	4	OP NP Mur. planina
1024	NPR	Skalka	2.659,8100	1997 (2004)	5	NP NAPANT
426	PP	Spády	0,1400	1988 (2004)	4	CHKO Poľana
1156	CHA	Suchá dolina	3,1150	2004 (2008)	4	OP NP NAPANT
470	NPR	Veľká Stožka*	259,2100	1965 (2004)	5	NP Muránska planina
849	PR	Vrchslatina	18,0500	1993	5	CHKO Poľana
383	NPR	Zadná Poľana*	855,4941	1972 (2004)	5, 4	CHKO Poľana
489	PR	Zlatniarske skalky	30,6700	1981 (2004)	5	NP Muránska planina
850	NPR	Zlatnica	154,0600	1993 (2004)	5	NP Muránska planina
OKRES DETVA – 2 CHA, 1 NPP, 1 NPR, 3 PP, 5 PR						
1027	PR	Habáňovo	3,3533	1997 (2004)	4	
1049	CHA	Horná Chrapková	1,0585	1998 (2004)	4	CHKO Poľana
1112	CHA	Hrončička	2,4977	2001	4	
295	PP	Kalamárka	1,2800	1977	4	CHKO Poľana
1095	PR	Kopa	5,6900	2001 (2004)	4	CHKO Poľana
1067	PP	Krivánsky potok*	10,2341	1999	4	
354	PP	Melichova skala	0,0940	1964	4	CHKO Poľana
379	PR	Pod Dudášom*	6,2400	1980	5	CHKO Poľana
396	PR	Pstruša	7,3605	1979 (1997)	4	
404	PR	Rohy	25,0300	1986 (2004)	5	
476	NPP	Vodopád Bystrého potoka	-	1982	-	CHKO Poľana
383	NPR	Zadná Poľana*	855,4941	1972 (2004)	5, 4	CHKO Poľana
OKRES KRUPINA – 1 NPR, 4 PP, 3 PR						
233	PR	Čabrad'	141,2100	1967 (2004)	5	
245	PP	Dudinské travertíny	1,3280	1964 (1999)	4	
259	PR	Holý vrch	16,8051	1988 (2004)	4	CHKO Štiavnic. vrchy
444	PP	Krupinské bralce	0,6900	1975	4	CHKO Štiavnic. vrchy

Číslo v ŠZ	Kategória	Názov	Výmera (ha)	Rok vyhlásenia	Stupeň ochrany	Poznámka
349	NPR	Mäsiarsky bok	127,8100	1980 (2004)	5	
416	PP	Šixova stráň	0,8300	1985	4	CHKO Štiavnic. vrchy
1066	PR	Šinkov slaš	2,3150	1999	4	
1060	PP	Tesárska roklina	0,7759	1999	5	
OKRES LUČENEC – 1 CHA, 2 NPR, 8 PP, 4 PR						
795	PP	Belinské skaly	7,1100	1993 (2004)	5	CHKO Cerová vrchov.
234	PP	Čakanovský profil	0,6889	1991	4	CHKO Cerová vrchov.
1056	PR	Dálovský močiar	82,4501	1999 (2012)	5, 4, 2	
1222	PP	Jánošíkova skrýša	-	2012	§ 24	
301	PR	Kerčík	1,2065	1983	4	
1067	PP	Krivánsky potok*	10,2341	1999	4	
332	PP	Lipovianske pieskovce	0,1308	1990	4	
1223	PP	Mara	-	2012	§ 24	
1143	PP	Mučínska jaskyňa	-	1994 (2008)	§ 24	
382	NPR	Pohanský hrad*	223,3500	1984 (2004)	5	CHKO Cerová vrchov.
1037	PR	Príbrežie Ružinej	40,7767	1997	5	
411	PR	Ružinské jelšiny	13,2000	1988 (1999)	5	
425	PP	Soví hrad	2,8140	1958(2004)	4	CHKO Cerová vrchov.
442	NPR	Šomoška	36,6200	1954 (1983)	5	CHKO Cerová vrchov.
783	CHA	Volavčia kolónia	2,2304	1992	4	
OKRES POLTÁR – 4 CHA, 1 PR						
1038	PR	Hrabovo	15,5271	1997	4	
281	CHA	Jasenina	3,2138	1990	4	
1087	CHA	Kúpna hora	16,8700	2000	4	
1111	CHA	Pod štavickou	9,7646	2001	4	
407	CHA	Rovniarska gaštanica	2,0500	1990	4	
OKRES REVÚCA – 3 CHA, 1 NPP, 8 NPR, 4 PP, 2 PR						
1805	NPP	Bobačka	-	2001 (2004)	§ 24	NP Muránska planina
511	NPR	Cigánka	44,2500	1984 (2004)	5	NP Muránska planina
1044	PR	Hodošov les	21,9800	1998	5	
556	NPR	Hrdzavá	357,1900	1986 (2004)	5	NP Muránska planina
1173	PP	Chvalovská jaskyňa	-	1994 (2009)	§ 24	
573	NPR	Javorníková	170,6500	1986 (2004)	5	NP Muránska planina
1221	PP	Kamenná diera	-	2012	§ 24	
1201	CHA	Lúka pod cintorínom	4,9700	2004 (2011)	4, 3	
1200	CHA	Lúky pod Ukorovou	12,1300	2004 (2011)	4	
603	NPR	Malá Stožka	59,6100	1965 (2004)	5	NP Muránska planina
1199	PP	Morské oko	-	1994 (2011)	§ 24	
648	NPR	Poludnica	330,4300	1984 (2004)	5	NP Muránska planina
440	NPR	Šarkanica*	454,7500	1984 (2004)	5	NP Muránska planina
1059	NPR	Šiance	132,0600	1999 (2004)	5	NP Muránska planina
1028	CHA	Tunel pod Dielikom	-	1997 (2004)	4	OP NP Mur. planina
470	NPR	Veľká Stožka*	259,2100	1965 (2004)	5	NP Muránska planina
1144	PP	Vešeléniho jaskyňa	-	1994 (2008)	§ 24	NP Muránska planina
719	PR	Zdychavské skalky	2,5400	1988	4	OP NP Mur. planina
OKRES RIMAVSKÁ SOBOTA – 7 CHA, 2 NPP, 6 NPR, 4 PP, 16 PR						
770	CHA	Alúvium blhu	2,7909	1991 (2004)	4	
1218	CHA	Beležír	61,6744	2004 (2012)	2	
1140	PP	Burda	-	1994 (2007)	§ 24	
830	PR	Čertova dolina	49,0200	1993 (2004)	5	NP Muránska planina
875	CHA	Fenek	9,6815	1993	4	CHKO Cerová vrchov.
251	PR	Hajnáčsky hradný vrch	9,7100	1964 (1988)	4	CHKO Cerová vrchov.
344	CHA	Hikóriový porast	52,0500	1965	3	
256	PR	Hlboký jarok	34,4100	1988 (2004)	5	OP NP Mur. planina
474	PR	Horný Červený les	11,0200	1974	4	
265	NPR	Hradová	127,4700	1984 (2004)	5	OP NP Mur. planina
277	PP	Jalovské vrstvy	1,7000	1988	4	CHKO Cerová vrchov.
299	NPR	Kášter	57,7300	1984 (2004)	5	NP Muránska planina
307	PR	Klenovské Blatá*	4,3600	1981 (2004)	4	
306	NPR	Klenovský Vepor*	257,6437	1964 (2004)	5	

Číslo v ŠZ	Kategória	Názov	Výmera (ha)	Rok vyhlásenia	Stupeň ochrany	Poznámka
888	NPP	Kostná dolina	4,9200	1994	4	CHKO Cerová vrchov.
328	PR	Kurinecká dubina	5,9600	1952 (1988)	5	
1136	PP	Malá drienčanská jaskyňa	-	2006 (2008)	§ 24	
347	CHA	Martinovská nádrž	14,5508	1988	4	
366	PR	Nad Furmancom	2,7800	1983 (2004)	4	NP Muránska planina
1093	PR	Ostrá skala	17,7900	2001 (2004)	5	CHKO Cerová vrchov.
1527	NPP	Podbanište	-	2001 (2005)	§ 24	
382	NPR	Pohanský hrad*	223,3500	1984 (2004)	5	CHKO Cerová vrchov.
842	PR	Pokoradzské jazierka	15,8729	1993 (2004)	5, 4	
399	NPR	Ragáč	9,7300	1964 (2004)	5	CHKO Cerová vrchov.
1020	PR	Rosiarka*	5,8700	1996	4	OP NP Mur. planina
1088	PR	Steblová skala	37,3700	2000 (2004)	5	CHKO Cerová vrchov.
434	PR	Suché doly	257,4601	1953 (2004)	4	OP NP Mur. planina
438	PR	Svetlianska cerina	15,3000	1976	4	
440	NPR	Šarkanica*	454,7500	1984 (2004)	5	NP Muránska planina
1031	PR	Ťahan	309,1059	1997 (2012)	5, 2	
457	PR	Trstie	28,7100	1980 (2004)	4	OP NP Mur. planina
1030	CHA	Vachtové jazierko	0,6753	1997	4	
1062	CHA	Vinohrady	35,7860	1999 (2004)	4	CHKO Cerová vrchov.
1091	PR	Vod. nádrž Gemerský Jablonec	32,0290	2000	5	
1069	PP	Zaboda	20,7200	1999 (2004)	5	CHKO Cerová vrchov.
OKRES VEĽKÝ KRŤIŠ – 2 CHA, 3 PP, 9 PR						
1042	CHA	Cerinský potok	6,2787	1997	4	
1158	PR	Cúdeninský močiar	141,6855	2004 (2009)	4	
235	PR	Čebovská lesostep	7,3500	1988 (2004)	5	
1089	PR	Dedinská hora	11,7980	2000 (2004)	5	
388	CHA	Holica	1,0000	1984	4	
1061	PR	Hradište	5,1136	1999	4	
1051	PR	Ipeľské hony	29,3908	1998 (2004)	5	
296	PP	Kamenná žena	0,1100	1987	4	
302	PR	Kiarovský močiar	16,3802	1988 (2004)	5	
315	PP	Kosiňovský Kamenný vrch	12,5000	1984	5	
777	PP	Krehora	1,4900	1992	4	
361	PR	Modrokamenská lesostep	12,1200	1986	4	
1092	PR	Ryžovisko	58,0764	2000 (2004)	5	
1029	PR	Seleštianska stráň	0,9388	1997 (2004)	4	
OKRES ZVOLEN – 3 CHA, 3 NPR, 4 PP, 5 PR						
202	CHA	Arborétum Borová hora	45,5000	1981	3	
216	NPR	Boky	176,4900	1964 (2004)	5	
1084	CHA	Dolná Zálomská	2,4800	2000	4	CHKO Poľana
1125	PR	Gajdošovo*	18,2819	2002 (2004)	4	CHKO Štiavnic. vrchy
1068	CHA	Gavurky	68,4214	1999 (2012)	4	
837	PR	Mačinová	4,8600	1993	5	CHKO Poľana
359	NPR	Mláčik	147,2000	1982 (2004)	5	
379	PR	Pod Dudášom*	6,2400	1980	5	CHKO Poľana
768	PP	Potok Zolná*	1,9200	1991	4	
394	PR	Príslopy	0,2200	1988	4	CHKO Poľana
1047	PR	Prosisko	20,8000	1998	5	
1071	PP	Pyramída	6,6688	1999	5	
1094	PP	Turovský sopúch	0,2669	2001 (2010)	4	
383	NPR	Zadná Poľana*	855,4941	1972 (2004)	5, 4	CHKO Poľana
1086	PP	Zolniansky lahar	0,3242	2000	4	
OKRES ŽARNOVICA – 2 CHA, 2 NPP, 2 NPR, 2 PP, 3 PR						
201	NPP	Andezitové kamenné more	1,4300	1975	4	CHKO Štiavnic. vrchy
1043	PR	Bujakov vrch	1,2581	1997	4	
1085	CHA	Ivanov Salaš	19,2809	2000 (2004)	3	CHKO Ponitrie
298	NPR	Kašivárová	49,8000	1933 (2004)	5	CHKO Štiavnic. vrchy
1023	PR	Kojatín	68,6300	1997 (2004)	5	CHKO Štiavnic. vrchy
778	PP	Ostrovica	4,4400	1992 (2004)	4	CHKO Ponitrie
1022	PP	Putikov vršok	21,0600	1997 (2004)	5	CHKO Štiavnic. vrchy

Číslo v ŠZ	Kategória	Názov	Výmera (ha)	Rok vyhlásenia	Stupeň ochrany	Poznámka
790	CHA	Revištský rybník	23,6467	1992	4	
1017	PR	Sokolec	73,2200	1997	5	CHKO Ponitrie
430	NPP	Starohutniansky vodopád	-	1977	-	
483	NPR	Vtáčnik**	245,6200	1950 (2004)	5	CHKO Ponitrie
OKRES ŽIAR NAD HRONOM – 3 PP, 6 PR						
222	PR	Bralce	13,5200	1965 (2004)	5	CHKO Štiavnic. vrchy
230	PR	Bujačia lúka	2,0145	1953 (986)	4	
877	PP	Ihráčske kamenné moree	2,2086	1993	4	
285	PP	Jastrabská skala	8,4600	1975	5	
297	PR	Kamenné more	13,3000	1937 (2004)	4	
832	PR	Kamenný jarok*	65,1000	1993 (2004)	5	CHKO Štiavnic. vrchy
883	PP	Kapitulske bralá	36,9900	1993 (2004)	5	CHKO Štiavnic. vrchy
322	PR	Kremnický Štós	18,7700	1953 (1993)	5	
439	PR	Szabóova skala	11,8900	1907 (2004)	5	CHKO Štiavnic. vrchy

Zdroj : ŠOP SR

Vysvetlivky:

* maloplošné chránené územie zasahujúce do viacerých okresov v Banskobystrickom kraji

** maloplošné chránené územie zasahujúce do iného kraja

Príloha č. 2

Tab.: Zoznam vyhlásených chránených vtáčích území (CHVÚ) v Banskobystrickom kraji k 31.12.2018

1. Chránené vtáče územie Cerová vrchovina – Porimavie	
Identifikačný kód	SKCHVU003
Výmera lokality	30.187,7000 ha
Okresy	Lučenec, Revúca, Rimavská Sobota
Vyhláška	MŽP SR č. 30/2008 Z.z. zo dňa 07.01.2008
2. Chránené vtáče územie Muránska planina – Stolica	
Identifikačný kód	SKCHVU017
Výmera lokality	25.796,4600 ha
Okresy	Brezno, Revúca, Rimavská Sobota, Rožňava
Vyhláška	MŽP SR č. 439/2009 Z.z. zo dňa 17.09.2009
3. Chránené vtáče územie Nízke Tatry	
Identifikačný kód	SKCHVU018
Výmera lokality	98.168,5200 ha (z toho 38.267 ha v Banskobystrickom kraji)
Okresy	Banská Bystrica, Brezno, Liptovský Mikuláš, Poprad, Ružomberok
Vyhláška	MŽP SR č. 189/2010 Z.z. zo dňa 16.04.2010
4. Chránené vtáče územie Poiplie	
Identifikačný kód	SKCHVU021
Výmera lokality	8.062,90 ha
Okresy	Levice, Veľký Krtíš, Lučenec
Vyhláška	MŽP SR č. 20/2008 Z.z. zo dňa 07.01.2008
5. Chránené vtáče územie Poľana	
Identifikačný kód	SKCHVU022
Výmera lokality	32.188,3800 ha
Okresy	Banská Bystrica, Brezno, Detva, Zvolen
Vyhláška	MŽP SR č. 24/2008 Z.z. zo dňa 07.01.2008
6. Chránené vtáče územie Veľká Fatra	
Identifikačný kód	SKCHVU033
Výmera lokality	47.445,0100 ha (z toho 8.930 ha v Banskobystrickom kraji)
Okresy	Martin, Turčianske Teplice, Ružomberok, Banská Bystrica
Vyhláška	MŽP SR č. 194/2010 Z.z. zo dňa 16.04.2010
7. Chránené vtáče územie Slovenský raj	
Identifikačný kód	SKCHVU053
Výmera lokality	25.243,0000 ha (z toho 5.222 ha v Banskobystrickom kraji)
Okresy	Rožňava, Spišská Nová Ves, Poprad, Brezno
Vyhláška	MŽP SR č. 3/2011 Z.z. zo dňa 22.12.2011

Zdroj : ŠOP SR

Príloha č. 3

Tab.: Zoznam území európskeho významu (ÚEV) v Banskobystrickom kraji k 28.11.2018

Por. číslo	Identifikačný kód	Názov územia	Výmera (ha)	Stupeň ochrany	Územne príslušný útvar ŠOP SR
ETAPA A		Výnos MŽP SR č. 3/2004-5.1., ktorým sa vzdáva národný zoznam území európskeho významu (názov území je upravený podľa Rozhodnutia Úradu geodézie, kartografie a katastra SR č.P-101/2009 z 12.1.2009)			
1A	SKUEV0001	Tri peniažky	141,95	2	NP Muránska planina
2A	SKUEV0002	Lúky pod Ukorovou	12,43	4	NP Muránska planina
3A	SKUEV0003	Rimava	4,07	4	NP Muránska planina
8A	SKUEV0008	Repiská	61,29	2	CHKO Poľana
9A	SKUEV0009	Koryto	26,12	2	CHKO Poľana
13A	SKUEV0013	Stráž	19,82	2	CHKO Ponitrie
15A	SKUEV0015	Dolná Bukovina	292,78	2	CHKO Štiavnické vrchy
18A	SKUEV0018	Lúka pod cintorínom	4,68	4	NP Muránska planina
22A	SKUEV0023	Tomov Štál	1,53	2	CHKO Ponitrie
30A	SKUEV0035	Čebovská lesostep	212,97	2	CHKO Štiavnické vrchy
31A	SKUEV0036	Litava**	2.964,21	2, 5	CHKO Štiavnické vrchy
35A	SKUEV0044	Badínsky prales	153,46	4	CHKO Poľana
36A	SKUEV0045	Kopa	90,81	2, 3, 4	CHKO Poľana
37A	SKUEV0046	Javorinka	43,29	2	CHKO Poľana
38A	SKUEV0047	Dobročský prales	204,29	4, 5	CHKO Poľana
43A	SKUEV0052	Seleštianska stráň	8,51	2, 4	CHKO Štiavnické vrchy
44A	SKUEV0053	Kiarovský močiar	78,76	2, 5	CHKO Štiavnické vrchy
45A	SKUEV0054	Cúdeninský močiar	138,17	4	CHKO Štiavnické vrchy
46A	SKUEV0055	Ipeľské hony	29,39	5	CHKO Štiavnické vrchy
47A	SKUEV0056	Habáňovo	3,35	5	CHKO Poľana
53A	SKUEV0062	Príboj	10,03	5	NP NAPANT
101A	SKUEV0112	Slovenský raj**	15.696,07	2, 3, 4, 5	NP Slovenský raj
135A	SKUEV0149	Mackov bok	3,75	4	NP NAPANT
137A	SKUEV0151	Pohorelské vrchovisko	19,81	4	NP NAPANT
139A	SKUEV0153	Horné lazy	38,12	2, 4	NP NAPANT
140A	SKUEV0154	Suchá dolina	3,12	2	NP NAPANT
171A	SKUEV0186	Mláčky	408,52	2, 3, 5	CHKO Poľana
182A	SKUEV0198	Zvolen**	2.766,30	2	NP NAPANT
183A	SKUEV0199	Plavno	52,34	4, 5	CHKO Poľana
184A	SKUEV0200	Klenovský Vepor	343,03	4, 5	NP Muránska planina
185A	SKUEV0201	Gavurky	87,43	2, 4	CHKO Poľana
186A	SKUEV0202	Trešková	26,28	3	NP Muránska planina
187A	SKUEV0203	Stolica**	2.933,52	2	NP Muránska planina
188A	SKUEV0204	Homola	2,23	2	NP Muránska planina
196A	SKUEV0212	Muteň	34,61	4	NP Muránska planina
198A	SKUEV0216	Sitno	1.180,73	2, 5	CHKO Štiavnické vrchy
206A	SKUEV0225	Muránska planina*	20.315,21	3, 4, 5	NP Muránska planina
218A	SKUEV0238	Veľká Fatra**	43.600,81	2, 3, 4, 5	NP Veľká Fatra
221A	SKUEV0241	Svrčinník**	222,49	5	CHKO Poľana
223A	SKUEV0244	Harmanecký Hlboký jarok	50,33	5	CHKO Poľana
224A	SKUEV0245	Boky	175,98	5	CHKO Poľana
225A	SKUEV0246	Šupín	11,89	5wí	CHKO Poľana
226A	SKUEV0247	Rohy	23,32	5	CHKO Poľana
227A	SKUEV0248	Močidlianska skala	204,25	2	CHKO Poľana

Por. číslo	Identifikačný kód	Názov územia	Výmera (ha)	Stupeň ochrany	Územne príslušný útvar ŠOP SR
228A	SKUEV0249	Hrbatá lúčka	181,11	2	CHKO Poľana
236A	SKUEV0257	Alúvium Ipľa**	406,07	2, 5	CHKO Štiavnické vrchy
237A	SKUEV0258	Tlstý vrch**	1.159,21	2	CHKO Štiavnické vrchy
238A	SKUEV0259	Stará hora*	2.799,14	2	CHKO Štiavnické vrchy
239A	SKUEV0260	Mäsiarsky bok	321,29	2, 5	CHKO Štiavnické vrchy
240A	SKUEV0261	Dedinská hora	339,29	2, 5	CHKO Štiavnické vrchy
242A	SKUEV0263	Hodrušská hornatina**	11.705,43	2, 5	CHKO Štiavnické vrchy
243A	SKUEV0264	Klokoč	2.568,30	2, 4, 5	CHKO Štiavnické vrchy
244A	SKUEV0265	Suť*	9.806,08	2, 5	NP Muránska planina
245A	SKUEV0266	Skalka*	10.844,61	2, 4	NP Veľká Fatra
252A	SKUEV0273	Vtáčnik**	9.619,05	2, 3, 4, 5	CHKO Ponitrie
260A	SKUEV0281	Trstie	28,66	4	NP Muránska planina
261A	SKUEV0282	Tisovský kras	1.469,97	2, 3, 4, 5	NP Muránska planina
262A	SKUEV0283	Lúky pod Besníkom	80,20	4	NP Muránska planina
263A	SKUEV0284	Teplické stráne	355,97	2	NP Muránska planina
264A	SKUEV0285	Alúvium Muráňa**	204,29	2	NP Muránska planina
276A	SKUEV0297	Brezinky	8,45	2	NP NAPANT
277A	SKUEV0298	Brvnište	74,77	2	NP NAPANT
278A	SKUEV0299	Baranovo	790,56	2, 4, 5	NP NAPANT
280A	SKUEV0301	Kopec	3,76	2	NP NAPANT
281A	SKUEV0302	Ďumbierske Tatry*	46.583,31	2, 3, 4, 5	NP NAPANT
282A	SKUEV0303	Alúvium Hrona	259,76	2, 4	NP NAPANT
289A	SKUEV0310	Kráľovoohofské Tatry**	35.513,27	2, 3, 5	NP NAPANT
298A	SKUEV0319	Poľana*	3.142,95	2, 3, 4, 5	CHKO Poľana
336A	SKUEV0357	Cerová vrchovina	2.626,48	2, 3, 4, 5	CHKO Cerová vrchovina
337A	SKUEV0358	Soví hrad	41,66	2	CHKO Cerová vrchovina
338A	SKUEV0359	Dechtárske vinice	55,07	2	CHKO Cerová vrchovina
339A	SKUEV0360	Beležíř	63,01	2	CHKO Cerová vrchovina
340A	SKUEV0361	Vodokáš	139,58	2	CHKO Cerová vrchovina
341A	SKUEV0362	Pieskovcové chrbty	96,45	2, 4	CHKO Cerová vrchovina
342A	SKUEV0363	Ťahan	347,96	2, 3, 5	CHKO Cerová vrchovina
343A	SKUEV0364	Pokoradzské jazierka	60,86	4, 5	CHKO Cerová vrchovina
344A	SKUEV0365	Dálovský močiar	90,22	2, 4, 5	CHKO Cerová vrchovina
345A	SKUEV0366	Drienčanský kras*	1.719,96	2, 4	CHKO Cerová vrchovina
361A	SKUEV0383	Ponická dúbrava	13,43	5	CHKO Poľana
362A	SKUEV0384	Klenovské Blatá	4,36	4	NP Muránska planina
373A	SKUEV0399	Bacúšska jelšina	4,26	5	NP Muránska planina
374A	SKUEV0400	Detviensky potok	74,13	2, 3, 4	CHKO Poľana
376A	SKUEV0402	Bradlo	0,01	5	NP Muránska planina
ETAPA B		Doplnenie národného zoznamu území európskeho významu podľa doplnku schváleného uznesením vlády SR č. 577/2011			
403B	SKUEV0593	Sokolec	224,76	2, 3, 5	CHKO Ponitrie
404B	SKUEV0638	Revištský rybník	23,54	4	CHKO Štiavnické vrchy
405B	SKUEV0640	Bujačia lúka	2,14	4	CHKO Štiavnické vrchy
423B	SKUEV0669	Drieňové	88,96	2, 4	CHKO Cerová vrchovina
425B	SKUEV0684	Jelšovec	5,56	4	CHKO Poľana
426B	SKUEV0694	Vrchalatina	18,05	5	CHKO Poľana
427B	SKUEV0695	Rohozniarska jelšina	4,49	5	CHKO Poľana
431B	SKUEV0728	Podpoľana	1,63	4	NP Muránska planina
432B	SKUEV0729	Rosiarka*	6,09	4	NP Muránska planina
433B	SKUEV0730	Hodošov les	21,57	5	NP Muránska planina
446B	SKUEV1013	Stráž	329,04	2	CHKO Ponitrie

Por. číslo	Identifikačný kód	Názov územia	Výmera (ha)	Stupeň ochrany	Územne príslušný útvar ŠOP SR
450B	SKUEV1149	Mackov bok	7,76	2	NP NAPANT
462B	SKUEV1297	Brezinky	0,75	4	NP NAPANT
463B	SKUEV1302	Ďumbierske Tatry	11,61	2, 5	NP NAPANT
464B	SKUEV1303	Alúvium Hrona*	245,84	4	NP NAPANT
469B	SKUEV1357	Cerová vrchovina	410,31	2, 3, 5	CHKO Cerová vrchovina
470B	SKUEV1362	Pieskovcové chrbty	220,77	2, 4	CHKO Cerová vrchovina
ETAPA C		Opatrenie MŽP SR zo 7.12.2017 č. 1/20017, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MŽP SR č. 3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu			
488C	SKUEV0814	Hubovo	224,82	2	CHKO Cerová vrchovina
489C	SKUEV0816	Horný tok Ipľa	119,77	2	CHKO Cerová vrchovina
490C	SKUEV0817	Rimava a Slaná	48,39	2	CHKO Cerová vrchovina
515C	SKUEV0855	Dedkovo	15,50	2	CHKO Poľana
516C	SKUEV0856	Dolná Zálomska	7,54	2, 4	CHKO Poľana
517C	SKUEV0857	Mičinské travertíny	4,08	4	CHKO Poľana
518C	SKUEV0858	Horná skala*	120,06	2, 4	CHKO Poľana
519C	SKUEV0859	Ľubietovské dúbravy	26,48	5	CHKO Poľana
520C	SKUEV0860	Iliašská dolina	101,39	2	CHKO Poľana
521C	SKUEV0861	Riečanské lúky	17,17	2	CHKO Poľana
522C	SKUEV0862	Predajniarska slatina	19,69	2, 5	CHKO Poľana
523C	SKUEV0863	Nad Kostolnicou	20,31	2	CHKO Poľana
524C	SKUEV0864	Holý vršok	36,36	2	CHKO Poľana
525C	SKUEV0865	Rataj**	191,95	2	CHKO Ponitrie
543C	SKUEV0889	Medovarské dubiny	219,57	2	CHKO Štiavnické vrchy
544C	SKUEV0890	Pírovské	129,69	2	CHKO Štiavnické vrchy
545C	SKUEV0891	Domanické stráne	20,55	2	CHKO Štiavnické vrchy
546C	SKUEV0892	Dolný Chlm	50,72	4	CHKO Štiavnické vrchy
547C	SKUEV0893	Kunešovské lúky	143,80	3	CHKO Štiavnické vrchy
591C	SKUEV0947	Stredný tok Hrona*	324,81	2	CHKO Štiavnické vrchy
598C	SKUEV0956	Ľuborečské dubiny*	441,25	2	CHKO Cerová vrchovina
599C	SKUEV0957	Uderinky	101,35	2	CHKO Cerová vrchovina
600C	SKUEV0958	Stredný tok Ipľa	111,63	2	CHKO Štiavnické vrchy
601C	SKUEV0959	Galamia	18,18	2	CHKO Štiavnické vrchy
609C	SKUEV0969	Hradné lúky	59,64	2	CHKO Poľana
623C	SKUEV2216	Sitno	7,72	2	CHKO Štiavnické vrchy
629C	SKUEV2284	Teplické stráne	9,24	2	NP Muránska planina
630C	SKUEV2285	Alúvium Muráňa**	63,21	2, 4	NP Muránska planina
636C	SKUEV2357	Cerová vrchovina	555,38	2	CHKO Cerová vrchovina
637C	SKUEV2366	Drienčanský kras	1.281,92	2, 4	CHKO Cerová vrchovina

Zdroj : Výnos MŽP SR č.3/2004-5.1, Uznesenie vlády SR č. 577/2011, Opatrenie MŽP SR č. 1/2017, ŠOP SR, www.enviro.gov.sk

Príloha č. 4

Tab. : Národne (N), regionálne (R) a lokálne (L) významné mokrade v Banskobystrickom kraji

P.č.	Názov mokrade	Názov obce	Plocha (ha)	Kategória (N/R/L)
I.	OKRES BANSKÁ BYSTRICA : 25 (L) + 8 (R)		233,1668	
1.	Dolná Zálomská	Hrochoť	3,0000	L
2.	Mokrad' v Radvani	Banská Bystrica	2,5000	L
3.	Pod Vlčíncom	Banská bystrica	2,0000	L
4.	Staré Hory – nad Starou pilou	Staré Hory	2,0000	L
5.	Hrochoťský mlyn	Hrochoť	1,2500	L
6.	Polkanová	Staré Hory	1,0000	L
7.	Badínsky potok	Badín	1,0000	L
8.	Pri betónovej rampe v Zalámanej doline	Dolný Harmanec	1,0000	L
9.	Staré Hory – pri severnom okraji obce	Staré Hory	1,0000	L
10.	Horná Mičiná – pri potoku Lukavica	Horná Mičiná	0,9999	L
11.	Zalámaná dolina 1 – pri ceste naproti chate	Dolný Harmanec	0,7500	L
12.	Malachov - Ortúty, Brutov – Jarok	Malachov	0,5000	L
13.	Jazierko JV od kóty Horné Roveň	Králiky	0,5000	L
14.	Mokrad' pri žľabe v Rakytove	Dolný Harmanec	0,5000	L
15.	Staré Hory – S od mosta pod cintorín na S okraji obce	Staré Hory	0,4000	L
16.	Staré Hory – JZ od obce pri bývalom ihrisku	Staré Hory	0,3000	L
17.	Králiky – Močiar	Králiky	0,3000	L
18.	Zalámaná dolina 2 nad lokalitou Zalámaná dolina 1	Dolný Harmanec	0,1200	L
19.	Pod Sokolím – svah. pramenisko, mokrad'	Kordíky	0,1000	L
20.	Pramenisko Štefánka	Kordíky	0,0600	L
21.	Slatina na Salaškách	Staré Hory	0,0500	L
22.	Turecká – pramenisko na hornom konci obce	Staré Hory	0,0500	L
23.	Farebný potok – prameň	Králiky	0,0450	L
24.	Pod Rakytovom – S od Dolného Harmanca	Dolný Harmanec	0,0200	L
25.	Dolina Sopotnica	Brusno	0,0200	L
26.	ŠPR Jeľšovec	Čerín	5,5600	R
27.	CHPV Mičinské travertíny	Čerín	3,8300	R
28.	Slatinné prameniská SZ od kóty 786,40 m n.m.	Králiky	2,0000	R
29.	Komplex pramenísk a vlhkých lúk	Králiky	2,0000	R
30.	CHPV Tajovská kopa	Tajov, Banská Bystrica	0,2700	R
31.	Hiadeľ, poniže obce	Hiadeľ	0,0200	R
32.	PR Králická tiesňava	Králiky	0,0100	R
33.	PP Králická tiesňava, pramenisko	Králiky	0,0100	R
II.	OKRES BANSKÁ ŠTIAVNICA : 2 (L) + 1 (R)		0,7600	
1.	Jazierko Mokoška	Svätý Anton	0,5000	L
2.	Žakýlske pleso	Podhorie	0,2400	L
3.	Michalštôlnianske rašelinisko	Banská Štiavnica	0,0200	R
III.	OKRES BREZNO : 14 (L) + 17 (R) + 3 (N)		208,1516	
1.	Sútok Chmelušky a Rohoznej	Brezno	21,0000	L
2.	Michalová, od ihriska 100 m západne	Michalová	4,5000	L
3.	Michalová, ľavý breh Rohoznej	Michalová	3,7500	L
4.	Čierny Hron, pravobrežná niva nad kótou 517,40 m n.m.	Hronec	1,5000	L
5.	Čierny Hron, ľavobrežná niva, kóta 511,30 m n.m.	Hronec	1,5000	L
6.	Rohozná – Zidľovo, S od kóty 511,00 m n.m.	Brezno	1,2500	L
7.	Čierny Hron, pravostranná niva	Hronec	1,2500	L
8.	Brezno – Kopčovo	Brezno	1,0000	L
9.	Hruškovo	Hronec	0,5000	L
10.	Brezno – Hliník	Brezno	0,5000	L
11.	Krátke	Čierny Balog	0,4000	L
12.	Polomka – nad obcou	Polomka	0,3000	L
13.	Švermovo – pod prameňom Hrona	Telgárt	0,1000	L
14.	Valaská	Valaská	0,0600	L
15.	Meandre Hrona	Telgárt, Šumiac	50,000	R

P.č.	Názov mokrade	Názov obce	Plocha (ha)	Kategória (N/R/L)
16.	ŠPR Vrchslatina	Sihla	18,0500	R
17.	CHPV Predajnianske vodopády	Predajná	11,7000	R
18.	ŠPR Predajnianska slatina	Predajná	11,3500	R
19.	Rohozná – pod obcou	Brezno	10,0000	R
20.	CHPV Kamenistý potok	Hronec, Valaská	9,8551	R
21.	Rosiarka	Pohronska Polhora	6,1200	R
22.	Rohoznianska jelšina	Brezno	4,4900	R
23.	Bacúšska jelšina	Bacúch	4,2600	R
24.	Mokrý Poľana	Šumiac	3,0000	R
25.	Za grúňom	Dolná Lehota	3,0000	R
26.	Dolina pod Gindurou	Valkovňa	2,0000	R
27.	Pusté pole pri Vernári železničná stanica	Telgárt	1,5000	R
28.	Postaľka – niva potoka Postaľ	Pohorelá	1,5000	R
29.	Pod sútokom Čierneho Hrona s Kamenistým potokom	Hronec	1,0000	R
30.	Polomka – močiar	Polomka	0,9999	R
31.	Pohorelá – dolina Piksová	Pohorelá	0,1000	R
32.	Vrchovisko pri Pohorelskej Maši	Pohorelá	26,6166	N
33.	Dolina Trsteník, JZ od Červenej Skaly	Šumiac	3,0000	N
34.	Za Havraník	Šumiac	2,0000	N
IV.	OKRES DETVA : 13 (L) + 6 (R) + 1 (N)		22,6120	
1.	Bykovo – jazero	Látky	2,0000	L
2.	Mokrad V od mlynského náhonu, kóta 384,40 m n.m.	Kriváň	2,0000	L
3.	Kazateľnica (CHKO Poľana)	Hriňová	1,0000	L
4.	Slatina, pravobrežná niva, S od osady Svrčkovci	Hriňová	0,5000	L
5.	JV od osady Kostolné	Horný Tisovník	0,5000	L
6.	Vysokobylinné lúky J od osady	Horný Tisovník	0,5000	L
7.	Mokrad pri nive Tisovníka	Horný Tisovník	0,5000	L
8.	Slatina, pravobrežná niva JV od kóty Grapa	Hriňová	0,4000	L
9.	Mokrad vysokobylinná SSZ od kóty 388,00 m n.m.	Horný Tisovník	0,2400	L
10.	Prameniská pod k. Tri kopce – JV	Detva	0,1000	L
11.	Látky, SV okraj obce nad št. cestou	Látky	0,10000	L
12.	Rašelinisko nad prameniskom Ipľa	Látky	0,0900	L
13.	Pramenisko medzi Žliebkami a Priehybinou	Detva	0,0020	L
14.	Horná Chrapková (pripr. CHN)	Detva	5,0000	R
15.	Habáňovo, S svahy Bykova pri obci Mláky	Látky	3,3800	R
16.	Rašelinisko Mikulášsky vrch	Látky	2,5000	R
17.	Predná Poľana -> Žliebky	Hriňová	1,0000	R
18.	Dedinka, k.ú. Látky	Látky	0,5000	R
19.	Horný Tisovník	Horný Tisovník	0,3000	R
20.	Pstruša	Vígľaš	2,0000	N
V.	OKRES KRUPINA : 4 (L) + 2 (N)		37,8151	
1.	Vodná nádrž Sebechleby	Sebechleby	12,0000	L
2.	Rybník Dreňovo	Drieňovo	5,0000	L
3.	Rybník Veľký Šiaš	Cerovo	2,0000	L
4.	Rybník Cerovo	Cerovo	1,5000	L
5.	Holý vrch	Krupina	16,8151	N
6.	Holý vrch – Močidlo	Krupina	0,5000	N
VI.	OKRES LUČENEC : 22 (L) + 7 (R)		163,7228	
1.	Zazemnené mŕtve rameno Ipľa	Trenč, Veľká nad Ipľom	20,0000	L
2.	Veľká nad Ipľom – štrkoviská	Veľká nad Ipľom	13,0000	L
3.	Vodná nádrž Ľadovo, Z od Lučenca	Lučenec	10,0000	L
4.	Holiša, zdrž na Ipľi	Holiša	6,0000	L
5.	VN Šiatorská Bukovinka	Šiatorská Bukovinka	6,0000	L
6.	Holiša, štrkoviská	Holiša	5,0000	L
7.	Rapovce, S, pri križovaní cesty so železnicou	Rapovce, Panické Dravce	3,0000	L
8.	VN Mýtna	Mýtna	2,0000	L
9.	Lučenec I., S, pri železničnej trati	Lučenec	2,0000	L
10.	Boľkovce, močiar v obci	Boľkovce	1,5000	L
11.	Trebeľovce, Lazy II.	Trebeľovce	1,2500	L
12.	Suchá (potok v časti V. Dravce – sútok s Belinou)	Buzika, Veľké Dravce	1,2000	L

P.č.	Názov mokrade	Názov obce	Plocha (ha)	Kategória (N/R/L)
13.	Trebeľovce, Lazy I.	Trebeľovce	1,0000	L
14.	Mŕtve rameno Ipľa – Rapovce – Panické Dravce	Panické Dravce	0,5000	L
15.	Mŕtve rameno Ipľa, západne od Kalondy	Kalonda	0,5000	L
16.	Lučenec, Opatová (pri viadukte)	Lučenec	0,3000	L
17.	Mašková	Trenč, Veľká nad Ipľom	0,1000	L
18.	Lučenec II. pri výpadovke na Filákovu	Lučenec	0,0500	L
19.	Lučenec, nádržka na Tuh. potoku v parku	Lečenec	0,0250	L
20.	Ružiná – pramenisko pri vodnom zdroji	Ružiná	0,0200	L
21.	Boľkovce – kanálik pri mŕtvom ramene Ipľa	Boľkovce	0,0200	L
22.	Mŕtve ramená Ipľa	Veľká nad Ipľom	0,0175	L
23.	CHŠP Pobrežie Ružinej	Ružiná, Divín	40,2603	R
24.	VN Veľké Dravce	Veľké Dravce	23,0000	R
25.	Dálovský močiar	Veľká nad Ipľom	10,0000	R
26.	ŠPR Ružinské jelšiny	Ružiná	9,7300	R
27.	Močiar pri závlahovej čerpacej stanici Lučenec	Lučenec	5,0000	R
28.	Krivánsky potok	Píla, Podkriváň	1,7500	R
29.	Boľkovce, mŕtve rameno Ipľa	Nitra nad Ipľom	0,5000	R
VII.	OKRES POLTÁR : 14 (L) + 3 (R)		116,4800	
1.	Rybníky a okolité mokrade pod Rovňanmi	Rovňany, Poltár	12,5000	L
2.	CHPV Jasenina	Ďubákovo	3,2100	L
3.	Kalinovo, mokraď na alúviu Ipľa, VJV od obce	Kalinovo	2,0000	L
4.	Hrabovo – mokraď na ľavej strane Ipľa	Kalinovo	2,0000	L
5.	Hrabovo, mŕtve ramená Ipľa pri PR	Kalinovo	2,0000	L
6.	Rybník pri Poltári – Zelené	Poltár	1,7500	L
7.	Hrabovo – mŕtve rameno Ipľa	Kalinovo	0,5000	L
8.	Mokraď J od Poltára pri železničnej trati	Poltár	0,5000	L
9.	Zelené, močiar SZ od rybníka	Poltár	0,5000	L
10.	Kalinovo, okolie minerálneho prameňa	Kalinovo	0,2500	L
11.	Kalinovo, Háj, mokraď pri lyžiarskom vleku	Kalinovo	0,2500	L
12.	Ďubákovo, mokraď medzi pl. CHA Jasenina	Ďubákovo	0,2400	L
13.	Jelšina pri Brezničke, na ľavej strane Ipľa	Breznička	0,2000	L
14.	Ďubákovo, pramenisko S od obce	Ďubákovo	0,0800	L
15.	Meandre Ipľa Kalinovo – Breznička	Kalinovo, Breznička	70,0000	R
16.	Hrabovo – Veľké diely	Kalinovo	20,0000	R
17.	Breznička – Petruš, lúka na alúviu Ipľa	Breznička	0,5000	R
VIII.	OKRES REVÚCA : 17 (L) + 9 (R)		76,7300	
1.	Zdychavka – najväčší prítok rieky Muránky	Revúca, Muránska Zdychava	6,0000	L
2.	Medzi železničnej st. Lubeník a železničnej st. Teplá Voda	Lubeník, Jelšava	5,0000	L
3.	Medzi Revúcou a Muránskou Dlhá Lúka	Revúca, Muránska Dlhá Lúka	2,0000	L
4.	Pstružný potok – za Revúčkou	Revúca	1,8500	L
5.	Vlhká lúka medzi cestou pri starom cintoríne	Revúca	1,5000	L
6.	Slatinisko pri VDI Gemer Sirk	Sirk	1,0000	L
7.	Podhorské lužné vrbové hložiny	Kameňany	1,0000	L
8.	Mokrú lúku pri ceste do Šivetíc od Prihradzian	Šivetice	1,0000	L
9.	Teplá Voda	Jelšava	1,0000	L
10.	Odkalisko SMZ Jelšava	Jelšava	1,0000	L
11.	Štrkovisko	Revúca	0,5000	L
12.	Uhliarska	Muráň	0,3000	L
13.	Tajch Stožky	Muráň	0,3000	L
14.	Močiar na alúviu bezmenného potoka	Gemerský Sad	0,2000	L
15.	Revúcka Lehota	Revúcka Lehota	0,0500	L
16.	Muráň – pod lyžiarskym vlekom	Muráň	0,0200	L
17.	Močiar pri vstupe do obce	Gemer. Teplice, Gemer. Milhošť	0,0100	L
18.	Drieňok	Rybník, Španie pole	15,0000	R
19.	Pod Úkorovou – vlhkú lúku + jelšový porast	Ravúca	10,0000	R
20.	Mokrú lúku na alúviu riečky Východný Turiec	Rákoš	10,0000	R
21.	Vodná nádrž Revúcka Lehota	Revúcka Lehota	7,0000	R
22.	Pri Strelnici – jelšovo-vrbové porasty	Revúca	4,0000	R
23.	Rybník pri Jelšavskej Teplici	Gemerské Teplice	3,0000	R
24.	Lehotské rybníky	Muránska Lehota	2,0000	R

P.č.	Názov mokrade	Názov obce	Plocha (ha)	Kategória (N/R/L)
25.	Bagrovisko pri Revúcej	Revúca	2,0000	R
26.	Pramenisko pri Muránskej Lehote	Muránska Lehota	1,0000	R
IX.	OKRES RIMAVSKÁ SOBOTA : 22 (L) + 8 (R) + 1 (N)		295,8380	
1.	Hostická vodná nádrž	Hostice	50,0000	L
2.	Záver Vlčej doliny	Drňa	8,0000	L
3.	Cechmajstrova dolina	Chrámec	6,4000	L
4.	Buková	Drňa, Hostice	6,0000	L
5.	Fenek	Petrovce	5,6959	L
6.	Chrámec – Teplá dolina	Chrámec, Janice	4,0000	L
7.	Mŕtve rameno Slanej	Včelince	3,1770	L
8.	Vinice – nádrž pri osade na križovatke	Rimavská Sobota	2,0000	L
9.	Konrádovce, lom	Konrádovce	1,7500	L
10.	Pusta Čikovo – záver doliny	Janice	1,5000	L
11.	Chrámec – vodná nádrž	Janice, Chrámec	1,2000	L
12.	Tisovec – Uhlisko	Tisovec	1,0000	L
13.	Kurinec – Zelená voda (okolie prítoku)	Rimavská Sobota	1,0000	L
14.	Lom Ratkovská Suchá	Ratkovská Suchá	0,4000	L
15.	Dechtársky potok	Gemerské Dechtáre	0,3500	L
16.	Studená dolina – Embertelen	Drňa	0,2500	L
17.	Hlboký jarok, pramenisko pri Hlbokom jarku II.	Tisovec	0,1750	L
18.	Slávča pri Tisovci	Tisovec	0,1200	L
19.	Tisovec, PR Hlboký jarok – prameniská	Tisovec	0,1000	L
20.	Krasové jamy pri Drienčanoch	Drienčany	0,1000	L
21.	Furmanec	Tisovec	0,0500	L
22.	Zosuvové Tachtianske jazierka	Tachty	0,0140	L
23.	Vodná nádrž Teplý vrch	Teplý vrch, Budikovany	105,0000	L
24.	VN Ožďany	Ožďany	20,0000	L
25.	Pokoradzské jazierka	Vyšná Pokoradz, Nižná Pokoradz	15,8700	L
26.	CHSP Martinovská nádrž	Martinová	14,5508	R
27.	Dubniansky močiar a príľahlý tok Gortvy	Dubno	13,0000	R
28.	Alúvium Blhu	Hrušovo	2,7500	R
29.	Klenovské blatá	Čierny Balog, Klenovec	2,0000	R
30.	Vachtové jazierko	Tisovec	0,6753	R
31.	Trstie	Tisovec, Krokava	28,7100	R
X.	OKRES VEĽKÝ KRTÍŠ : 51 (L) + 13 (R)		368,0199	
1.	Ipeľ v úseku Bušince – Kirt	Bušince, Čeláre	12,0000	L
2.	Alúvium Zajského potoka	Sklabiná, Obeckov, Príbelce	10,0000	L
3.	Dolné lúky	Kosihy nad Ipľom, Veľká Čalomija	9,0000	L
4.	Malé Straciny – alúvium potoka	Malé Straciny	4,5000	L
5.	Želovce	Želovce	4,4000	L
6.	Jelšina – Pôtor – Slatinka	Pôtor	4,0000	L
7.	Klenianska dolina	Vinica, Balog nad Ipľom	4,0000	L
8.	Mokrad' pri Koniarskom potoku	Kováčovce	4,0000	L
9.	Ipeľ pod Rárošom	Muľa	3,2000	L
10.	Kamenný potok (SZ od osady Rároš)	Muľa, Trenč	2,5000	L
11.	Veľké Straciny	Veľké Straciny	2,5000	L
12.	Kosihovský rybník	Kosihovce	2,1000	L
13.	Kamenné Kosihy, nad vinicami	Kamenné Kosihy	2,0000	L
14.	Veľká pažiť	Kiarov, Vrbovka	2,0000	L
15.	Opava – Lazy, rybník	Opava	1,5000	L
16.	Ďurkovce pri osade Pešov	Ďurkovce	1,5000	L
17.	Hrušov – VN Močár	Hrušov	1,3000	L
18.	Slatinisko pri ceste	Červeňany	1,0000	L
19.	Pri obeckovskom chotári	Dolné Plachtince, Obeckov	1,0000	L
20.	Veľké Zlievce KS 3 Okružla lúka	Veľké Zlievce	1,0000	L
21.	Vysokobylinná mokrad' SV od Slov. Kľačian	Slovenské Kľačany	1,0000	L
22.	Malý Krtíš – Mlynské	Malý Krtíš	0,6000	L
23.	Závada – Motorest	Závada	0,5000	L
24.	Malý Krtíš – Kapitánov potok	Malý Krtíš	0,5000	L
25.	Olováry – Nad Žabotinou	Olováry	0,5000	L

P.č.	Názov mokrade	Názov obce	Plocha (ha)	Kategória (N/R/L)
26.	Mokrad' Topoľová dolina	Čeláre	0,5000	R
27.	Pod Škriavnikom	Príbelce, Dolné Plachtince	0,5000	R
28.	Đurkovce Kamenišťe	Kamenné Kosihy	0,5000	R
29.	Veľká lúka	Kamenné Kosihy	0,5000	R
30.	Podsvahové mokrade na nive Ipľa	Trenč	0,5000	R
31.	Balog nad Ipľom – rybník	Balog nad Ipľom	0,4000	R
32.	Mokrad' Jazero	Chrtany	0,4000	R
33.	Čebovce, potok Hrochoť + alúvium	Čebovce	0,3000	L
34.	Dolné Strháre	Dolné Strháre	0,3000	L
35.	Sečianky	Sečianky	0,3000	L
36.	Obeckov – Bukovec	Obeckov	0,3000	L
37.	Pod záhumienkami	Vinica	0,3000	L
38.	Balog nad Ipľom, Dlhá lúka	Balog nad Ipľom	0,3000	L
39.	Piesky	Kováčovce	0,3000	L
40.	Slovenské Kľačany – Jazierko	Slovenské Ďarmoty	0,2500	L
41.	Horná Strehová – Pod Luhom	Senné	0,2000	L
42.	Slovenské Kľačany – SZ okraj obce	Slovenské Kľačany	0,2000	L
43.	Vodná nádrž Kleňany	Kleňany	0,2000	L
44.	Ambróšovo jazierko (Balog nad Ipľom)	Veľká Ves nad Ipľom	0,1500	L
45.	Horná a dolná vrbina	Stredné Plachtince	0,1500	L
46.	Vodná plocha Slovenské Ďarmoty	Slovenské Ďarmoty	0,1500	L
47.	Jazierko Malá Čalomija	Malá Čalomija	0,1000	L
48.	Medokýšna dolinka	Stredné Plachtince	0,0550	L
49.	Kútička	Stredné Plachtince	0,0500	L
50.	Hlinený járok	Stredné Plachtince	0,0310	L
51.	Mikušove lazy – Čelovce	Čelovce	0,0250	L
52.	Ľuboreč – vodná nádrž	Ľuboreč	80,0000	R
53.	Úsek Ipľa Muľa – Bušince + Aluviálne lúky	Muľa, Bušince	63,0000	R
54.	Ipeľské hony	Ipeľské Predmostie	25,0000	R
55.	Močiar Sudenica	Ipeľské Predmostie	25,0000	R
56.	Kiarovský močiar PR	Kiarov, Kováčovce	17,0589	R
57.	Neninská VN	Bátorová	16,5000	R
58.	Vodná nádrž Sklabiná	Obeckov, Sklabiná	16,0000	R
59.	Glabušovská vodná nádrž	Glabušovce	14,4000	R
60.	Selské lúky	Selce	10,0000	R
61.	Ryžovisko	Ipeľské Predmostie	5,0000	R
62.	Bušince – okolie Stracinského potoka	Bušince	5,0000	R
63.	Pod Sudenicou – časť Ipľa pri Ipeľskom Predmostí	Ipeľské Predmostie	4,0000	R
64.	Meandre Ipľa pod Vrbovkou	Vrbovka	3,5000	R
XI.	OKRES ZVOLEN : 18 (L) + 5 (R) + 1 (N)		192,6499	
1.	Vodná nádrž Dobrá Niva	Dobrá Niva	30,0000	L
2.	Zvolen, pri trati	Zvolen	12,0000	L
3.	Korea	Zvolen	6,0000	L
4.	Rybník (VVP Lešť)	Lešť (vojenský obvod)	2,0000	L
5.	Zvolen, Bazény II.	Zvolen	2,0000	L
6.	Slatinka – Veľká Zákruta I.	Zvolen	1,0000	L
7.	Slatinka – Veľká Zákruta II.	Lešť (vojenský obvod)	1,0000	L
8.	Slatinka – Veľká Zákruta III.	Zvolen	1,0000	L
9.	Lieskovec I. -> Zolná	Lieskovec	0,9999	L
10.	Lanice	Zvolen	0,9000	L
11.	Lieskovec – Zvolenská Slatinka	Lieskovec	0,5000	L
12.	Neresnica – poľnosklad	Zvolen	0,5000	L
13.	Zvolen – Balkán – močiar	Zvolen	0,5000	L
14.	Zvolen	Zvolen	0,5000	L
15.	Zvolen, Bariny	Zvolen	0,5000	L
16.	Lukové – Zolná (350)	Lieskovec	0,3000	L
17.	Kobelovec medzi Zvolenom a Sliačom	Zvolen	0,2250	L
18.	Lieskovec II. -> Zolná (PD)	Lieskovec	0,0050	L
19.	Môťovská vodná nádrž	Zvolen	60,0000	R
20.	Tok Slatinky, nad VN Môťová – obec Slatinka	Zvolenská Slatina	60,0000	R

P.č.	Názov mokrade	Názov obce	Plocha (ha)	Kategória (N/R/L)
21.	Močiar (pod kótou Brezové Vršky)	Lešť (vojenský obvod)	10,0000	R
22.	Ľubica	Zvolenská Slatina	2,0000	R
23.	Pofana – Príslopy	Očová	0,2200	R
24.	Slatinka – Krpele	Zvolen	0,5000	N
XII.	OKRES ŽARNOVICA : 3 (L) + 1 (R)		28,0200	
1.	Nová Baňa – Tajch	Nová Baňa	5,0000	L
2.	Pílanský potok	Veľké Pole	3,0000	L
3.	Stráž JZ svah	Veľké Pole	0,0200	L
4.	Rybník Revištské Podzámčie	Revištské Podzámčie	20,0000	R
XIII.	OKRES ŽIAR NAD HRONOM : 4 (L)		35,4999	
1.	Mŕtve rameno Hrona	Žiar nad Hronom	25,0000	L
2.	VN Zákruty – závlahy	Dolná Trnávka, Prestavky, Lovča	7,3000	L
3.	VN Prestavky – závlahy	Prestavky	2,7000	L
4.	Šibeničný vrch	Žiar nad Hronom	0,4999	L

Zdroj : ŠOP SR

Príloha č. 5

Tab.: Provinciónálne, nadregionálne a regionálne prvky ÚSES vymedzené v Banskobystrickom kraji

ID	Názov	Kategória	Merná jednotka (Bc – ha, Bk – km/m)
I.	OKRES BANSKÁ BYSTRICA – 1 PBc, 3 NRBC, 7 RBc, 2 NRbk, 5 RBk		
1.	Územie NP Nízke Tatry	-	Jadrové územie európskeho významu
2.	Územie NP Veľká Fatra	-	Jadrové územie európskeho významu
3.	Územie CHKO Poľana	-	Jadrové územie európskeho významu
4.	Územie Kremnické vrchy (výhľad CHKO)	-	Jadrové územie národného významu
5.	Poľana*	PBc	4.834
6.	NP Nízke Tatry – Ďumbierska časť*	NRBc	1.925
7.	Kotolnica – Svrčiník – Hlboký jarok	NRBc	1.038
8.	Laurín – Badínsky prales	NRBc	75
9.	Sokolie – Žľabiny	RBc	325
10.	Krásno	RBc	238
11.	Príboj – Mackov bok	RBc	475
12.	Mačková	RBc	150
13.	Šupín – Pôľč	RBc	425
14.	Plavno	RBc	75
15.	Čačínka hora – Jelšovec	RBc	200
16.	Vodný tok Hron (hydricko-terestrický)	NRBk	32,30 / 100 – 350
17.	Poľana – Medzibrod – Ráztocká hoľa (terestrický)	NRBk	20,60 / 500 – 3.000
18.	Mackov bok – Brvnište – Kozí chrbát (terestrický)	RBk	9,80/500 – 1.100
19.	Pôľč – Granátka – Poľana (terestrický)	RBk	7,00 / 700 – 1.200
20.	Plavno – Čačínka hora – Poľana (terestrický)	RBk	36,50 / 700 – 1.500
21.	Starohorský potok (hydricko-terestrický)	RBk	18,10 / 100
22.	Hrebeň Šturec – Zvolen – Magurka (terestrický)	RBk	7,80 / 200 – 1.500
II.	OKRES BANSKÁ ŠTIAVNICA – 1 NRBC, 4 RBc, 1 NRbk, 3 RBk		
1.	Centrálna časť CHKO Štiavnické vrchy	-	Jadrové územie európskeho významu
2.	Sitno	NRBc	225
3.	Holík	RBc	75
4.	Jabloňovský Roháč (väčšia časť v okrese Levice)	RBc	38
5.	Michalštolníanske rašelinisko	RBc	5
6.	Žakýlske pleso	RBc	63
7.	Vodný tok Štiavnica (hydricko-terestrický)	NRBk	16,40 / 100 – 150
8.	Kopanica – Káčerský vrch (terestrický)	RBk	6,20 / 300 – 1.500
9.	Vodný tok Belujský potok (hydricko-terestrický)	RBk	6,70 / 100 – 400
10.	Potok Jasenica (hydricko-terestrický)	RBk	14,50 / 50 – 100
III.	OKRES BREZNO – 2 PBc, 3 NRBC, 10 RBc, 3 NRbk, 10 RBk		
1.	Územie NP Nízke Tatry – Ďumbierska časť	-	Jadrové územie európskeho významu
2.	Územie NP Nízke Tatry – Kráľovohorská časť	-	Jadrové územie európskeho významu
3.	Územie NP Slovenský raj	-	Jadrové územie európskeho významu
4.	Územie CHKO Poľana	-	Jadrové územie európskeho významu
5.	Územie NP Muránska Planina	-	Jadrové územie európskeho významu
6.	Územie Balocké vrchy (výhľad CHKO)	-	Jadrové územie národného významu
7.	Poľana*	PBc	5.151
8.	Muránska planina	PBc	750
9.	NP Nízke Tatry – Ďumbierska časť *	NRBc	11.388
10.	NP Nízke Tatry – Kráľovohorská časť	NRBc	4.825
11.	Dobročský prales	NRBc	180
12.	Horné Lazy	RBc	825
13.	Mitrová	RBc	163
14.	Klenovský vepor*	RBc	300
15.	Kochlovec	RBc	125
16.	Hájnica	RBc	238
17.	Mašianske a Zlatníanske skalky	RBc	338
18.	Havrania dolina	RBc	263
19.	Zlatnica	RBc	188
20.	Grúň	RBc	163

ID	Názov	Kategória	Merná jednotka (Bc – ha, Bk – km/m)
21.	Stajňová	RBc	200
22.	Vodný tok Hron (hydricko-terestrický)	NRBk	65,10 / 100 – 300
23.	Fabová hoľa – Beňuš - Beňuška – Čertovica (terestrický)	NRBk	11,40 / 1.100 – 2.100
24.	Javorinka – Kyprov – Priehybka (terestrický)	NRBk	10,00 / 150 – 1.000
25.	Vodný tok Rohozná (hydricko-terestrický)	RBk	15,60 / 100 – 700
26.	Vodný tok Čierny Hron (hydricko-terestrický)	RBk	15,70 / 150
27.	Mitrová – Hronec – Horné lazy (terestrický)	RBk	10,50 / 400 – 1.400
28.	Horné lazy – Beňuška – Čertovica (terestrický)	RBk	10,30 / 1.000 – 1.500
29.	Stajňová – horstvo NT (terestrický)	RBk	3,00 / 1.000 – 1.500
30.	Hájnica – horstvo Muránskej planiny (terestrický)	RBk	4,60 / 2.000 – 2.600
31.	Zlatníanske skalky – horstvo NT (terestrický)	RBk	8,10 / 1.800 – 2.500
32.	Ďurkov vrch – Poľana (terestrický)	RBk	3,30 / 1.000
33.	Kamenistý potok (hydricko-terestrický)	RBk	10 / 200
34.	Jasenický potok (hydricko-terestrický)	RBk	11,50 / 200
IV. OKRES DETVA – 1 PBC, 2 NRBC, 5 RBc, 1 NRBk, 4 RBk			
1.	Územie CHKO Poľana	-	Jadrové územie európskeho významu
2.	Poľana*	PBc	6.973
3.	Kováčov vrch – Bzovská hora	RBc	250
4.	Javorie	RBc	550
5.	Rohy	RBc	88
6.	Ostrôžka	RBc	250
7.	Sokolovo	RBc	125
8.	Smolná*	RBc	75
9.	Predpoľanie	RBc	1.300
10.	Poľana – Kováčov vrch – Sokolovo bralo – Kobyly vrch (terestr.)	NRBk	16,20 / 800 – 2.000
11.	Poľana – Rohy – Ostrôžka – Kukučkov kopec (terestrický)	RBk	16,90 / 700 – 1.300
12.	Vodný tok Slatina (hydricko-terestrický)	RBk	22,20 / 150 – 450
13.	Pramenná časť Krivánskeho potoka (hydricko-terestrický)	RBk	8,60 / 100 – 450
14.	Sokolovo (terestrický)	RBk	2,40 / 500 – 900
V. OKRES KRUPINA – 1 NRBc, 4 RBc, 2 NRBk, 4 RBk			
1.	Územie Krupinskej planiny (návrh CHKO)	-	Jadrové územie národného významu
2.	Dolina Litavy	NRBc	400
3.	Feľaľa – Churchod'	RBc	188
4.	Pod Závozom	RBc	75
5.	Mäsiarsky bok	RBc	225
6.	Holý vrch*	RBc	150
7.	Veľký a Malý Gregor – Havran – Mäsiarsky bok (terestrický)	NRBk	27,80 / 500 – 2.400
8.	Vodný tok Štiavnica (hydricko-terestrický)	NRBk	23,50 / 150 – 300
9.	Káčerky – Holý vrch (terestrický)	RBk	6,60 / 1.000 – 2.400
10.	Vodný tok Belujský potok (hydricko-terestrický)	RBk	12,60 / 150 – 450
11.	Vodný tok Krupinica (hydricko-terestrický)	RBk	29,30 / 150 – 800
12.	Vodný tok Litava (hydricko-terestrický)	RBk	5,80 / 150
VI. OKRES LUČENEC – 2 NRBC, 14 RBc, 4 NRBk, 5 RBk			
1.	Centrálna časť CHKO Cerová vrchovina	-	Jadrové územie európskeho významu
2.	Okrajové časti CHKO Cerová vrchovina	-	Jadrové územie národného významu
3.	Pohanský hrad*	NRBc	175
4.	Lysec – Prašivý vršok*	NRBc	413
5.	Šomoška	RBc	50
6.	Belínske sklaly – Monika	RBc	175
7.	Sovin	RBc	130
8.	Kalonda	RBc	138
9.	Mlyn – Veľká lúka	RBc	113
10.	Volavčia kolónia	RBc	88
11.	Blatný vrch	RBc	113
12.	Babský vrch	RBc	125
13.	Veľký Bučeň	RBc	150
14.	Kovšínsky vrch	RBc	100
15.	Zverín	RBc	260
16.	Stanová – Bralce	RBc	263
17.	Makoviská	RBc	138
18.	Krtiny	RBc	213

ID	Názov	Kategória	Merná jednotka (Bc – ha, Bk – km/m)
19.	Vodný tok Ipeľ (hydricko-terestrický)	NRBk	23,701 / 150 – 600
20.	Končitý vrch – Lysec (terestrický)	NRBk	14,50 / 650 – 1.500
21.	Lysec – Bralce (terestrický)	NRBk	6,10 / 1.000 – 2.000
22.	Tisovník – Bralce – Krtiny (terestrický)	NRBk	14,90 / 900 – 1.500
23.	Vodný tok Krivánsky potok (hydricko-terestrický)	RBk	26,80 / 200 – 400
34.	Pohraničné územie Čakanovce – Mučín (terestrický)	RBk	9,10 / 150 – 800
25.	Zverín – Sedem chotárov – Veľká Skalica (terestrický)	RBk	13,40 / 600 – 1.300
26.	Strnáčka (terestrický)	RBk	1,80 / 900
27.	Mučín – Babský vrch – Veľký Mučeň (terestrický)	RBk	13,50 / 400 – 1.500
VII. OKRES POLTÁR – 1 NRBc, 11 RBc, 2 NRBk, 3 RBk			
1.	Lovnica – Ambušov vrch	NRBc	213
2.	Hrabovo – Krtiška	RBc	100
3.	Ipeľ – Borček	RBc	100
4.	Zeleniansky rybník	RBc	100
5.	Veľká Skalica	RBc	138
6.	Zámok*	RBc	125
7.	Kozí vrch	RBc	150
8.	Kamenná hora	RBc	150
9.	Žurkov vrch	RBc	213
10.	Bodnárka*	RBc	125
11.	Kotoška	RBc	50
12.	Čremoš	RBc	140
13.	Vodný tok Ipeľ (hydricko-terestrický)	NRBk	29,30 / 150 – 700
14.	Matúška – Ambušov vrch – Dubové (terestrický)	NRBk	12,30 / 900 – 1.800
15.	Vangerka – Zámok – Sokolovo – Žurkov vrch (terestrický)	RBk	8,40 / 400 – 1.500
16.	Veľká Skalica – Kozí vrch – Holubín (terestrický)	RBk	22,00 / 400 – 1.500
17.	Bodnárka – Čremoš (terestrický)	RBk	13,50 / 400 – 1.400
VIII. OKRES REVÚCA – 1 PBc, 1 NRBc, 1 RBc, 3 NRBk, 3 RBk			
1.	Územie NP Muránska planina	-	Jadrové územie európskeho významu
2.	Územie Drienčanského krasu (výhľad CHKO)	-	Jadrové územie národného významu
3.	Muránska planina	PBc	7.500
4.	Kyprov – Stolica - Kohút	NRBc	1.075
5.	Drienok	RBc	175
6.	Kohút – Homôľka – Strieborník (terestrický)	NRBk	17,30 / 500 – 2.500
7.	Muránska planina – Kyprov – Slovenský raj (terestrický)	NRBk	4,20 / 500 – 1.300
8.	Vodný tok Slaná (hydricko-terestrický)	NRBk	7,30 / 150 – 400
9.	Vodný tok Muráň (hydricko-terestrický)	RBk	37,20 / 150 – 1.100
10.	Pod Čierťažou (terestrický)	RBk	1,70 / 1.500
11.	Pivničná – Bretka (terestrický)	RBk	8,10 / 600 – 1.200
IX. OKRES RIMAVSKÁ SOBOTA – 1 PBc, 3 NRBc, 25 RBc, 2 NRBk, 8 RBk			
1.	Centrálna časť CHKO Cerová vrchovina	-	Jadrové územie európskeho významu
2.	Územie NP Muránska planina	-	Jadrové územie európskeho významu
3.	Okrajové časti CHKO Cerová vrchovina	-	Jadrové územie národného významu
4.	Územie Drienčanského krasu (výhľad CHKO)	-	Jadrové územie národného významu
5.	Územie Balockých vrchov (výhľad CHKO)	-	Jadrové územie národného významu
6.	Muránska planina	PBc	1.100
7.	Pohanský hrad*	NRBc	188
8.	Suché dolia – Hradová	NRBc	888
9.	Kášter	NRBc	200
10.	Ostrá	RBc	138
11.	Žabica	RBc	163
12.	Trstie - Holcová	RBc	63
13.	Klenovský vepor*	RBc	50
14.	Slizké	RBc	150
15.	Bodnárka*	RBc	225
16.	Slizký háj	RBc	126
17.	Pokorádž – Veľký vrch	RBc	225
18.	Veľký Ťahan	RBc	138
19.	Vysoká	RBc	200
20.	Gerňov	RBc	63
21.	Močiar	RBc	163

ID	Názov	Kategória	Merná jednotka (Bc – ha, Bk – km/m)
22.	Ostrá – Tri chotáre	RBc	200
23.	Steblová skala	RBc	75
24.	Hedeška – Zoboda	RBc	100
25.	Ragáč	RBc	25
26.	Renek – Raďas	RBc	188
27.	Golotka	RBc	225
28.	Durniansky chrbát – Vlčia dolina	RBc	50
29.	Janické lúky	RBc	100
30.	Na vrškoch	RBc	138
31.	Čertova dolina	RBc	88
32.	Sušiansky vrch	RBc	213
33.	Kotoška	RBc	150
34.	Čremoš	RBc	50
35.	Vodný tok Slaná (hydricko-terestrický)	NRBk	6,20 / 250 – 500
36.	Cerova vrchovina – Ostrá – Muránska planina (terestrický)	NRBk	37,00 / 300 – 1.400
37.	Vodný tok Rimava (hydricko-terestrický)	RBk	70,50 / 100 – 500
38.	Holubín – Močiar – Háj – Bankov (terestrický)	RBk	16,80 / 400 – 1.500
39.	Chrámec – Geňov – Veľký Ťahan – Veľký vrch (terestrický)	RBk	19,90 / 400 – 1.100
40.	Pohraničie Teplá dolina – Vlkyňa (terestrický)	RBk	7,80 / 100 – 700
41.	Rovné – Trstier – Šarkanica (terestrický)	RBk	11,90 / 600 – 1.500
42.	Drienčanský kras – Pivničník (terestrický)	RBk	5,00 / 1.000 – 1.400
43.	Veľký Bučeň – Ostrá (terestrický)	RBk	4,50 / 500 – 900
44.	Bodnárka – Čremoš (terestrický)	RBK	6,80 / 100 – 1.500
X. OKRES VEĽKÝ KRTÍŠ – 2 NRBC, 8 RBc, 2 NRBk, 9 RBk			
1.	územie CHKO Krupinská planina	-	Jadrové územie národného významu
2.	územie CHKO Poiplie	-	Jadrové územie národného významu
3.	Poiplie	NRBc	500
4.	Čierťaž*	NRBc	325
5.	Biely vrch	RBc	125
6.	Viničný vrch – Olovársky vrch	RBc	1.200
7.	Kiarovský močiar – Hradište	RBc	213
8.	Hrozný vrch	RBc	63
9.	Krehora – Kamenná žena	RBc	1.400
10.	Ostrý vrch – Dubový vrch – Čierťaž	RBc	1.250
11.	Nemcov vrch	RBc	238
12.	Brezinská step	RBc	20
13.	Suchý drien – Dolný Hrebenec – Prašivý vršok (terestrický)	NRBk	10,20 / 1.400 – 2.500
14.	Vodný tok Ipeľ (hydricko-terestrický)	NRBk	47,30 / 150 – 500
15.	Drieňok – Klokoč – Povojná (terestrický)	RBk	5,70 / 200 – 800
16.	Čikman – Mokrá – Hlavy (terestrický)	RBk	12,50 / 700 – 1.100
17.	Vrbovka – Holý vršok – Modrý Kameň (terestrický)	RBk	11,50 / 500 – 1.700
18.	Vodný tok Tisovník (hydricko-terestrický)	RBk	18,50 / 200 – 450
19.	Plachtinský potok (hydricko-terestrický)	RBk	24,60 / 150 – 300
20.	Čebovský potok (hydricko-terestrický)	RBk	13,80 / 150 – 400
21.	Veľký potok (hydricko-terestrický)	RBk	9,30 / 150 – 900
22.	Koprovica – Stará rieka (hydricko-terestrický)	RBk	29,00 / 150 – 400
23.	Potok Galomia (hydricko-terestrický)	RBk	7,00 / 150 – 200
XI. OKRES ZVOLEN – 1 PBc, 1 NRBC, 7 RBc, 3 NRBk, 6 RBk			
1.	Územie CHKO Poľana	-	Jadrové územie európskeho významu
2.	Poľana*	PBc	3.750
3.	Javorie*	NRBc	850
4.	Mláčik	RBc	263
5.	Boky	RBc	225
6.	Kopec – Demian*	RBc	63
7.	Háj – Gajdošová – Holý vrch*	RBc	1.063
8.	Đurianová	RBc	188
9.	Pyramída – Sitárka – Prosisko	RBc	213
10.	Brezinská lesostep	RBc	12
11.	Vodný tok Hron (hydricko-terestrický)	NRBk	17,40 / 150 – 250
12.	Bzovská Lehôtká – Klinkovica – Sokolovo bralo (terestrický)	NRBk	16,00 / 800 – 1.500
13.	Hrebeň Štiavnických vrchov – Kremnické vrchy (terestrický)	NRBk	9,00 / 400 – 1.500

ID	Názov	Kategória	Merná jednotka (Bc – ha, Bk – km/m)
14.	Kopanica – Sekier – Lipový kopec (terestrický)	RBk	11,20 / 700
15.	Vodný tok Slatina (hydricko-terestrický)	RBk	13,00 / 100 – 1.500
16.	Vodný tok Krupinica (hydricko-terestrický)	RBk	17,00 / 100 – 200
17.	Vodný tok Neresnica (hydricko-terestrický)	RBk	21,50 / 150 – 350
18.	Slatinka – Zolná – Ondrašová (terestrický)	RBk	13,00 / 400 – 1.100
19.	Úpäté svahy Štiavnických vrchov (terestrický)	RBk	12,00 / 1.500 – 3.500
XII.	OKRES ŽARNOVICA – 1 NRBC, 8 RBc, 2 NRBk, 5 RBk		
1.	Centrálna časť CHKO Štiavnické vrchy	-	Jadrové územie európskeho významu
2.	Časť CHKO Ponitrie	-	Jadrové územie národného významu
3.	Vtáčnik	NRBc	363
4.	Kašivárová	RBc	88
5.	Kojatín	RBc	150
6.	Klika	RBc	50
7.	Bujakov vrch – Kuchyňa	RBc	113
8.	Vojšín	RBc	50
9.	Ostrovica	RBc	63
10.	Suchá hora	RBc	225
11.	Revištský rybník	RBc	63
12.	Hrubý vrch – Plešina – Medzi skalami (terestrický)	NRBk	7,20 / 800 – 1.500
13.	Vodný tok Hron (hydricko-terestrický)	NRBk	22,90 / 150 – 400
14.	Pečanský vrch – Sedlová skala – Vojšín (terestrický)	RBk	19,30 / 500 – 1.500
15.	Vodný tok Kľak (hydricko-terestrický)	RBk	11,50 / 100 – 300
16.	Hodrušský potok (hydricko-terestrický)	RBk	4,00 / 50 – 150
17.	Potok Rychňava (hydricko-terestrický)	RBk	3,00 / 50 – 100
18.	Pílanský potok (hadricko-terestrický)	RBk	9,80 / 50 – 100
XIII.	OKRES ŽIAR NAD HRONOM – 1 NRBC, 9 RBc, 3 NRBk, 7 RBk		
1.	Centrálna časť CHKO Štiavnické vrchy	-	Jadrové územie európskeho významu
2.	Územie Kremnických vrchov (výhľad CHKO)	-	Jadrové územie národného významu
3.	Vtáčnik*	NRBc	52
4.	Kremnický štít – Javorník	RBc	250
5.	Smrečník – údolie Ihráčskeho potoka	RBc	588
6.	Jastrabská skala – Ostrá hora	RBc	225
7.	Demian*	RBc	60
8.	Kapitulské bralá	RBc	188
9.	Bralce – Szaboóva skala	RBc	188
10.	Sklené Teplice	RBc	75
11.	Kamenný jarok	RBc	138
12.	Kamenná	RBc	58
13.	Skala – Kľacká dolina – Vysoká – Turček (terestrický)	NRBk	19,20 / 600 – 900
14.	Vodný tok Hron (hydricko-terestrický)	NRBk	28,90 / 200 – 400
15.	Hrebeň Štiavnické vrchy – Kremnické vrchy (terestrický)	NRBk	9,00 / 200 – 2.500
16.	Koložiar – Obrázok (terestrický)	RBk	13,50 / 500 – 1.300
17.	Lehotský potok (hydricko-terestrický)	RBk	14,00 / 100 – 300
18.	Jastrabá – Veľký háj – Brestov diel – Triesky (terestrický)	RBk	9,90 / 700 – 1.200
19.	Kremnický potok (hydricko-terestrický)	RBk	17,80 / 100 – 200
20.	Potok Teplá (hydricko-terestrický)	RBk	2,00 / 50 – 100
21.	Vyhniansky potok (hydricko-terestrický)	RBk	2,30 / 50 – 150
22.	Ihráčsky potok (hydricko-terestrický)	RBk	9,00 / 50 – 150

Zdroj : ÚPN VÚC Banskobystrický kraj v znení Zmien a doplnkov a RÚSES okresov

Vysvetlivky:

NRBc - nadregionálne biocentrum

RBc - regionálne biocentrum

PBc - provincionálne biocentrum

NRBk - nadregionálny biokoridor

Rk - regionálny biokoridor

BBc - biosférické biocentrum

Poznámka :

Pri uvedených počtoch jednotlivých prvkov ÚSESU po okresoch treba brať do úvahy skutočnosť, že niektoré prvky, najmä nadregionálne a regionálne biokoridory, sa môžu nachádzať vo viacerých okresoch.